

27. maj

Bilag til DAS

2021

Oversigt

Bilag til dagsordenpunkt 2: Godkendelse af referat fra seneste møde

Bilag 1. Referat DAS 25. marts 2021 ..... Side 3

Bilag til dagsordenpunkt 7: Oplæg til tilbud for børn og unge med svær selvskadende adfærd

Bilag 2. Analyse Selvskadende unge_Final ..... Side 41

Bilag 3. Ideoplæg -Nyt botilbud til unge med svær selvskade ..... Side 52

Bilag 4. Udgifter til underskudsdekning fordelt efter befolkningstal .....Side 61

Bilag 5. Samlede høringssvar fra børne- og ungechefkredsen og psykiatri- og handicapchefkredsen ....Side 63

Bilag 6. Bemærkninger fra behandlingen i børne- og ungedirektørkredsen ..... Side 65

Bilag til dagsordenpunkt 8: Socialtilsyn Nords årsrapport 2020

Bilag 7. Socialtilsyn Nords Årsrapport 2020 .....Side 66

Bilag 8. Socialtilsyn Nords årsrapport 2020 .....Side 112

DAS Social (DAS Social 25-03-2021 13:00:00)

25-03-2021 13:00

Teams

**Mødedeltagere : Vibeke Stoustrup, Henrik Rene Christensen, Helene Lund
Therkelsen, Hans Chr. Mariegaard, Henrik Aarup-Kristensen, Rikke
Albrektsen, Tue Von Pålman, Anne Krøjer, Jan Nielsen, Hanne Madsen,
Dorte Juul Hansen, Søren Aalund, Lotte Keller, Leif Serup**

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden.....	1
Punkt 2: Godkendelse af referat fra seneste møde.....	2
Punkt 3: Plan for arbejdet med fokusområde 2.....	3
Punkt 4: Undersøgelse om uvisiterede og midlertidige indsatser efter SEL §82a, b og c.....	4
Punkt 5: Brug af nye nationale standardkontrakter.....	5
Punkt 6: Evaluering af det administrative set up omkring KKR på direktørniveau.....	6
Punkt 7: Fokuspunkter for Socialtilsyn Nord i 2022.....	7
Punkt 8: Forlængelse af periode for takststigning på Svenstrupgård.....	8
Punkt 9: KKR temadrøftelse om rekruttering og fastholdelse på SOSU området.....	9
Punkt 10: FU orienterer.....	10
Punkt 11: Orientering om kommunernes arbejde med Ankestyrelsen.....	11
Punkt 12: Orientering om revideret samarbejdsaftale vedr. borgere med spiseforstyrrelser.....	12
Punkt 13: Orientering om arbejdet med kompensation af private tilbud ift. coronarelatede udgifter.....	13
Punkt 14: Eventuelt.....	14
Punkt 15: Næste møde.....	15

Punkt 1.

Godkendelse af dagsorden

Indstilling

Det indstilles, at:

- DAS godkender dagsordenen

Beslutning:

Dagsordenen godkendes uden bemærkninger

Punkt 2.

Godkendelse af referat fra seneste møde

Indstilling

Det indstilles, at:

- DAS godkender referatet fra mødet den 20. januar 2021

Beslutning:

Referatet godkendes uden bemærkninger

Bilag:

Bilag 1 Referat DAS 20. januar 2021

Punkt 3.

Plan for arbejdet med fokusområde 2

Resume

Planerne for udmøntning af fokusområde 2 fremlægges, hvilket indebærer beskrivelse af en kommende arbejdsgruppe og konkrete forslag til produkter og arbejdsmetode.

Indstilling

Det indstilles, at:

- Den Administrative Styregruppe godkender planen for arbejdet vedr. fokusområde 2
- Den Administrative Styregruppe godkender kommissorium for arbejdsgruppen

Beslutning:

DAS bemærker, at det er vigtigt, at Workshop 1 igangsætter arbejdet således at det baseres på den viden, der er både indenfor og udenfor landsdelen.

Kommissoriet godkendes uden bemærkninger.

Det aftales, at sekretariatet skriver rundt til kommunerne, og beder om at man indmelder, om man er interesseret i at indgå i arbejdet som fokuskommune eller fokusregion. FU får kompetence til at udvælge de endelige fokuskommuner/region. Når fokuskommune/region er udvalgt udpeges repræsentanter til arbejdsgruppen og workshops.

Bilag:

Sagbeskrivelse - Plan for arbejdet med fokusområde 2

Bilag 2 Kommissorium for arbejdsgruppe vedr. fokusområde 2

Punkt 4.

Undersøgelse om uvisiterede og midlertidige indsatser efter SEL §82a, b og c

Resume

På DAS mødet den 20. januar 2021 godkendte DAS at udmønte fokusområde 1: "Sammen om en stærk socialpsykiatri" gennem tre initiativer, hvoraf to af initiativerne først skulle igangsættes i 2022. I 2021 ønskede man at igangsætte en undersøgelse, der skulle sætte fokus på uvisiterede og midlertidige indsatser. Der fremlægges nu de indledende overvejelser vedrørende denne undersøgelse med henblik på en drøftelse i DAS kredsen.

Indstilling

Det indstilles, at

- Den Administrative Styregruppe drøfter forslag til en undersøgelse ift. midlertidige og uvisiterede indsatser
- Den Administrative Styregruppe drøfter mulige konkrete indsatser, som kan undersøges med henblik på afklaring af hvilke typer indsatser der bør undersøges

- **Den Administrative Styregruppe aftaler proces for udvælgelse af indsatser**

Beslutning:

Flere kommuner melder allerede nu ind, at de er interesseret i at stille initiativer til rådighed for analysen, herunder Jammerbugt Kommune og Hjørring Kommune, hvor Hjørring specifikt byder ind med "Den gode modtagelse".

Forslag til undersøgelse og økonomi godkendes.

Rebild og Jammerbugt kommuner bemærker, at det kan være en fordel, at have evaluatore, som har kendskab til praksis. Dette tages med som opmærksomhedspunkt i den videre dialog med UCN.

Det aftales, at man laver en kortlægning over typer af indsatser, der er i gang, så man kan lave en strategisk udvælgelse med mest mulig diversitet. På baggrund af indmeldingerne vil FU vælge fire indsatser ud.

Sagsbeskrivelse

Baggrund

DAS godkendte på møde den 20. januar 2021, at fokusområde 1 udmøntes gennem følgende initiativer:

Initiativ 1A: Fælles kompetenceudvikling indenfor recovery: Der afholdes et møde med Socialstyrelsen primo 2022 ift. fælles samarbejdsflader. I 2022 vil der være fælles fokus på kompetenceudvikling indenfor recovery

Initiativ 1B: fokus på unge med psykiske vanskeligheder: Der afholdes møder med FU børn og unge samt møder i det tværsektorielle direktørforum ift. psykiatrien. På baggrund af disse møder vurderes det i 2. halvår 2021, om der i 2022 skal etableres en arbejdsgruppe vedr. unge med psykiske vanskeligheder.

Initiativ 1C: Fokus på uvisiterede og midlertidige indsatser: Der etableres et samarbejde med AAU/UCN om en undersøgelse om konkrete indsatser efter SEL §82a, b og c

Sagsfremstilling

Udmøntningen af fokusområde 1 igangsættes med fokusområde 1C dvs. en undersøgelse der skal sætte fokus på uvisiterede og midlertidige indsatser. Sekretariatet har været i dialog med UCN og i kontakt med AAU ift. at købe konsulenttydelser til gennemførelse af undersøgelsen (der afventes fortsat svar fra AAU).

FU har drøftet ønsker til en sådan undersøgelse, og understreger, at det er vigtigt, at undersøgelsen skal kunne sandsynliggøre effekten af de forskellige indsatser. Det ønskes, at man med undersøgelsen bliver klogere på, hvad der virker for hvem, og derfor er det vigtigt at der udpeges konkrete indsatser og gerne afgrænses til en konkret målgruppe

Socialudviklingsgruppen har følgende bemærkninger til undersøgelsen:

- Det er vigtigt at være opmærksomme på, at undersøgelsen iværksættes i en periode, hvor corona har påvirket efterspørgslen efter uvisiterede og midlertidige indsatser
- Nogle indsatser er erstattet af eller suppleret med virtuelle indsatser, og det kan være relevant at undersøgelsen også har fokus på, hvad de virtuelle indsatser kan.
- Det er vigtigt at undersøgelsen lader sig inspirere og supplere af lignende eksisterende undersøgelser eks. har Substans og Randers Kommune iværksat lignende undersøgelser

På baggrund af drøftelserne i FU og Socialudviklingsgruppen foreslås det, at undersøgelsen tilrettelægges således:

- Der undersøges fire indsatser eksempelvis to fysiske og to virtuelle indsatser. Kommunerne/regionen stiller konkrete indsatser efter SEL §82a, b og c til rådighed for undersøgelsen dvs. at det skal være muligt at interviewe borgere og medarbejdere
- Der fokuseres på indsatser, som har været i gang i en længere periode og, hvor man formoder, at indsatserne virker
- Undersøgelserne udføres som kvalitative fokusgruppeinterviews, der gennemføres af en ekstern part
- Undersøgelserne kan suppleres med mere objektivt rettet data som eks. borgerflow eller økonomi – dette vil kunne håndteres af sekretariatet med bistand af driftsherre og evt. styringsaftalegruppen

UCN har fremsendt et forslag til metode og gennemførelse af undersøgelse jf. bilag 3.

Plan for udvælgelse af tilbud

Der skal lokaliseres fire konkrete indsatser, der kan indgå i arbejdet. Derfor bedes DAS som forberedelse til mødet undersøge om der er konkrete indsatser i egen kommune/region, som man har en formodning om virker og som man kan være interesseret i at deltage i undersøgelsen med. På DAS mødet vil man i drøftelsen kunne bruge disse indsatser til at komme nærmere på, hvilke typer indsatser, der kunne være relevante at undersøge.

Den konkrete udvælgelse af tilbud vil foregå i regi af FU på baggrund af skriftlig indmelding.

Økonomi

Der er afsat 125.000 kr. til udmøntning af fokusområdet i 2021.

Tilbuddet fra UCN anslår 160.000 kr. men grundet aflysning af fysiske arrangementer som eksempelvis fysiske eftermiddagsmøder der afholdes som webinarer samt Socialpolitisk dialogforum, så vurderer sekretariatet, at der er luft i budgettet til udgiften på 160.000 kr.

Bilag

- Bilag 3: Tilbud fra UCN vedr. undersøgelse

Bilag:

Bilag 3 Tilbud fra UCN vedr. undersøgelse

Punkt 5.

Brug af nye nationale standardkontrakter

Resume

DAS skal tage stilling til, om der ønskes fælles aftale om, at de nordjyske kommuner skal benytte de nye nationale standardkontrakter.

Indstilling

Det indstilles, at

- Den Administrative Styregruppe drøfter, om der skal laves en fælles aftale om, at de nordjyske kommuner anbefales at benytte de nye nationale standardkontrakter på den del af voksenområdet, som er omfattet af Nordjysk Socialaftale.
- Den Administrative Styregruppe drøfter Socialudviklingsgruppens og Styringsaftalegruppens forslag om, at gennemgå tilbudsviften i Nordjylland således, at alle relevante tilbud, hvor der købes og sælges pladser på tværs af kommunegrænser er omfattet af Nordjysk Socialaftale.

Beslutning:

DAS godkender, at det anbefales, at man anvender standardkontrakterne i regi af Nordjysk Socialaftale. Dette ud fra en antagelse om, at standardkontrakterne kun medfører mindre revideringer i Styringsaftale. Såfremt det kræver større ændringer bedes DAS tage stilling til dette igen.

Anbefalingen gælder alene for samhandlen mellem de nordjyske kommuner og med regionen. I forhold til anvendelse af standardkontrakterne ved køb hos private aktører, så er DAS enige om, at det er den enkelte kommune, der afgør om man ønsker at anvende standardkontrakterne.

DAS bestiller et overblik over tilbud som er i Nordjysk Socialaftale og tilbud som ifølge kriterierne burde være det. På baggrund af denne liste træffes der på et senere møde stilling til, om man ønsker en oprydning i tilbudsviften.

Sagsbeskrivelse

Baggrund

KL har sammen med repræsentanter fra kommunerne og regionerne udarbejdet en standardkontrakt for kommunale og regionale tilbud på henholdsvis voksen- og børneområdet. Dertil har de i været i dialog med Selveje Danmark, LOS og Dansk Erhverv om en lignende kontrakt for private tilbud for både voksen- og børneområdet.

Nordjylland har haft to repræsentanter med i arbejdsgruppen for standardkontrakter, herunder én i skrivegruppen. Dertil har standardkontrakterne været i høring i Styringsaftalegruppen over flere omgange.

KL offentliggjorde standardkontrakterne for voksenområdet d. 1. marts, hvorefter den ligger på KL og Sekretariat for Nordjysk Socialaftales hjemmeside: <http://nordjysksocialaftale.dk/vidensdeling/retningslinjer/standardkontrakter/> Børne- og ungekontrakterne forventes at ligge klar inden for de næste par måneder. Der er ikke krav om, at man skal bruge standardkontrakten, men KL anbefaler, at alle kommuner benytter dem.

For at hjælpe kommunerne i gang vil der blive afholdt en eller flere introduktionsmøder, hvor det bliver muligt at spørge ind til standardkontrakterne.

Ligeledes nedsætter en standardkontraktgruppe med to repræsentanter fra hver region, som vil være KL's forlængede arm i forhold til løbende spørgsmål til kontrakten. Repræsentanterne vil således have ansvaret for løbende at opsamle input, der skal indgå i evaluering af standardkontrakterne senere på året. Sekretariat for Nordjysk Socialaftale sidder med en repræsentant sammen en kommunal myndighedsrepræsentant.

Sagsfremstilling

Styringsaftalegruppen har af flere omgange drøftet standardkontrakterne, herunder været med til at sikre, at den version, som KL har lagt frem, er en version, som Styringsaftalegruppen kan støtte op omkring.

I den forbindelse drøftede Styringsaftalegruppen om det kunne give mening, at man blev enige på tværs af de nordjyske kommuner om, at man fremadrettet vil benytte sig af de nye nationale standardkontrakter ved indgåelse af nye kontrakter. Eksisterende kontrakter forventes ikke at skulle revideres alene pga., at der er kommet en ny standardkontrakt.

FU ønskede inden DAS kunne tage stilling til om man skulle lave en fælles aftale om brug de nationale standarder, at få input fra både Socialudviklingsgruppen og Styringsaftalegruppen i forhold, hvilke fordele og ulemper der vil være ved, at alle benytter sig af de nationale standardkontrakter.

Fordele	Ulemper
Ensartet kontrakter på tværs af kommunerne	Standardkontrakterne er mere omfattende end de betalingsaftaler man benytter sig af i dag
Tydeliggørelse af, hvad der er indgået aftale omkring	Standardkontrakterne kan betyde mindre fleksibilitet og mere fokus på præcis de ting, som der er lavet kontrakt om.
Standardkontrakterne kan betyde, at mere er klart, hvorfor der vil være færre konflikter	Standardkontrakterne kan betyde, man i højere grad vil tolke ind i, hvad der er lavet kontrakt om, hvorfor det kan medføre flere konflikter.
	Standardkontrakterne ikke er systemunderstøttet, hvorfor der kan forekomme ekstra arbejdsgange i forbindelse med udarbejdelse og samarbejde omkring standardkontrakterne. Dertil kan der komme takststigninger, hvis der skal afsættes midler til at lave it-understøttelse

Dertil skal det nævnes, at Egenmestringsgruppen arbejder på nogle guidelines for det gode samarbejde mellem myndighed og driftsherre, som kan være et godt supplement til standardkontrakterne, og forhåbentlig sikrer, at der kommer færre konflikter.

Bemærkninger fra Socialudviklingsgruppen

Socialudviklingsgruppen er enige i fremlagte fordele/ulemper, men vil overordnet anbefale, at man benytter sig af standardkontrakterne.

Dertil vurderer Socialudviklingsgruppen, at de nye standardkontrakter vil være en god anledning til at drøfte, om tiden er til, at man vurderer, om alle de tilbud, som bør være omfattet af Nordjysk Socialaftale/Styringsaftalen også er det. Der kan være tilbud, som lever op til kriterierne for, at tilbuddet skal være omfattet af Styringsaftalen, som ikke er det i dag. Socialudviklingsgruppen vurderer at dette er uhensigtsmæssigt, herunder i forhold til, hvad der er den fælles nordjyske tilbudsvifte.

Bemærkninger fra Styringsaftalegruppen

Styringsaftalegruppen anbefaler, at DAS anbefaler, at kommunerne/regionen benytter sig af de nye standardkontrakterne. Standardkontrakterne er stadig i en slags pilotfase, hvor man endnu ikke kender konsekvenserne af brugen af de nye kontrakter, hvorfor brugen af standardkontrakterne kun kan være en anbefaling. Dertil vurderer Styringsaftalegruppen, at man bør vente med at bruge de nye standardkontrakter til Styringsaftalen er revideret på baggrund af de nye standardkontrakter. Styringsaftalegruppen vurderer, at det ikke er formålstjenestiligt at påbegynde revideringen af Styringsaftalen før børn- og ungekontrakterne ligger klar. Et realistisk bud kunne være, at børne- og ungekontrakterne ligger klar i foråret 2021, hvorefter revideringen kan påbegyndes med en forventning om, at en ny Styringsaftale kan ligge klar til DAS mødet d. 23. august 2021. Når den nye Styringsaftale ligger klar, kan det anbefales, at man benytter sig af standardkontrakterne derefter.

Med tanke på, at Styringsaftalegruppen først anbefaler, at man først skal have revideret Styringsaftalen inden man benytter sig af standardkontrakterne, da vil Styringsaftalegruppen anbefale, at evalueringen af standardkontrakterne først sker primo 2022 og ikke ultimo 2021, som KL ellers har planlagt med. Således vil kommunerne/regionerne have fået lidt mere erfaring med kontrakterne.

Styringsaftalegruppen bakker op omkring Socialudviklingsgruppens anbefaling om, at DAS med fordel kan drøfte om standardkontrakterne kan være en anledning til at se på den nordjyske tilbudsvifte, herunder hvilke tilbud, som er omfattet af Nordjysk Socialaftale/Styringsaftalen. Styringsaftalegruppen vurderer, at et af kerneopgaverne i rammeaftalesamarbejdet er, at man skal sikre, at der er den rette fælleskommunale/regionale tilbudsvifte, hvorfor det vil være hensigtsmæssigt, hvis alle tilbud, hvor der er mulighed for køb og salg på tværs af kommunegrænser som udgangspunkt bliver omfattet af Socialaftalen/Styringsaftalen.

Bilag

- Links til standardkontrakter: <http://nordjysksocialaftale.dk/vidensdeling/retningslinjer/standardkontrakter/>

Punkt 6.

Evaluering af det administrative set up omkring KKR på direktørniveau

Resume

Kommunaldirektørkredsen har bedt de forskellige direktørfora om at evaluere deres eget administrative setup. Det er op til det enkelte forum at bestemme, hvordan og hvad man ønsker at evaluere. Evalueringen gennemføres på DAS mødet den 27. maj, og der ønskes en drøftelse af, hvilke emner DAS ønsker at evaluere på.

Indstilling

Det indstilles, at

- Den Administrative Styregruppe drøfter, hvilke emner, man ønsker at evaluere på DAS mødet den 27. maj

Beslutning:

Emnerne godkendes med en bemærkning om, at der ønskes en mere struktureret opsætning og kronologi.

Sagsbeskrivelse

Baggrund

Kommunaldirektørkredsen har besluttet, at man vil gennemføre en mindre intern administrativ evaluering af det eksisterende setup i regi af KKR. Dette blev også gjort i slutningen af sidste valgperiode, og man ønsker at gentage processen om end med en anden metode. Hvert direktørforum skal således evaluere sig selv og der er dels metodefrihed og dels frihed til, hvilke områder der ligger vægt på. Det kan være den administrative organisering, opgavesnit, samarbejde med de øvrige direktørfora, sekretariatsbetjening eller lignende.

KKR-sekretariatet har fremsendt interviewguide/spørgsmål fra 2017, som kan anvendes til inspiration jf. bilag 4.

Sagsfremstilling

Evalueringen skal være gennemført inden sommerferien, og dagsordenssættes derfor på DAS mødet den 27. maj.

FU har besluttet at dagsordenssætte evalueringen til DAS mødet den 27. maj. Det foreslås at evalueringen foregår som en drøftelse i plenum, hvorfor FU beder om DAS kredsens input til, hvilke emner evalueringen skal have fokus på.

Socialudviklingsgruppen og FU har drøftet mulige emner, og foreslå følgende:

- Hvordan fungerer DAS som mødeforum, herunder:
  - Hvad har fungeret godt og hvad har fungeret knap så godt?
  - Har DAS fokus på de rigtige opgaver/emner?
  - Dagsordenssættes de rigtige ting og på den rette måde?
- Hvad er formålet med DAS, og får vi det ud af samarbejdet som var tiltænkt? (foreslået af socialudviklingsgruppen)
- Det tværorganisatoriske samarbejde med de andre direktørfora
- Arbejdsdelingen mellem DAS og FU
- Er der det rigtige fokus ift. tilbudsviften? (foreslået af socialudviklingsgruppen)

Bilag

- Bilag 4: Forslag til interviewguide/spørgsmål fra 2017

Bilag:

Bilag 4 Interviewguide til administrativ evaluering

Punkt 7.

Fokuspunkter for Socialtilsyn Nord i 2022

Resumé

Socialtilsyn Nord ønsker at høre DAS om eventuelle ønsker til fokuspunkter i Socialtilsyn Nords årsrapport 2022.

Indstilling

Det indstilles, at

- Den Administrative Styregruppe drøfter, om der ønskes at foreslå et eller flere fokusområder for årsrapporten 2022.

Beslutning:

DAS godkender, at der ikke udpeges et nyt fokusområde, men at man i stedet genbesøger tidligere fokusområder. Det er op til Socialtilsynet, hvilke emner man vurderer som værende mest relevante.

DAS kredsen ønsker at signalere, at borgerperspektivet og selvbestemmelse kunne være relevante emner at genbesøge.

Sagsbeskrivelse

Baggrund

Socialtilsyn Nords årsrapporter skal beskrive tilbud og plejefamiliers generelle kvalitet og er sammensat af kapitler, der omhandler Socialtilsyn Nords virke og evt. udvalgte fokuspunkter:

- Socialtilsyn Nords virke beskriver årets produktionsdata, eksempelvis hvor mange tilsynsbesøg socialtilsynet aflægger, sagsbehandlingstider og sanktioner.
- Fokuspunkter er emner, som Socialtilsynet kan vælge (men altså ikke behøver) at have særligt fokus på i årsrapporten, fx tilbuddenes evne til at understøtte borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel.

Årsrapporten for 2020 fremlægges på DAS mødet d. 27. maj. Fokuspunkterne vælges et år før de skal benyttes, og dermed to år før de indgår i en årsrapport. Således blev fokuspunkterne til årsrapporten for 2020 udvalgt allerede i 2019.

Sagsfremstilling

De fem socialtilsyn udpeger sammen fokuspunkter, som de ønsker at have særligt fokus på. Dertil kan de nordjyske kommuner/regionen foreslå lokale fokuspunkter, som Socialtilsyn Nord skal have fokus på. Tidligere har dette været:

- Borgerperspektiv (2016)
- Overgreb (2017)
- Læring (2018)
- Selvstændighed og relationer (2019)
- Sundhed og trivsel (2020)
- Sociale medier (2021)

(For uddybning af fokusområderne se bilag 5)

Socialudviklingsgruppen bemærker, at der har været mange relevante emner gennem tiden og det kan være interessant, at genbesøge nogle af disse.

Den Administrative Styregruppe skal tage stilling til om de ønsker at foreslå et eller flere fokuspunkter for årsrapporten 2022.

Bilag

- Bilag 5. Oversigt over fokuspunkter for Socialtilsyn Nord

Bilag:

Bilag 5. Oversigt over fokuspunkter for Socialtilsyn Nord i 2014-2021

Punkt 8.

Forlængelse af periode for takststigning på Svenstrupgård

Resume

Der blev i 2020 godkendt en takststigning på 50 kr. i døgnet over fem år på Forsorgshjemmet Svenstrupgård i forbindelse med ombygning til mere tidssvarende fysiske rammer. Takststigningen ønskes nu forlænget fra fem år til 14 år da driftsherren har modtaget færre fondsmidler end forventet til finansiering af byggeriet.

Indstilling

Det indstilles, at

- Den Administrative Styregruppe godkender at takststigningen på 50 kr. i døgnet over fem år på Forsorgshjemmet Svenstrupgård forlænges til 14 år

Beslutning:

DAS kredsen godkender, at takststigningen forlænges til 14 år.

Sagsbeskrivelse

Baggrund

I 2016 drøftede Den Administrative Styregruppe en udviklings- og omstruktureringsproces for Svenstrupgård.

Gennem de seneste fire år har Svenstrupgård arbejdet aktivt med en målrettet omstilling af det socialfaglige arbejde med henblik på at skabe varige løsninger på brugernes hjemløshedsproblematikker. Omstillingen er sket ud fra en Housing-First-tilgang. Men som mange andre forsorghjem er Svenstrupgård imidlertid indrettet i utidssvarende bygninger, og opført i en tid, hvor synet på hjemløse, var langt mere institutionaliseret end i dag. De aktuelle fysiske forhold på Svenstrupgård, er således karakteriseret ved institutionslignende rammer, der betyder at borgerne (og personalet) i alt for vidt omfang fastholdes i fortidens institutionelle tankegang. Kulturen bæres så at sige i murstenene, og nye fysiske rammer ønskes udformet og indrettet, så de målbart fremmer og understøtter nutidens socialfaglige indsats på Svenstrupgård.

FU godkendte den 15. maj 2020 en takststigning på 50 kr. over de næste 5 år til dækning af Aalborg kommunes medfinansiering på projektet på ca. 6,8 mio. kr. DAS blev orienteret herom på møde den 25. maj 2020, hvor DAS kredsen ikke havde indvendinger herimod.

Sagsfremstilling

Takststigningen på 50 kr. i døgnet over de næste fem år var under forudsætning af, at driftsherren ville modtage fondsmidler for 39 mio. kr. til projektet. Da driftsherren har modtaget færre fondsmidler end forventet er Aalborg kommunes medfinansiering i stedet på 19,6 mio. kr.

Driftsherren ønsker at finansiere restbeløbet via den aftalte takststigning på 50 kr., hvilket betyder, at det vil tage 14 år at tilbagebetale projektet. Den øgede årlige udgift pr. fuldtidsindskrevet borger er 365 dage x 50 kr. = 18.250 kr. Jf. gældende lovgivning modtager hjemkommunen refusion for 50 pct. af udgiften, hvorfor den årlige udgift for hjemkommunen vil være 9.125 kr.

Såfremt det ønskes at fastholde tilbagebetalingstiden på 5 år, vil døgntaksten i stedet skulle stige med 144 kr. (årlig udgift på 52.560 kr. før refusion og 26.280 kr. efter refusion).

FU anbefaler, at det godkendes, at takststigningen forlænges til de næste 14 år, men ønsker at beslutningen tages i DAS kredsen.

Punkt 9.

KKR temadrøftelse om rekruttering og fastholdelse på SOSU området

Resume

KKR vil på møde d. 23. april 2021 have en temadrøftelse om SOSU-området. I den forbindelse ønskes en DAS drøftelse om muligheden for rekruttering og fastholdelse af elever på SOSU-området.

Indstilling

Det indstilles, at

- Den Administrative Styregruppe drøfter vedlagte input fra de nordjyske kommuner vedr. rekruttering og fastholdelse på SOSU-området.

Beslutning:

KKR konsulent Haukur Thorsteinson præsenterer punktet.

DAS kredsen er enige i, at det er vigtigt at have fokus på, at der ikke blot er tale om en arbejdsmarkedsproblematik. På den korte bane er der en massiv udfordring ift. at løse rekrutteringsudfordringer og kommunerne bliver nødt til at tænke alternativt for at kunne møde udfordringen. Man kan ikke se ensidigt på problemstillingen, og der er behov for mange forskellige fokus' eks. fastholdelse af seniorer, arbejde for at sikre at flere går op i arbejdstid, sygefravær, løn, opdeling af arbejdsopgaver mv.

Kredsen er enige i at en fælles brandingstrategi kunne være en oplagt mulighed.

Hanne Madsen orienterer om, at Jammerbugt Kommune skal holde oplæg for KKR om problematikken på vegne af beskæftigelseskredsen. Her vil man komme ind på såvel fastholdelse samt tiltrækning til feltet og muligheder for at tænke alternativt.

Det er enighed om, at det på KKR mødet kan være relevant med et strategisk oplæg fra Heunicke samt oplæg fra kommunerne som arbejdsgiver og oplæg fra det kommunale beskæftigelsesområde.

DAS kredsen har ikke bemærkninger til notatet. Det aftales, at der sendes en ældre- og sundhedschef som kan holde oplæg for KKR. Hjørring Kommune melder sig til denne opgave.

Sagsbeskrivelse

Baggrund

KKR Nordjylland vil på deres møde d. 23. april 2021 drøfte en kommende SOSU-dimensioneringsaftale. I den forbindelse har formandskabet ønsket at tage en temadrøftelse af SOSU-området i KKR. KL har stort fokus på de fremtidige udfordringer kommunerne ser ind i ift. social- og sundhedsområdet. Kommunerne står overfor tydelige udfordringer på landsplan ift. at dække deres arbejdskraftsbehov på social- og sundhedsområdet, men der er regionale forskelle ift. hvor stor udfordringen er her og nu.

En nylig analyse fra KL's analyseenhed i Momentum har peget på, at kommunerne vil have behov for 145.000 flere medarbejdere for at klare det stigende antal af +80-årige borgere, som forventes at vokse fra 272.000 i dag til 561.000 i 2045. Samtidig er der en høj andel af medarbejderne på social- og sundhedsområdet, der har en alder hvor de snart går på pension. Det betyder, at der vil være behov for at uddanne ca. 3.000 flere elever pr. år for at imødegå presset.

Udover en støt vækst i antal ældre, mere plejekrævende borgere, så rammer den demografiske udvikling samtidig ved at ungdomsårgange falder betydeligt over det kommende årti. Derfor vil der samtidig være behov for at se på andre muligheder ift. at løse fremtidens udfordringer, hvor KL har bl.a. peget på behovet for at øge antallet af medarbejdere på fuldtid, fremfor deltid samt muligheden for at opkvalificere ledige og sætte fokus på brancheskift, især på baggrund af ledighed i serviceindustrien grundet Covid-19 situationen.

Sagsfremstilling

Som baggrund til KKR drøftelsen er der rettet henvendelse til kommunernes sundheds- og ældrechefer, med henblik på at samle op på det arbejde der foregår i kommunerne ift. rekruttering til SOSU-området. Dette er samlet til en oversigt, *jf. bilag 6*.

Der er sideløbende også rettet henvendelse til beskæftigelsesområdet ift. inputs, hvilke drøftes på møde i FU beskæftigelse d. 19. marts.

Der har løbende været fokus på rekruttering og fastholdelse af SOSU-elever i Nordjylland, f.eks. er der fokus på praksischoke, øget fokus på vejledning, løn under grundforløb, fokus på samarbejdet internt i kommunerne, mulighed for opkvalificering samt et forsøg på at forbedre fagets image.

På KKR mødet d. 23. april er det aftalt, at Kristian Heunicke, direktør i KL, vil indlede med et oplæg omkring emnet set fra KL og den nationale dagsorden.

Dertil ønskes input fra Beskæftigelsesdirektørkredsen og Den Administrative Styregruppe på socialområdet i forhold til det nordjyske perspektiv på rekruttering og fastholdelse på SOSU-området. Beskæftigelsesdirektørkredsen vil have fokus på de tiltag/indsatser der foregår i regi af jobcentre og på arbejdsmarkedsområdet.

Den Administrative Styregruppe bedes drøfte og kvalificere den fremsendte oversigt, samt drøfte relevante opmærksomhedspunkter ift. KKR's temadrøftelse.

Det er under afklaring om de kommunale inputs præsenteres på mødet i form af et oplæg eller KKR vil få tilsendt skriftlige input fra de to direktørkredse.

Bilag

- Bilag 6: Overblik over indmeldinger fra sundheds- og ældrecheferne.

Bilag:

Bilag 6. Overblik over indmeldinger fra Sundheds- og ældrecheferne

Punkt 10.

FU orienterer

Resume

FU orienterer om beslutninger taget siden sidste DAS møde samt fremtidige FU aktiviteter med særlig relevans for DAS.

Indstilling

Det indstilles, at

- Den Administrative Styregruppe tager orienteringen til efterretning

Beslutning:

Orienteringen tages til efterretning

Sagsbeskrivelse

Sagsfremstilling

Siden sidste DAS møde har FU taget beslutning om følgende:

Aflysning af Socialpolitisk Dialogforum

DAS har godkendt, at der afholdes Socialpolitisk Dialogforum d. 24. juni 2021. Her var tanken, at fokus skulle være på *psykiatri* – enten som indspil til 10 års planen eller som led i udmøntningen af fokusområdet *En styrket socialpsykiatri*. Med tanke på Coronasituationen har FU valgt at aflyse årets møde, da det kan være usikkert om man kan mødes. Skulle det være muligt at mødes, vurderede FU, at det kunne blive en udfordring at få politikerne til at prioritere arrangementet, da Coronasituationen har medført, at der vil blive afholdt mange politiske arrangementer og møder lige før sommerferien, fx KL's Social- og Sundhedspolitiske Topmøde d. 11. juni.

FU vurderede dertil, at det ikke ville give mening at flytte Socialpolitisk Dialogforum til efter sommerferien, da vi man da vil komme for tæt på kommunal- og regionsrådsvalget.

Fællesmøder med forretningsudvalget for børn- og ungedirektørkredsen

DAS besluttede på møde d. 19. oktober, at skal være fokus på det organisatoriske setup for samarbejdet på tværs af børn og unge og voksensocialområdet, før man går videre med yderligere initiativer i forhold til fokusområdet omkring *En styrket socialpsykiatri*. Dertil har FU et ønske om en generel tættere kobling til børn- og ungeområdet, da flere og flere sager trækker tråde hertil.

FU mødtes til et første møde med FU Børn og unge d. 1. marts 2021, hvor det blev besluttet, at man mødes løbende, hvor man drøfte sager, der går på tværs. Sekretariaterne for de to FU'er er pt. i gang med at finde tidspunkter, hvor det vil være fordrende at mødes.

Ekstraordinært møde i KL's Koordinationsforum

KL har indkaldt til et ekstraordinært møde i Koordinationsforum, hvor de ønsker kommunernes input til ommærkning af de særlige pladser og evalueringen af det specialiserede socialområde.

KL ønsker kommunernes input til ommærkning af de særlige pladser, da man har en forventning om, at det kan blive en del af økonomiforhandlingerne i foråret.

KL ønsker endvidere at få kommunernes input til løsningsforslag i forhold til specialeplanlægning og øvrige forhold i forbindelse med evalueringen af det specialiserede socialområde.

Datakvalitetsprojekt

På sidste møde besluttede DAS, at der skal laves et datakvalitetsprojekt for de nordjyske kommuner, hvor fokus skal være på indberetning af data til Danmarks Statistik. FU har drøftet de konkrete fokuspunkter, og sat Styringsaftalegruppen i gang med at undersøge mulighederne. I den forbindelse godkendte FU, at sekretariatet og en repræsentant fra de nordjyske kommuner deltager i et temamøde om bedre indberetning som KKR Hovedstaden afholder med henblik på at få inspiration.

Styringsaftalegruppen har siden drøftet opdraget og har besluttet at nedsætte en gruppe som skal se på hvor langt vi kan komme med ensretning og registrering af data.

Godkendelse af takstændring for dagtilbud Mariagerfjord

Under "Evt." på DAS møde d. 20. januar 2021 orienterede Mariagerfjord Kommune om, at de havde lavet en regnefejl i forbindelse med udregningen af taksten for sine 60 §103 pladser på tilbuddet *Beskyttet beskæftigelse Mariagerfjord*.

Mariagerfjord Kommune havde ikke udsendt regninger på den forkerte takst. På den baggrund "godkendte" DAS, at taksten blev ændret. Da punktet blev drøftet under "Evt." kunne DAS ikke formelt godkende takstændringen, hvorfor det blev aftalt, at FU skulle gøre dette på mødet d. 1. marts 2021.

Punkt 11.

Orientering om kommunernes arbejde med Ankestyrelsen

Resume

Der orienteres om, at KL har udarbejdet information til kommunerne om Ankestyrelsens Dialogforum. I brevet opfordres kommunerne til at kontakte KL eller landsdelens repræsentanter, såfremt man oplever konkrete samarbejdsproblemer med ankestyrelsen, at en principmeddelelse volder problemer eller at der er behov for nye principmeddelelser eller praksisundersøgelser på et område.

Indstilling

Det indstilles, at

- Den Administrative Styregruppe tager orienteringen til efterretning

Beslutning:

Orienteringen tages til efterretning

DAS bemærker, at det ønskes, at man kigger på, hvordan statistikken vedr. omgjorte sager opgøres, da den kan syne særdeles misvisende. Henrik Aarup-Kristensen vil tage dette med videre.

Skulle kommunerne have yderligere bemærkninger eller opmærksomhedspunkter i forhold til samarbejdet med Ankestyrelsen opfordres det til at tage kontakt til Henrik Aarup-Kristensen.

Sagbeskrivelse

Baggrund

Formålet med Ankestyrelsens Dialogforum er at drøfte kommunale problemstillinger, udfordringer og muligheder med henblik på at bidrage til at styrke kvaliteten i kommunernes myndighedsarbejde på social - og beskæftigelsesområdet. Forummet har bl.a. beskæftiget sig med følgende emner:

- Ankestyrelsens dokumentationskrav, særligt i hjemviste sager
- Særligt vanskelige regler (fx tabt arbejdsfortjeneste til forældre til børn med nedsat funktionsevne, merudgiftsbestemmelser, borgerstyret personlig assistance)
- Læringen fra Ankestyrelsens task force- og læringsforløb med kommuner
- Ankestyrelsens principmeddelelser
- Social- og ældreministerens Danmarkskort
- Børnesagsbarometeret
- Emner til praksiskoordinering

I forummet indgår repræsentanter fra Ankestyrelsen, fem kommuner, Børne- og Kulturchefforeningen, Foreningen af Socialchefer i Danmark samt KL. I forhold til de nordjyske kommuner deltager både Henrik Aarup-Kristensen (udpeget af KKR Nord) og Jan Nielsen (udpeget af socialchefforeningen).

Der er netop etableret et underudvalg til Dialogforum, som skal drøfte offentliggjorte principmeddelelser, og hvordan formidlingen af disse principmeddelelser kan styrkes, med respekt for Ankestyrelsens uafhængighed.

KL har udarbejdet et brev til kommunale social- og arbejdsmarkedsdirektører, som informerer om Ankestyrelsens dialogforum. Brevet er vedlagt som bilag. I brevet opfordres kommunerne til at kontakte KL eller den kommunale repræsentant, hvis der opleves:

- Konkrete samarbejdsproblemer med Ankestyrelsen
- At en principmeddelelse volder problemer, er vanskelig at arbejde med eller lign.
- Behov for nye principmeddelelser på et område eller praksisundersøgelser

Bilag

- Bilag 7: Brev fra KL vedr. kommunernes samarbejde med Ankestyrelsen på det specialiserede socialområde inkl. liste over medlemmer/kontaktpersoner

Bilag:

Bilag 7 KL brev vedr Ankestyrelsens Dialogforum

Punkt 12.

Orientering om revideret samarbejdsaftale vedr. borgere med spiseforstyrrelser

Resume

DAS godkendte den 19. oktober 2020 en revideret samarbejdsaftale med de midtjyske tilbud om matrikelløse indsatser til borgere med spiseforstyrrelser. Aftalen er nu underskrevet og fremsendt til Socialstyrelsen.

Indstilling

Det indstilles, at

- Den Administrative Styregruppe tager orienteringen til efterretning

Beslutning:

Orienteringen tages til efterretning

Sagsbeskrivelse

Baggrund

DAS indgik i 2017 en samarbejdsaftale med udvalgte midtjyske tilbud, som skulle sikre de nordjyske kommuners fortsatte tilgængelighed til den ekspertise, der er i Midtjylland i forhold til borgere med spiseforstyrrelser, som har behov for socialt rehabiliterende matrikelløse ydelser. Samarbejdsaftalen har fokus på at udbrede viden om de midtjyske tilbuds ekspertise således, at samtlige nordjyske kommuner kender de muligheder, der er for at trække på matrikelløse tilbud i Midtjylland.

Samarbejdsaftalen blev udarbejdet som en del af arbejdet med den centrale udmelding om borgere med svære spiseforstyrrelser, og trådte i kraft den 1. januar 2018 med udløb ved udgangen af 2020.

Der foreligger nu en revideret samarbejdsaftale i underskrevet form, som er trådt i kraft den 1. januar 2021. Den reviderede aftale er ligesom den første også en del af de nordjyske kommuners arbejde med en central udmelding om målgruppen.

Sagsfremstilling

Samarbejdsaftalen er blevet fornyet, men der er ikke foretaget ændringer til aftaleteksten. Samarbejdsaftalen medfører således fortsat ikke bindinger på tilbuddenes kapacitet og tilbudsvifte ligesom den ikke medfører økonomisk bindende konsekvenser for hverken midtjyske tilbud eller de nordjyske kommuner.

Tilbudsviften i samarbejdsaftalen er justeret med de nytilkomne tilbud som kommunerne i Midtjylland har indmeldt ifm. den seneste centrale udmelding om målgruppen, og som ønsker at indgå i samarbejdsaftalen. Det betyder, at der er kommet 2 nye tilbud ind, nemlig STOA (privat tilbud) og Center for Bostøtte i eget hjem (Aarhus Kommune). Dertil henvises endvidere til, at der siden udarbejdelsen af den første samarbejdsaftale nu foreligger tilbud i Nordjylland, som udbyder matrikelløse indsatser, som er indmeldt til Socialstyrelsen som (formodet) højt specialiseret i forbindelse med den seneste Centrale Udmelding om målgruppen. Det drejer sig om Nordjysk Børne- og Unge Fond (NBU) og Netværket Bostøtte.

Samarbejdsaftalen er fremsendt til Socialstyrelsen som bilag til de nordjyske kommuners afrapportering på den centrale udmelding om borgere med svære spiseforstyrrelser.

Bilag

- Bilag 8: Revideret samarbejdsaftale vedr. borgere med spiseforstyrrelser

Bilag:

Bilag 8 samarbejdsaftale vedr. borgere med spiseforstyrrelser

Punkt 13.

Orientering om arbejdet med kompensation af private tilbud ift. coronarelatede udgifter

Resume

DAS gives en status på kommunernes håndtering af kompensation til private tilbud i forhold til coronarelatede udgifter.

Indstilling

Det indstilles, at

- Den Administrative Styregruppe tager orienteringen til efterretning

Beslutning:

Orienteringen tages til efterretning

Sagsbeskrivelse

Orientering

Den 1. marts 2021 mødtes repræsentanter fra de nordjyske kommuner til et vidensdelingsmøde vedr. håndteringen af henvendelser fra private tilbud, som ønsker kompensation for coronarelaterede udgifter.

På mødet var der en drøftelse om, hvilke typer af udgifter, som de private tilbud ønsker kompensation for, herunder hvilken tilgang de enkelte kommuner har til dette.

Mødet endte ikke ud med en positivliste over, hvilke typer af udgifter, som man vil/ikke vil kompensere. Dette skyldes blandt andet, at der var enkelte områder, hvor kommunerne har forskellige tilgange til kompensation, hvilket udspringer af, hvordan kommunerne kompenserer egne tilbud. Eksempelvis dækker nogle kommuner merudgifter til ekstra vikarer grundet covid-19, mens andre kommuner forventer, at udgiften til vikarer afholdes inden for eksisterende budget.

På den baggrund blev følgende besluttet:

"Kommunerne skal lave en individuel vurdering, hvor man har fokus på, at der er tale om rimelige dokumenterbare nettomerudgifter. I vurderingen om der kan gives kompensation, kan der tages udgangspunkt i, hvilke merudgifter der accepteres i forbindelse med kompensation af egne kommunale tilbud."

Som led i drøftelserne var der enighed om, at noget af det fremsendte materiale, de private tilbud har sendt, kunne være svært at afkode og give en reel vurdering på. I den forbindelse pegede man på en skabelon fra Selveje Danmark, som gav et godt overblik, *jf. bilag 9*. Det aftales, at hvis de private tilbud fremsender noget, som det kan være svært at give en vurdering på, da kan man bede dem benytte sig af vedlagte skabelon. Det er dog ikke tiltænkt, at man skal sende skabelonen ud forlods, som opfordring til at skrive i skabelonen.

Bilag

- Bilag 9. Skabelon fra Selveje Danmark til registrering af coronarelaterede nettomerudgifter.

Bilag:

Bilag 9. Selveje Danmarks skabelon for coronarelaterede nettomerudgifter

Punkt 14.

Eventuelt

Beslutning:

DAS drøftede KL Direktørmailen fra dagen før, hvor Styrelsen for Patientsikkerhed har bedt kommunerne udfylde et større indberetningsskema om kommunale og private botilbud.

Punkt 15.

Næste møde

Næste møde afholdes den 27. maj kl. 13-16.

Der er booket mødelokale ved Aalborg ÆH i Hammer Bakker, men det afventes fortsat om det er muligt at mødes fysisk.

Analyse vedr. unge med selvskadende adfærd

Denne analyse er bestilt af Den Administrative Styregruppe på socialområdet med henblik på at sætte skarpt på målgruppen af unge med selvskadende adfærd, herunder udgifter til målgruppen og relevante tilbud. Analysen er en del af arbejdet med at identificere, om der er behov for at igangsætte initiativer til målgruppen i Nordjylland, herunder om der er behov for at etablere et højt specialiseret døgntilbud til målgruppen, som har struktureret samarbejde med behandlingspsykiatrien.

Analysen er baseret på data fra Region Midtjyllands økonomiberegningssystem, de nordjyske kommuners økonomisystemer samt information fra behandlingspsykiatrien. Analysen består af følgende dele:

1. Beskrivelse af målgruppen, herunder estimat af antal borgere i målgruppen
2. Udgifter til Holmstrupgård afdelinger, der modtager selvskadende unge
3. Udgifter pr. forløb for borgere med selvskadende adfærd – fra første visitation og frem
4. Beskrivelse af konkrete borgercase

Konklusion

På baggrund af analysen kan følgende konkluderes:

Det vurderes, at der fra børne- og ungepsykiatrien er kendskab til 3-5 nye borgere om året. Anbringelsestiden for denne borgergruppe er 3,27 år på Holmstrupgård, og der kan således i løbet af relativt kort tid være mulighed for at få en fornuftig normering på et døgntilbud med 6-8 pladser, såfremt man udelukkende kigger på nye borgere under 18 år.

Derudover har de nordjyske kommuner pt. 9 borgere på afdelinger på Holmstrupgård, som modtager målgruppen. Analysen undersøger 3 kommuner ift. borgere som er anbragt på andre døgntilbud grundet svær selvskadende adfærd, og her har man fundet 5 borgere. Disse 5 borgere modtager alle forskellige private tilbud.

De nordjyske kommuner bruger en bred vifte af tilbud lige fra åbne afdelinger på sikrede tilbud til private tilbud. Tilbuddene modtager ikke blot unge med selvskadende adfærd, men har ofte en væsentligt bredere målgruppe.

I analysen fremgår i alt 7 forskellige kommuner, som har haft 14 borgere enten på afdelinger der modtager borgere med selvskadende adfærd eller borgere som man ved er selvskadende. Arbejdsgruppen vurderer på den baggrund, at der også kan findes borgere i de øvrige kommuner med svært selvskadende adfærd såfremt man gennemgår sagerne (der kan dog være undtagelser eks. ift. Læsø Kommune).

De nordjyske kommuner har i perioden 2017-1/8 2020 anvendt mellem 5-8,7 mio. kr. om året til døgnanbringelser på de afdelinger på Holmstrupgård, som kan modtage borgere med svært selvskadende adfærd.

Kigger man på de samlede borgerforløb, så har kommunerne foreløbigt anvendt i alt 69,3 mio. kr. på opholdssteder til de 14 borgere. Denne udgift vedrører en indskrivningsperiode, der i gennemsnit har været på 2,58 år pr. person (fra første indskrivning og til udskrivning/den 1. august 2020).

Udgiftsniveauet kan pege i retning af at der er et potentiale i at kigge på muligheden for at lave en kvalitativt bedre indsats.

På baggrund af målgruppens størrelse og økonomien for eksisterende tilbud vurderer Arbejdsgruppen, at der er et driftsgrundlag til at drive et tilbud i Nordjylland til unge med selvskadende adfærd.

1. Beskrivelse af målgruppe

Målgruppen defineres som udgangspunkt ud fra, at de er selvskadende i særlig svær grad. Det er en kompleks og sammensat målgruppe, der kan have udfordringer i tillæg til selvskaden, som forstærker kompleksiteten, men hverken er eksklusions- eller inklusionskriterier:

- Målgruppen *kan* være selvmordstruet eller selvmordstruende
- Målgruppen *kan* have psykiatriske diagnoser som eks. personlighedsforstyrrelse, ADHD, Autisme, skizofreni og psykotiske lidelser mv.
- Selvskaden *kan* have form af en spiseforstyrrelse

Såfremt der ønskes, at etablere et døgntilbud til målgruppen anbefales det, at dette i første omgang etableres til aldersgruppen 15-23 år.

Estimat af antal borgere i målgruppen

Borgere med en grad af selvskadende adfærd

Arbejdsgruppen har lavet en rundspørge blandt de nordjyske kommuner for at afdække, hvor mange borgere man vurderer at have med en grad af selvskadende adfærd. Resultaterne er løse estimater der kan give en retningsspil på hvor mange borgere med selvskadende adfærd i en eller anden form, der er i Nordjylland. Rundspørgen peger på følgende:

- ca. 250 borgere har en grad af selvskadende adfærd.
- 100 af disse borgere vurderes at have et botilbud og ca. 50 at få behov for et botilbud i de kommende år
- Hovedparten af borgerne er i aldersgrupperne 14-17 år og 18-24 år.

Ovenstående data peger på at selvskadende adfærd er en adfærd der fylder i kommunernes målgrupper.

Borgere med svær selvskadende adfærd

Denne analyse vælger at sætte fokus på de borgere som har svær selvskadende adfærd, og hvor den selvskadende adfærd er den primære problematik. Selvskadende adfærd er ikke en psykiatrisk diagnose og kommunerne registrerer heller ikke på målgruppe, arbejdsgruppen har derfor valgt at estimere antallet af borgere i målgruppen ud fra det antal som psykiatrien i Region Nordjylland ser.

Psykiatrien vurderer, at de har kendskab til 3-5 nye borgere under 18 år pr. år, som har svær selvskadende adfærd, hvor den selvskadende adfærd er den primære problematik. Der er ikke tal for antal nye borgere over 18 år, som kræver højt specialiseret døgntilbud, men det vurderes, at den primære del af målgruppen til et nyt tilbud vil være under 18 år.

Derudover har de nordjyske kommuner pt. 9 borgere på afdelinger på Holmstrupgård, som modtager målgruppen og man har undersøgt 3 kommuner ift. borgere som er anbragt på andre døgntilbud grundet svær selvskadende adfærd, og her har man fundet 5 borgere. Jf. afsnit 2.

2. Udgifter til Holmstrupgård afdelinger der modtager selvskadende unge

I forbindelse med denne analyse har man ønsket at beregne de nordjyske kommuners udgifter til døgntilbud, hvor de nordjyske borgere med svær selvskadende adfærd visiteres. Det har dog vist sig svært at identificere disse tilbud, da der anvendes en bred række tilbud, som ikke blot modtager unge med selvskadende adfærd, men hvor målgruppen er væsentligt bredere. Heraf anvendes bl.a. en række forskellige private tilbud, der ikke har selvskadende adfærd som målgruppe, og hvor der ofte iværksættes særforanstaltninger for at kunne håndtere målgruppen. Der har også vist sig en tendens til at de unge med selvskadende adfærd i en periode anbringes på åbne afdelinger i regi af sikrede institutioner fx Den sikrede institution Grenen, Specialinstitutionen Skodsborg og Opholdsstedet Bakkegården.

Dette understøttes af den analyse, der er foretaget, hvor der er gennemgået 14 forskellige borgersager. Analysen viser, at der anvendes forskellige private opholdssteder til disse borgere uanset om det er før eller efter indskrivning på Holmstrupgård eller om det er som alternativt anbringelsessted til Holmstrupgård. Det eneste opholdssted, der anvendes til flere borgere af de analyserede borgere, er således Holmstrupgård.

I nedenstående afsnit foretages en analyse på de nordjyske kommuners udgifter til Holmstrupgård. Holmstrupgård er et døgntilbud som drives af Region Midtjylland, hvor en af målgrupperne er unge med svær selvskadende adfærd. Tilbuddet er endvidere VISO leverandør indenfor målgruppen: *"Børn og unge med svære og komplekse psykiske vanskeligheder som f.eks. er unge med selvskade"*. Derudover har Holmstrupgård en specifikke afdeling kun til unge med selvskadende adfærd og et struktureret samarbejde med behandlingspsykiatrien om målgruppen.

Der er udvalgt 5 afdelinger, hvor de nordjyske borgere med selvskadende adfærd kan anbringes på Holmstrupgård, men der må tages højde for at der på 4 ud af 5 af disse afdelinger også modtages unge med problemstillinger som svær spiseforstyrrelser, svær angst og andre psykiatriske diagnoser.

De fem afdelinger der undersøges på Holmstrupgård er:

- Døgnafdelingen Engen
- Døgnafdelingen Kvisten
- Døgnafdelingen Lunden
- Fyrretoppen
- Æblevangen (denne afdeling er blevet undersøgt, men der har ikke været nordjyske borgere på denne afdeling i perioden 2017-2020)

Nedenfor fremgår data for Holmstrupgårds navngivne afdelinger. Dataene er trukket af region Midtjylland, som er driftsherre for Holmstrupgård.

Tabel 1: Nordjyske borgere på Holmstrupgård afdelinger 2017- 1/8 2020

Afdelinger	2017	2018	2019	2020	2017-2020
DØGNAFD. ENGEN	1	1			1
DØGNAFD. KVISTEN	3	3	1	1	3
DØGNAFD. LUNDEN	2	2	3	2	3
FYRRETOPPEN			1	2	2
Hovedtotal	6	6	5	6	9

Tabel 2: Kommuner der har haft borgere på de navngivne afdelinger i perioden 1/1 2017 – 1/8 2020

Betalerkommune	2017	2018	2019	2020	Antal unikke borgere 2017-2020
Brønderslev Kommune	2	2	2	2	3
Mariagerfjord Kommune	1	1	1	1	1
Rebild Kommune	1	1			1
Thisted Kommune	1	1			1
Vesthimmerlands Kommune			1	1	1
Aalborg Kommune*	1	1	1	1	2
Hovedtotal	6	6	5	6	9

* der er visiteret endnu en borger i september 2020, denne borger er dog ikke medtaget da der kun kigges på perioden frem til august 2020

Tabel 3: De nordjyske kommuners udgifter til Holmstrupgård afdelinger i perioden 1/1 2017 - 1/8 2020

Afdelinger	2017	2018	2019	2020
DØGNAFD. ENGEN	1.251.136	226.679		
DØGNAFD. KVISTEN	4.238.042	3.103.461	1.629.360	2.190.724
DØGNAFD. LUNDEN	2.687.201	2.710.855	3.241.745	2.668.042
FYRRETOPPEN			182.781	3.887.812
Hovedtotal	8.176.379	6.040.995	5.053.886	8.746.578
Gennemsnitlige udgifter pr. døgn	4.056	3.905	4.570	5.789

Som det ses af ovenstående har 6 nordjyske kommuner visiteret 9 borgere til afdelingerne på Holmstrupgård i perioden 2017- 1/8 2020. Region Midtjylland oplyser at gennemsnitslængden for de borgere der har afsluttet forløb på Holmstrupgård i perioden er i alt 3,27 år.

3. Udgifter pr. forløb for borgere med selvskadende adfærd

I nedenstående præsenteres data for konkrete borgerforløb fordelt på henholdsvis udgifter til det samlede forløb og udgifter til opholdssteder. For at se en oversigt over de samlede data henvises til bilag 2.

Borgerne som der gennemgås, er udvalgt på følgende måder:

- Borgere på Holmstrupgård: Er udvalgt ud fra hvilken afdeling de er anbragt på dvs. anbringelsesårsagen er ikke kendt.
- Borgere på andre tilbud: Er udvalgt ud fra gennemgang af sager i to kommuner, samt to konkrete borgere, der er udpeget af psykiatrien, og som alle har ophold i en tredje kommune. De tre kommuner der figurerer sager fra er: Mariagerfjord, Hjørring og Aalborg Kommune.
  - Arbejdsgruppen har valgt denne tilgang da der ikke registreres på målgruppen, og det vurderes at det er et stort arbejde at gennemgå sager i alle kommunerne, hvorfor man har søgt at minimere kommunernes ressourcer så meget som muligt.

Der er identificeret i alt 16 forskellige borgere, hvoraf de 9 er anbragt på Holmstrupgård, og 7 borgere fra 3 kommuner, som er anbragt på andre botilbud. Borgerne som er anbragt på andre botilbud er fundet ved at gennemgå sager fra 2 kommuner samt to udpegede borgere fra psykiatrien, som begge har ophold i en tredje kommune. På baggrund af at der er fundet borgere i 7 kommuner vurderes, det at der er borgere i målgruppen i de øvrige kommuner såfremt man gennemgår sagerne (der kan dog være undtagelser eks. ift. Læsø Kommune).

Udgifter pr. borgerforløb

Gennemgang af borgerforløbene viser en stor forskel på udgifterne til de gennemgåede borgere. Forskellen hænger i høj grad sammen med hvor længe borgeren har været visiteret til ydelser, men der ses dog en lille sammenhæng ift. at der er en større mængde af borgerne der har været anbragt på Holmstrupgård, som har længere og dyrere forløb. Dette kunne tyde på at borgere med de mest komplekse forløb visiteres til holmstrupgård.

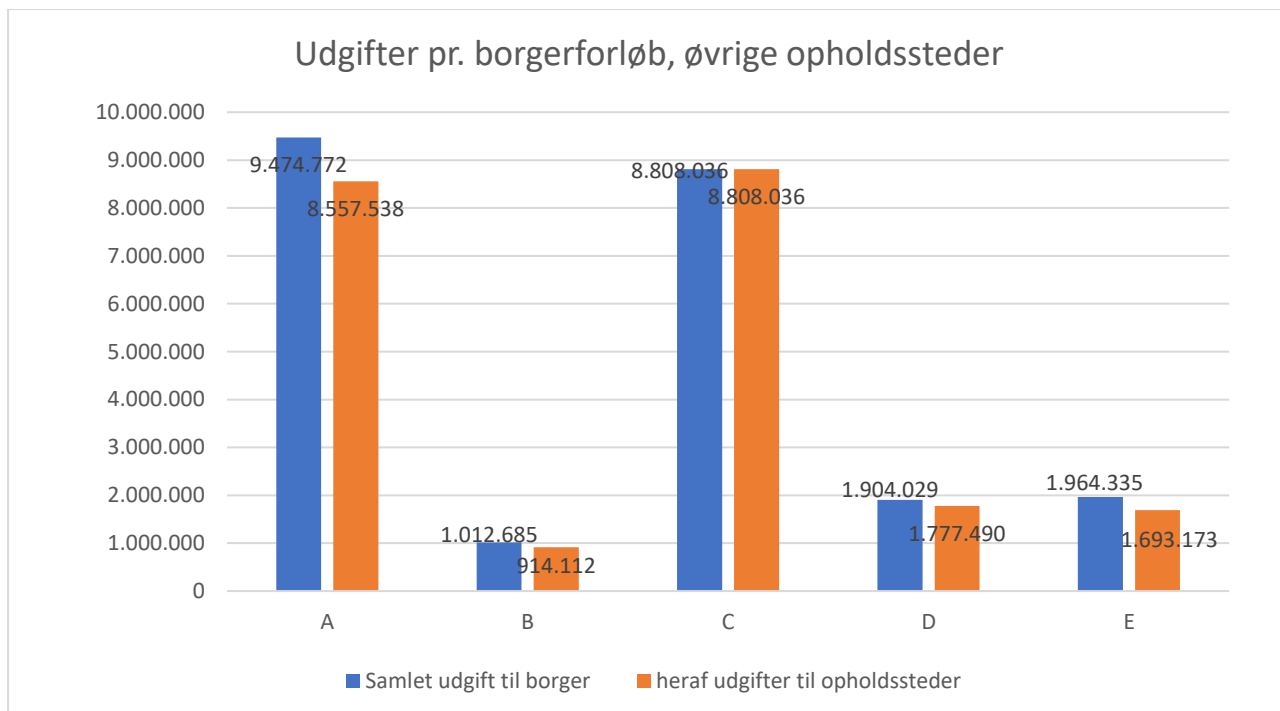
I nedenstående tabel vises de samlede udgifter og gennemsnitlige forløb for de to grupper af borgere der kigges på:

	Samlede udgifter for hele forløbet	Gennemsnitlige antal år pr. persons samlede forløb (frem til 1/8-20)	Samlede udgifter til opholdssteder	Gennemsnitlige antal år på opholdssteder pr. person (frem til 1/8-20)
Borgere på andre opholdssteder (i alt 5 borgere)	23.163.857	3,66 år	21.750.349	2,05 år
Borgere på Holmstrupgård (i alt 9 borgere)	50.239.850	5,24 år	47.595.944	3,10 år ¹
I alt	73.403.706	4,45 år	69.346.294	2,58 år

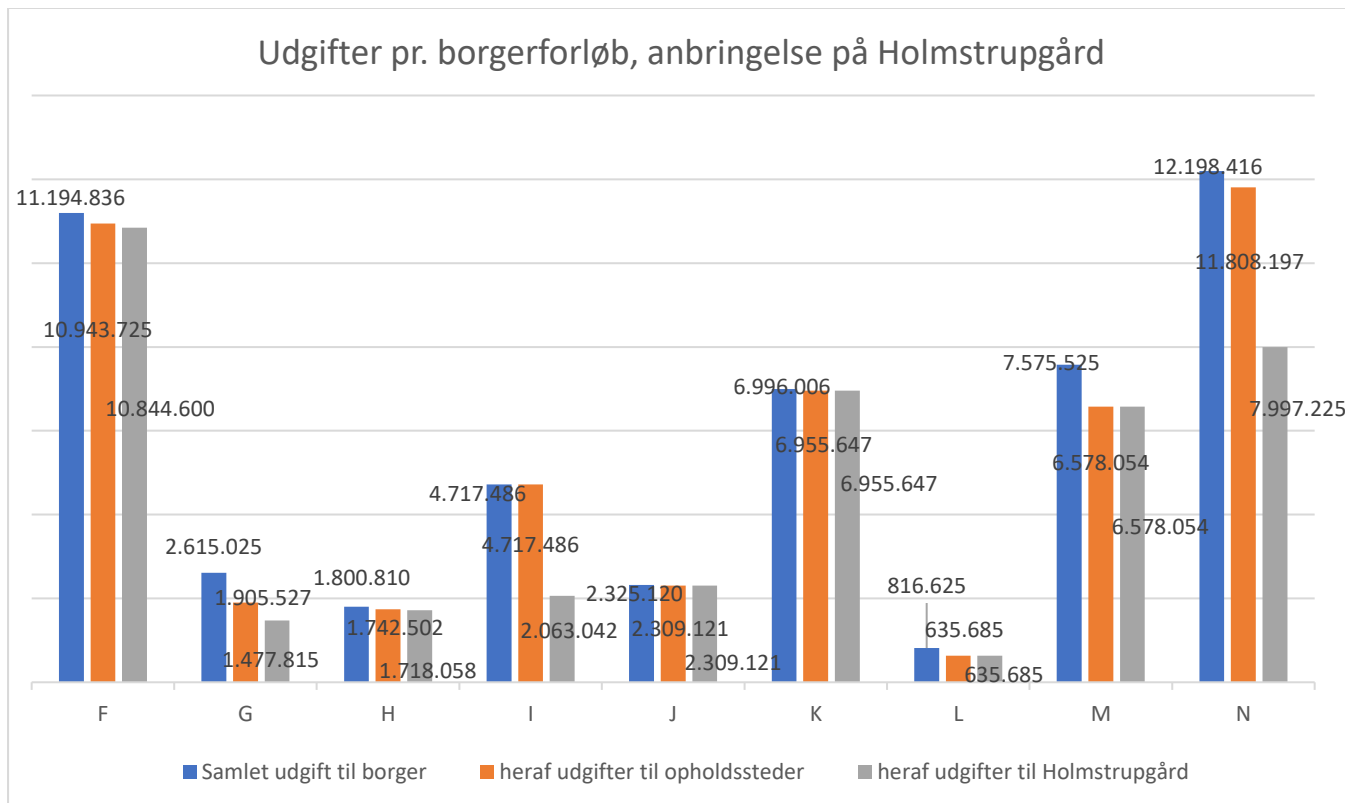
Som det fremgår af ovenstående tabel, så har kommunerne anvendt i alt 69,3 mio. kr. på opholdssteder til de 14 borgere der undersøges. Borgerne har i gennemsnit været på opholdssteder i 2,58 år pr. person. Udgiftsniveauet pr. borgerforløb illustreres i nedenstående figurer.

¹ Dette tal adskiller sig fra det der er opgivet fra Holmstrupgård, fordi de kigger på antal udskrevne borgere og der her kigges på antal år i alt på opholdssteder frem til den 1. august 2018 dvs. en del af borgerne er stadig indskrevne på opholdssteder.

Figur 1: Udgifter til borgere, anbragt på øvrige opholdssteder

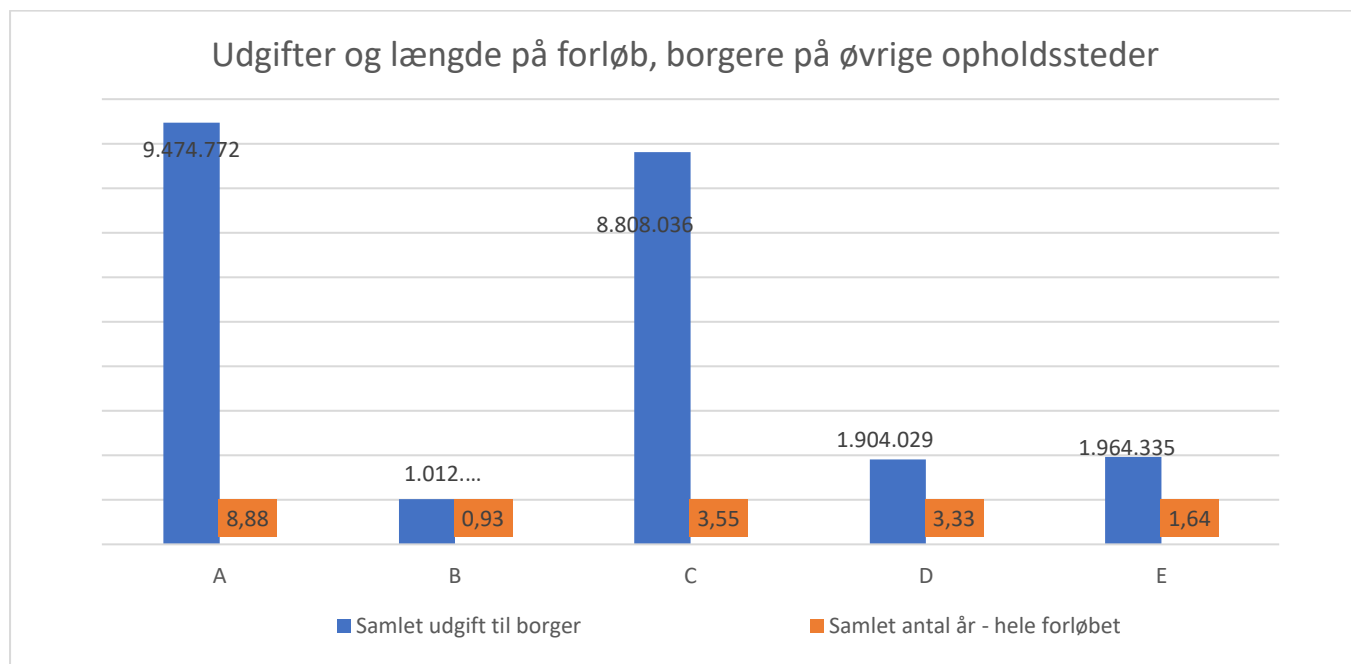
Figur 2: Udgifter til borgerforløb, anbringelse på Holmstrupgård

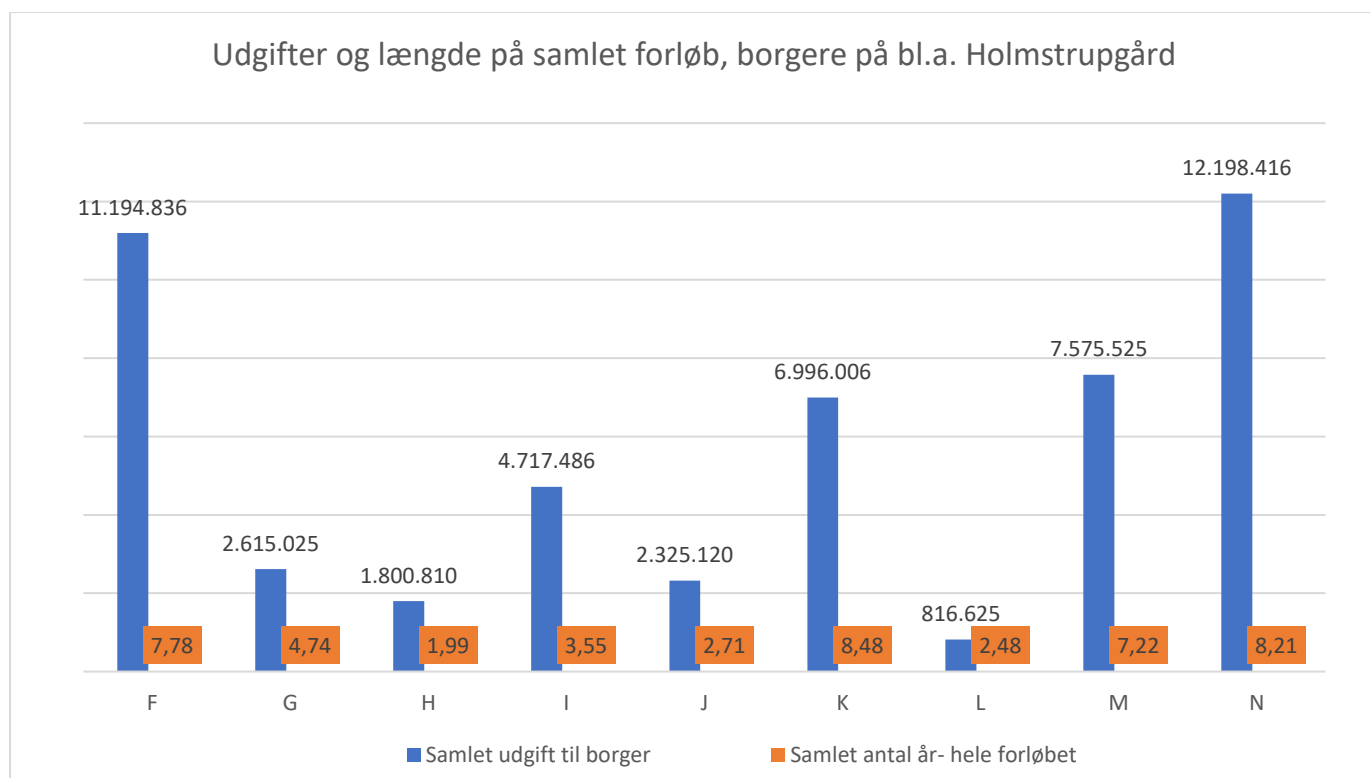
Forløbenes længde

De unge har stort set alle været døgnanbragt første gang før de var fyldt 18 år. Ingen af forløbene er afsluttet forstået på den måde, at borgerne fortsat modtager hjælp fra socialområdet. Heraf modtager 6 ud af de 14 borgere i dag mindre indgribende tilbud end døgntilbud som eks. støtteperson, eget værelse/kollegielignende opholdssted eller bistand til uddannelse, heraf har 4 været anbragt på Holmstrupgård og 2 på øvrige opholdssteder.

Figur 3: Udgifter og forløbslængde, borgere anbragt på øvrige opholdssteder

Figur 4: Udgifter og længde på samlet forløb,, borgere anbragt Holmstrupgård

4. Beskrivelse af konkrete borgercases

Nedenstående er tre eksempler på borgerforløb, hvor den primære udfordring er svær selvskadende adfærd. Casene er blot eksempler på nogle forløb, og er udarbejdet med udgangspunkt i konkrete sager, men hvor oplysninger er ændret og forløbene justeret i en grad så de ikke er personhenførbare.

De to første cases er baseret på borgere, som indenfor de seneste to år er visiteret grundet svær selvskadende adfærd, og den tredje case er baseret på en borger som for flere år siden har været gennem et socialt rehabiliterende forløb grundet svær selvskadende adfærd, og nu modtager meget få indsatser fra socialområdet.

Borgercasene er udarbejdet på baggrund af input fra børne- og ungepsykiatrien i Region Nordjylland og informationer fra socialområdet i kommunerne.

Camillas forløb fra 14 til 18 år

Camilla er 14 år da hun henvises til psykiatrien første gang. Den første kontakt til psykiatrien skete fordi hun selv tog kontakt til et uvisiteret socialt tilbud i kommunen. Hun forklarer selv at hun har det svært derhjemme, at der er mange konflikter i hjemmet, og at hun overvejer selvmord. Det sociale tilbud sørgede straks for, at hun kom ind til den psykiatriske skadestue, hvor hun fik et samtaleforløb.

Herefter henviser egen læge hende til psykiatrien grundet mistvivsel, selvmordstanker og hallucinationer. Psykiatrien indlægger hende, og hun udviser her selvmordstruende adfærd, selvskadende adfærd, hvor hun skærer i sig selv og det er ofte nødvendigt at anvende tvang. Hun udskrives efter en kort indlæggelse til opfølgning i psykiatrisk regi, der igangsættes ikke nogen sociale indsatser.

Da hun er 15 år begynder hun at tage overdosis af håndkøbsmedicin, og hun tvangsindlægges 6 gange i løbet af ½ år. Hun modtager ydelser i psykiatrien og et uvisiteret rådgivningstilbud i kommunens ungeområde. Nu begynder indtaget af håndkøbsmedicin at eskalere til indtag af fremmedelementer som skruer, søm og batterier. Det bliver nødvendigt med langt over 100 operationer for at få fremmedlegemer ud. Kommunen bevilger en støttekontaktperson i 1 time om dagen, som efter kort tid justeres til 2 timer om dagen.

Camilla er nu 17 år og den selvskadende adfærd har nu fået karakter af en misbrugslignende adfærd, hvor hun er blevet afhængig af at sluge fremmedlegemer såvel som af de efterfølgende operationer. Kommunen visiterer hende til et botilbud, som ikke kan håndtere hende og hun tvangsindlægges i 3 måneder på en sikret institution for at man kan arbejde med afrusning af misbrugsadfærden. Der er sket en væsentlig forbedring under tvangsindlæggelsen, hvor hun selv beskriver at hun har det bedre, og misbrugsadfærden begynder at komme mere under kontrol. Men forbedringen bliver ikke samlet op.

Hun udskrives dagen før sin 18 års fødselsdag, og må vente 10 dage før hun kan komme ind på et nyt botilbud. Kommunen har sørget for, at hun i de 10 dage kan opholde sig på forsorgshjem, og hun tilbydes endvidere frivillig anbringelse i psykiatrien. Men adfærden forværres drastisk. Hun anbringes nu på et socialt botilbud igen (døgnpris ca. 6000 kr.). Hun har pt. været anbragt på dette botilbud i et halvt år, med flere indlæggelser i psykiatrien. Bekymringen er at den selvskadende adfærd fortsat er eskalerende.

Ellen, 14-19 år

Ellen vokser op som eneste barn med en kronisk syg mor, der ofte er somatisk indlagt. Hun er veltalende, opmærksom og ønsker at passe på alle omkring sig.

Da hun er 14 år opdager en lærer et blåt mærke på hendes kind, og der rettes særlig opmærksomhed mod Ellen. I den forbindelse opdager man, at hun har en spiseforstyrrelse. Hun indlægges første gang på somatisk afdeling i en alder af 15 år på grund af lavt BMI og hun bliver tilknyttet børne- og ungepsykiatrien. Hun tager på, og får normalt BMI, men man opdager nu, at hun er selvskadende. Hun slår sig selv og udvikler herfra en adfærd, hvor hun begynder at skære i sig selv.

Psykiatrien diagnosticerer hende med OCD, personlighedsforstyrrelser og narcissisme, og da hendes selvskade bliver mere og mere voldsom bliver hun indlagt på psykiatrien med tvang. Kommunens socialområde visiterer hende til et privat botilbud, der ikke er specialiseret i selvskade. Tilbuddet har svært ved at rumme hendes selvskade og nu begynder en periode, hvor hun flere gange bliver indlagt med tvang på psykiatrien i kort tid. Hun begynder at udvikle mere og mere udadreagerende adfærd, og smadrer døre og inventar. Konsekvensen er at botilbuddet smider hende ud, og hendes reaktion gør, at man igen bliver nødt til at indlægge hende i psykiatrien med tvang.

Kommunen vælger at visitere hende til Fyrretoppen på Holmstrupgård, som er specialiseret i unge med svær selvskadende adfærd. Hun er nu 17 år.

Ellens primære selvskade er åreladning, men hun anvender også andre metoder til selvskade som kvælning og hun slår i perioder også sig selv. Fyrretoppen sørger for at hun følges af den samme gruppe og at der altid er to medarbejdere tilknyttet hende (en primær og en sekundær), hvilket gør at medarbejdergruppen kan "være" i hendes voldsomt selvskadende adfærd. De arbejder med, at hun skal lære at regulere sig selv gennem en anden adfærd end selvskaden, og det gør, at hun langsomt forstår, at hun er et sted, der kan rumme hende. Der nævnes eksempelvis en episode hvor Ellen sidder med en strømpe om halsen i flere timer og langsomt kvæler sig selv. Medarbejderne skiftes til at være ved hende, snakke med hende og arbejde med regulering af følelser under hele forløbet, mens de er i tæt kontakt med psykiatrien og egen læge. Episoden slutter med at Ellen frivilligt fjerner strømpen og siger ja til en snak med hendes kontaktperson i psykiatrien, som kører ud på Fyrretoppen til en ambulans samtale.

Der er tæt kontakt med botilbuddet, psykiatrien og somatikken ligesom der oparbejdes et godt samarbejde med moren. Ellen går fra at have mange indlæggelser med tvang til ingen. Den primære årsag hertil er, at Fyrretoppen kan rumme hendes selvskade og derigennem arbejde med regulering af følelser.

Ellen er i dag 19 år og har afsluttet 9. klasse i folkeskolen og er begyndt på HF, og i gang med at tage kørekort. Hun er stadig på Fyrretoppen, men der er lavet aftale om, at hun skal flytte i en lejlighed på Holmstrupgård, og Ellen drømmer om at det er starten til, at hun kan få hendes egen lejlighed. Kommunen har i samarbejde med psykiatrien og Holmstrupgård lavet en plan for at Ellens drøm kan gå i opfyldelse.

Miriam's forløb, 15 år

Miriam på 15 år henvises til afsnittet for spiseforstyrrelser i regionen grundet spiseforstyrrelse. Spiseforstyrrelsen har karakter af selvskadende adfærd, hvor hun i perioder slet ikke indtager mad eller væske.

Der er et godt samarbejde med forældrene, men både psykiatrien og kommunen vurderer, at hun behøver massiv professionel støtte, og både kommune og psykiatri peger på Holmstrupgård. Forældrene ønsker ikke at placere deres 15 årige datter mere end 100 km. væk.

Det aftales, at forældrene vil indvilge i at hun anbringes på et lokalt botilbud, der har erfaring med unge med psykiske udfordringer, men ingen erfaring med borgere med spiseforstyrrelser. Efter aftale mellem kommune, psykiatri og botilbud søger man at opnormere botilbuddet med den nødvendige viden for at hun kunne håndtere Miriam. Tilbuddet modtager undervisning fra psykiatrien i håndtering af spiseforstyrrelser, og guidning i kostplan og struktur. Tilbuddet er dygtige til det relationelle arbejde, men mangler viden og erfaring ift. spiseforstyrrelsen og den psykiatriske vinkel. Efter en uge på tilbuddet går Miriam i spisestop, og indlægges i psykiatrien. Her er hun i 2 måneder, hvor hun er stabil og velfungerende, men en uge før udskrivning forværres hendes tilstand fordi hun er urolig over at skulle tilbage på bostedet.

Hun udskrives til botilbuddet sideløbende med ambulans forløb i psykiatrien, men efter to dage stikker hun af hjem til sine forældre. Forældrene melder ud, at de har mistet tilliden til botilbuddet og ikke vil acceptere anbringelse igen. Kommunen tvangsanbringer nu pigen på Holmstrupgård, hvor hun pt. har været anbragt i kort tid, hvorfor der ikke er resultater af denne anbringelse endnu.

Overvejelser

På baggrund af casene kan stille følgende spørgsmål til overvejelse:

- Ville anbringelse på et højt specialiseret botilbud i nærmiljøet med struktureret samarbejde med psykiatrien have gjort en forskel for Camilla og Miriam? Og ville det i sidste ende kunne give billigere forløb med større kvalitet?
- Borgere med selvskadende adfærd har lange forløb som kræver intensiv behandlingsindsats meget tidligt, og adfærden eskaleres meget hurtigt. Det vil sige at jo senere man sætter ind jo længere forløb, og her kan halvt år uden indsatser eller med den forkerte indsats være altafgørende. Ville det have gjort en forskel for Camilla, Miriam og Ellen, hvis der havde været andre kompetencer til rådighed i landsdelen?

Bilag

Bilag 1: Oversigt over udgifter og økonomi pr. borgerforløb

Bilag 1: oversigt over bilag og økonomi pr. borgerforløb

Udgifter til borgere med selvskadende adfærd, som ikke har været anbragt på Holmstrupgård

Borger	Kommune*	Dato første visitation	Dato første visitation til opholdssted	Slutdato	Samlet udgift til borger	heraf udgifter til opholdssteder	Antal opholdssteder	Gns. udgift pr. døgn på opholdssteder
A	Kommune1	01-11-2011	03-08-2016	01-08-2020	9.474.772	8.557.538	1	5.865
B	Kommune 1	03-09-2019	14-03-2020	01-08-2020	1.012.685	914.112	1	6.529
C	Kommune2	31-01-2017	31-01-2017	01-08-2020	8.808.036	8.808.036	3	6.897
D	Kommune3	21-04-2017	10-04-2019	01-08-2020	1.904.029	1.777.490	3	3.798
E	Kommune3	19-12-2018	25-03-2019	01-08-2020	1.964.335	1.693.173	1	3.427

* Kommunerne er af personhenførbare årsager ikke angivet, men dækker over Hjørring, Mariagerfjord og Aalborg kommuner

Udgifter til borgere, som har været anbragt på afdelinger på Holmstrupgård som bl.a. modtager borgere med selvskadende adfærd

Borger	Kommune*	Dato for første visitation	Dato for første visitation til opholdssted	Slutdato	Samlet udgift til borger	heraf udgifter til opholdssteder	heraf udgifter til Holmstrupgård	Antal opholdssteder	Gns. udgift pr. døgn på opholdssteder	heraf gnst. udgifter til Holmstrupgård
F	Kommune 1	01-12-2012	03-06-2014	01-08-2020	11.194.836	10.943.725	10.844.600	2	9.508	9.480
G	Kommune 2	01-12-2015	01-07-2016	01-08-2020	2.615.025	1.905.527	1.477.815	2	4.442	4.829
H	Kommune 3	17-08-2018	01-01-2019	01-08-2020	1.800.810	1.742.502	1.718.058	2	5.378	7.311
I	Kommune 3	01-07-2016	09-03-2017	31-12-2019	4.717.486	4.717.486	2.063.042	1	5.668	5.668
J	Kommune 4	01-12-2017	28-03-2019	01-08-2020	2.325.120	2.309.121	2.309.121	1	4.693	4.693
K	Kommune 5	01-02-2012	18-11-2013	09-06-2020	6.996.006	6.955.647	6.955.647	1	3.943	3.943
L	Kommune 6	21-02-2018	21-04-2020	01-08-2020	816.625	635.685	635.685	1	6.232	6.232
M	Kommune 6	19-06-2013	05-01-2017	01-08-2020	7.575.525	6.578.054	6.578.054	1	5.196	5.196
N	Kommune 6	30-06-2012	01-05-2013	01-08-2020	12.198.416	11.808.197	7.997.225	2	4.459	3.732

* Kommunerne er af personhenførbare årsager ikke angivet men dækker over: Brønderslev, Mariagerfjord, Rebild, Thisted, Vesthimmerland og Aalborg

IDEOPLÆG

Nyt botilbud til unge med svær selvskadende adfærd

Baggrund

Den Administrative styregruppe nedsatte i foråret 2019 en arbejdsgruppe med det formål at se på udfordringer og løsninger vedr. tilbud til unge med svær selvskadende adfærd, herunder specifikt om der er behov for at oprette botilbudspladser til målgruppen.

Arbejdsgruppen blev nedsat i lyset af, at flere kommuner oplever udfordringer med målgruppen af unge med svær selvskade (over og under 18 år). Der er tale om unge som ikke kan rummes i de eksisterende sociale tilbud samtidig med, at de ikke er i målgruppen til udelukkende at have en behandlingsindsats i hospitalspsykiatrien.

Som led i arbejdsgruppens arbejde blev der igangsat en afdækning af målgruppens størrelse samtidig med, at det blev aftalt at gøre nogle indledende overvejelser om oprettelse af et botilbud til målgruppen.

Specialektoren og Psykiatrien blev på den baggrund bedt om – af den af DAS nedsatte arbejdsgruppe - at lave et ideoplæg til et regionalt drevet botilbud, hvor der kan tilbydes en inkluderende socialpsykiatrisk indsats.

Oplægget blev drøftet i DAS den 20. august. I forlængelse af dette blev det besluttet, at for at styrke beslutningsgrundlaget om eventuel etablering af et nyt tilbud skulle Region Nordjylland kvalificere oplægget med overvejelser om takster og økonomi for opstart af tilbud.

Nærværende ideoplæg indeholder således flere af de oprindelige perspektiver, men er udvidet med overvejelser om takst, opstartsøkonomi, personale, målgruppe mv.

Ideoplægget er viderebearbejdet på baggrund af erfaringsudveksling med sammenligneligt tilbud i Region Midtjylland, målgruppeerfaring fra Psykiatrien og mere generelle erfaringer fra opstart og drift af socialpædagogiske botilbud i Specialektoren.

Ideoplægget skal fortsat betragtes som foreløbigt og etablering af et nyt tilbud af denne karakter vil bero på en fortsat konstruktiv dialog med kommunerne om behov, efterspørgsel m.v. Ligeledes vil der være behov for dialog, tilsagn og i sidste ende godkendelse hos Socialtilsynet.

Formål og vision

Igennem de senere år er der sket en stigning i antallet af unge, der har selvskade i så alvorlig en grad, at der er behov for en helhedsorienteret indsats på tværs af sektorer.

Den selvskadende adfærd kan have karakter af livstruende adfærd eller trang til misbrug gennem selvskade. Det fører dermed ofte til akutte indlæggelser, evt. som en tvangsindlæggelse. Målgruppen har ikke nødvendigvis fået konstateret en psykiatrisk lidelse, men ofte er der brug for, at man kan indlægge i kort tid for derefter hurtigt at udskrive den unge til et specialiseret socialpsykiatrisk botilbud, optimalt et botilbud med specifikke kompetencer, som rummer målgruppens kompleksitet.

Et sådan botilbud findes ikke på nuværende tidspunkt i den nordjyske region og visionen er, at de unge - også dem under 18, som hidtil har boet hjemme – fremover ikke behøver at flytte til tilbud i andre regioner, langt væk fra deres nærmiljø og pårørende, hvilket gør det vanskeligt at inddrage forældrene i den miljøterapi, der foregår på et specialiseret tilbud.

Der er derfor brug for at tænke nyt om, hvordan disse ofte meget sårbare og syge unge kan sikres adgang til den rette behandling på specialiseret niveau i deres eget nærmiljø, – og hvor den unge ikke selv har ansvaret for at bygge bro mellem to eller flere stole, men hvor det professionelle miljø omkring den enkelte arbejder tæt og koordineret sammen.

God behandling af den unge vil fordrer, at den unge så vidt muligt opholder sig på bostedet med psykiatriens kompetencer tæt på som både konsulent, sparringspartner og team om den enkelte. For at man som medarbejder kan føle sig såvel kompetent som tryk ved selvskade i svær grad, kræves en sikkerhed i, at man ikke står alene som medarbejder på bostedet, men at der arbejdes på tværs. Dertil er det essentielt at der ydes supervision til medarbejderne fra kompetente konsulenter med erfaring om denne målgruppe.

Den faglige vurdering er, at den optimale behandlingsindsats til denne type af unge patienter/borgere med svær og ofte behandlingskrævende selvskade bedst gives ved en socialpsykiatrisk indsats i et tilpasset nærmiljø, hvor udvikling af autonomi med fokus på identitet og affektregulering er i fokus – og ikke i et hospitalsmiljø, hvor alt omhandler sygdom og hvor en forestående udskrivelse ofte opleves som et svigt og en oplevelse af, ikke at være syg på den rigtige måde. Det betyder, at det er væsentligt at den unge tilbydes en indsats der sker via den rette miljøterapeutiske indsats, som gives på et socialpsykiatrisk botilbud.

Dette betyder dog ikke, at der ikke er en opgave for psykiatrien – tværtimod – så skal indsatsen blot laves på botilbuddet og ved ambulante forløb - med mulighed for at køre ud ved udeblivelser - og med mulighed for at lave hurtige indsatser, så man kan forebygge tvangsindlæggelser, der ofte kan medføre øget brug af tvang og deraf en fratagelse af autonomi og en mislykket affektregulering. Ligeledes er det væsentlig at der er et formaliseret samarbejde mellem botilbud og behandlingspsykiatrien, hvor der i fællesskab arbejdes ud fra en ensartet tilgang til de unge. Det er altgørende at botilbud og behandlingspsykiatri har samme forståelser og tilgange i indsatsen til de unge.

Intentionen er således at få etableret et tilbud – med en tværfaglig og tværsektoriel koordineret indsats, hvor opgaven omkring den enkelte tilrettelægges mest hensigtsmæssigt, hvor der er kort vej fra botilbud til psykiatri og hvor indsatsen leveres tæt på den unges hverdag og familie.

En afledt positiv effekt af et sådan botilbud kunne endvidere være – hvis der ses et behov herfor - at den viden som genereres - i takt med at der oparbejdes erfaring - på sigt bruges til at etablere et videns- og læringscenter. Herigennem kunne man understøtte en endnu bredere del af unge med selvskadeproblematikker gennem viden til fagpersoner m.v. (skole, sagsbehandlere, andre botilbud pårørende m.v.) i forhold til både håndtering og forståelse af selvskade.

Målgruppen

Målgruppen udgøres af normalt begavede unge i alderen 14 – 23 år med en svær selvskadende adfærd¹, som har behov for en specialiseret socialpsykiatrisk indsats på et botilbud.

Målgruppen vil ofte have komorbiditet med diagnoser som for eksempel udviklingsforstyrrelser som autismespektrum forstyrrelser og ADHD/ADD og/eller psykiatriske sygdomme som personlighedsforstyrrelser (fx borderline), spiseforstyrrelser, skizofreni, angst, OCD og depression. Disse bagvedliggende problematikker forstærker kompleksiteten, men er hverken eksklusions- eller inklusionskriterier ved målgruppen.

Det afgørende er, at den unge har funktionshæmmende selvskade som den primære udfordring, som i perioder kan være af livstruende karakter – herunder selvmordsadfærd - med behov for indlæggelse og akutbehandling såvel psykiatrisk som somatisk.

Der kan både være tale om unge som modtager/har modtaget behandling i psykiatrien og unge som ikke har. Med psykiatrien tæt på, vil der være en let adgang til en vurdering af, om der skal foretages en udredning, hvor man derefter kan målrette indsatsen endnu bedre.

De indskrevne borgere med svære selvskadeproblematikker kan både være unge, hvor selvskadende er i den mest akutte og ekstreme fase, samt unge hvor indsatsbehovet er mindre intensivt og mere stabilt. Det bør dog understreges, at sidstnævnte unges indsatsbehov stadig kan være stort og omfangsrigt, og det er blot selvskadens udtryksform der er mindre kaotisk. Alle borgere i denne målgruppe har alle selvskadeproblematikker, som potentielt er livstruende, men selvskadens udtryksform kan være mere eller mindre stabil.

Organisering og samarbejde

Tilbuddet drives og etableres af Speciaalsektoren, Region Nordjylland og defineres indenfor servicelovens §§ 66 og 107.

Målgruppen for botilbuddet er kendetegnet ved særligt svære problemstillinger, hvis håndtering kræver et tæt samarbejde og en koordineret indsats mellem handlekommune, botilbuddet og behandlingspsykiatrien, - som størstedelen af de unge forventelig har tilknytning til i form af indlæggelser eller ambulante udredning og behandling.

Indsatsen kommer således til at foregå i et tæt og forpligtende samarbejde mellem handlekommune, botilbuddet og behandlingspsykiatrien - hvor Speciaalsektoren leverer den socialpsykiatriske indsats, mens Psykiatrien leverer den ambulante psykiatriske vurdering/udredning/behandling til

---

¹ Selvskade kan defineres som når en person direkte og bevidst udøver skade på sig selv (...). Selvskade anvendes typisk som en mestringsstrategi med et ønske om at lindre psykisk smerte eller at straffe sig selv. Den fysiske smerte opleves som en tilfredsstillelse og lindring af spændinger og negative følelser og er medvirkende til, at personen efterfølgende vil opleve ro, øget velvære og positive følelser. Der findes flere forskellige former for selvskade. Den hyppigste form for selvskade er cutting, men også hårudrivning, at slå sit hoved mod ting samt at brænde, kradse, slå eller bide sig selv er almindeligt. De fleste personer, der selvskader, bruger flere metoder og gør det især på arme, ben, håndled og maven (Cipriano A et al., 2017, BørneIndblik, 2016).

Selvom personer der selvskader som udgangspunkt ikke gør det med et ønske om at dø, er der tilbøjelighed til, at de har selvmordstanker og forsøger selvmord, og personer der gentagne gange selvskader har en øget risiko for at begå selvmord (Cipriano A et al., 2017, Edmondson AJ et al., 2018).

målgruppen. Derudover bidrager Psykiatrien også med konsulentbistand og til den løbende nødvendige kompetenceudvikling for at sikre kontinuitet i forløbet omkring de unge der allerede er kendt af Psykiatrien.

Supervision af tilbuddets personale vil være omkring den socialpsykiatriske indsats. Det vil være hensigtsmæssigt at indkøbe supervision fra konsulenter fra lignende botilbud med specialviden om målgruppen.

Ligeledes kan der generelt kan der være et behov for mere bredt at overveje fælles kompetenceudvikling på tværs af Psykiatrien, Speciaalsektoren og de Nordjyske Kommuner, men henblik på at understøtte de unge i forbindelse med evt. tilbagevenden til hjemmet eller indflytning i egen bolig eller mindre indgribende tilbud.

En intensiv socialpsykiatrisk indsats

Selvskade og evt. spiseforstyrrelse er oftest et udtryk for underliggende psykiatriske lidelser eller udviklingsforstyrrelser som ADHD og/eller autisme, hvor der er brug for en massiv socialpsykiatrisk indsats.

Den socialpsykiatriske indsats skal understøtte og holde den unges fysiske, psykiske og sociale udvikling på rette spor. Dette sker gennem mentaliseringsbaseret miljøterapi og ved at tilbyde den unge trygge rammer i et inkluderende miljø med fokus på specialiseret relationsbehandling, jeg-støtte, stabil identitetsudvikling, affektregulering m.v.

Indsatsen planlægges altid med udgangspunkt i den enkeltes særlige behov for støtte med henblik på at øge selvstændighed og social formåen. Undervejs i forløbet vil der være brug for at få gradvis mere fokus på verden udenfor bl.a. med henblik på afklaring af uddannelses- og beskæftigelsesmæssige muligheder og kompetencer.

I Botilbuddet og i Psykiatrien arbejdes med udgangspunkt i samme miljøterapeutiske forståelse og referenceramme for at understøtte kontinuiteten i indsatsen omkring de unge, specialisering, samt et fælles fagligt udgangspunkt for personalet.

Personale

Da der er tale om håndtering af meget komplekse problemstillinger, vil der blive lagt vægt på, at botilbuddet bemannes af en tværfaglig personalegruppe, som med en bred vifte af kompetencer, erfaringer - og specialviden om målgruppen - kan supplere hinanden og understøtte det helhedsorienterede perspektiv i indsatsen. Personalesammensætningen vil bestå overvejende af socialpædagoger og ergoterapeuter og hertil sygeplejersker, psykolog, to nattevagter, en administrativ medarbejder samt en pedelfunktion og en medarbejder til køkken og rengøring. Ledelsesmæssigt er udgangspunktet en tilbudsleder og én afdelingsleder.

Det er vigtigt at der både sker kompetenceudvikling i konkrete psykiatriske problemstillinger, og der kontinuerligt indtænkes fast supervision – herunder eventuel tværsektoriel supervision.

Det er væsentligt at personalet allerede fra opstart af tilbuddet har viden om omsorgssvigt, mentalisering og har kompetencer både inden specialpædagogikken og viden om børn og unges normale udvikling. Alt fagpersonale forventes ligeledes at skulle tage en miljøterapiuddannelse med varighed af ca. et år.

Hertil er det nødvendigt, at der fra opstart af tilbuddet er specialviden og erfaring med særligt fokus på patologien om selvskade samt udviklingsforstyrrelser og psykiatrisk sygdom til stede. Samtidig skal der være et kontinuerligt fokus på nyeste viden og fortløbende kompetenceudvikling.

De fysiske rammer

De fysiske rammer skal afklares nærmere.

Ligeledes skal forhold og behov omkring bymæssig placering afklares. Det er en forudsætning med en placering i umiddelbar nærhed ved Psykiatrien (NAU).

Arbejdsgruppen har drøftet, at der på sigt kan komme en stigning i efterspørgslen, hvorfor det være en fordel, hvis de fysiske rammer giver mulighed for at der kan laves en udvidelse i både aldersspænd, samt i antallet af pladser.

I forhold til indretningen er det vurderet at det vil være helt essentielt at man kan inddele tilbuddet i forskellige sektioner. Det skal bl.a. ses i sammenhæng med de unges aldersspredning og udtryksformen af deres selvskade, samt behov for fokus på udslutning og tilbagevenden til eget hjem eller mindre indgribende indsats.

Antal pladser

For at sikre tilbuddets bæredygtighed - såvel fagligt som økonomisk – så anbefales det at etablere det nye tilbud med minimum 10 pladser. I Region Nordjylland er der imidlertid ikke sammenlignelige tilbud der vil kunne sikre sam- eller stordriftsfordele og dermed kan der ikke opnås synergieffekter ift. en effektiv drift. At drive et tilbud af denne karakter vil derfor være fagligt og økonomisk sårbart med under 10 pladser. En forudsætning at drive et tilbud med 10 pladser er at der er en bred opbakning og tilslutning fra de nordjyske kommuner.

Analysen som blev fremlagt for DAS i efteråret 2020 viser en anbringelsestid på 3,27 år i gennemsnit og indikerer følgende efterspørgsel:

- 3-5 nye borgere om året fra børne- og ungepsykiatrien.
- 9 borgere fra nordjyske kommuner på afdelinger på Holmstrupgård, som modtager målgruppen.
- 5 borgere anbragt på andre døgntilbud grundet svær selvskadende adfærd efter rundspørge ved 3 nordjyske kommuner

Analysen viser dermed, at den umiddelbare efterspørgsel på pladser er på mellem 9 og 15, hvis man alene fokuserer på nuværende borgere som psykiatrien har kendskab til.

Opstartsøkonomi og underskudsdækning

Et nyopstartet tilbud af denne karakter vil ikke kunne varetage fuld belægning fra opstartstidspunktet. Dertil er målgruppen for kompleks og indsatsen til målgruppen vil kræve indgående kendskab og praksiserfaring, som ikke kan forventes fra første dag. Der opereres med en antagelse at tilbuddet belægges med 50% det første år og gradvis normeres op til fuld belægning. I nedenstående budget og takstoverslag er der opereret med en forudsætning om at de nordjyske kommuner kan visitere 5 borgere fra tilbuddets opstart.

Desuden er der arbejdet med tre scenarier for opstarten og indtil forventet fuld belægning. Det er vigtigt at pointere at scenarierne er illustrationer i forhold, hvordan en opstartsperiode kan se ud og giver en indikation af perioden og det eventuelle underskud.

Det første scenarie tager udgangspunkt i 50% belægning det første år og herefter fuld belægning. Det andet scenarie opererer med 50% belægning det første år, 70% belægning i år 2 og fuld belægning herefter. Det sidste scenarie opererer med 50% belægning det første år, 70% i år 2, 80% i år 3 og herefter fuld belægning. De økonomiske perspektiver for de tre scenarier er udfoldet længere nede i notatet.

Det beregnes at en tilbudsleder ansættes ca. 10 måneder før opstart, afdelingsleder samt to medarbejdere ca. 3 måneder før opstart og øvrige medarbejdere ca. 1 måned før opstart.

I forhold til ansættelse af personale vil en kommende tilbudsleder, afdelingsleder og øvrigt personale ansættes forinden opstart af flere hensyn. Ledere skal være etableret i deres rolle og sikre den nødvendige koordinering og bedste grundlag for tilbuddets opstart. Tilbudslederen relative lange ansættelse før driftsstart skyldes, at vedkommende skal arbejde med klargøring af tilbuddet, sikre at det tværfaglige pædagogiske grundlag er til stede ved tilbuddets start, agere projektleder i etableringsfasen, sikre tilbuddets retningslinjer og procedurer, være den primære i rekruttering af medarbejdere, samt sikre den endelige godkendelse hos Socialtilsynet. Det øvrige personale vil skulle klædes på via undervisning og støtte fra konsulenter forinden opstarten.

I opstartsfasen vil personalenormeringen tilpasses belægningen i forhold til den løbende udvidelse.

Hertil vil det være nødvendigt at afholde udgifter til midlertidige fysiske rammer for det ansatte personale indtil et tilbud står klar til ibrugtagning.

I opstartsfasen er det ligeledes vigtigt, at Psykiatrien spiller en stor rolle. Børne- og Ungdomspsykiatrien vil skulle bidrage ind i et kommende botilbud med undervisning, sparring og medvirken til opstart og fortsat udvikling af et kommende tilbud. Der vil således være tale om en mere intensiv indsats i opstartsfasen og derefter en gradvis mindre indsats i takt med at kompetencer, erfaringer og samarbejder oparbejdes.

Økonomi før opstart

I forhold til etablering og opstart vil der være udgifter svarende til ovenstående ansættelser før opstart. Herunder skal personalegruppen have undervisning og kurser og der vil være driftsmæssige udgifter. Inden opstart af tilbuddet forventes der at være udgifter svarende til ca. 2,2 mio. kr.

Som nævnt arbejdes der med tre scenarier i forhold til opstartsperiode og den forventede periode indtil der opnås fuld belægning, som illustrationer på hvordan opstartsperioden kan se ud. I alle scenarier opereres der med en belægning på 50% - dvs. 5 indskrevne borgere – det første driftsår og der opereres dermed med en forventning om 5 indvisiterede borgere fra tilbuddets start.

De variable omkostninger, der knytter sig til tilbuddets budget - og som kan tilpasses i første driftsår - er de udgifter der direkte knytter an til personale, som indgår i dag- og aftenvagter.

I forhold til håndtering af driftsudgifter inden opstart samt manglende indtægter som følge af lav belægning i opstartsperioden foreslås det, at tilbuddets underskud i en opstartsfase håndteres ved underskudsdekning ved kommunerne med en fordelingsnøgle kendt fra objektiv finansiering ud fra aflagt regnskab. Kommunerne forpligter sig således på underskudsdekning i forhold til opstart og de første 3 driftsår. Kommunerne afklarer internt fordelingsnøglen hertil fx i forhold til principperne for objektive finansiering.

(Fx: Hvis tilbuddets ibrugtages pr. 1. januar 2024, vil der være opstartsomkostninger i 2023 og et forventet underskud i 2024 som følge af lav belægning i det første halve til hele år. I foråret 2025 – når regnskabet for 2023 og 2024 er aflagt og revisionspåtegnet vil der kunne fremsendes en regning)

Tilbuddets forventes ligeledes omfattet af det forstærkede samarbejde, for at understøtte tilbuddets opstart og driftssikkerhed.

Økonomi for Scenarie 1

I første scenarie opereres der med en præmis om at det første drifts belægges tilbuddet med 50% og fra det efterfølgende år er der fuld belægning. Der er således beregnet et forventet underskud ud

fra præmissen om en belægning på 50%. Underskuddet indebærer lønudgifter, kursusaktivitet, rentefafskrivninger for etablering af tilbud mv. I alt forventes udskuddet i første driftsår at blive ca. 2,2 mio. kr. Hvis der ikke er indskrevet fem borgere ved opstart, vil underskuddet blive større. Dermed et underskud på:

Etablering og opstartsudgifter: 2,2 mio. kr.
 Første driftsår: 2,2 mio. kr.
I alt: 4,4 mio. kr.

Økonomi for Scenarie 2

I andet scenarie er præmissen ligeledes 50% det første driftsår, herefter en belægning på 70% i år 2 og endelig fuld belægning i år 3. Det giver et underskud på ca. 2,2 mio. kr. i år 1 og 3,6 mio. kr. i år 2. Samlet set et underskud på ca. 5,8 mio. kr. i dette scenarie. Dermed et underskud på:

Etablering og opstartsudgifter: 2,2 mio. kr.
 Første driftsår: 2,2 mio. kr.
 Andet driftsår: 3,6 mio. kr.
I alt: 8 mio. kr.

Økonomi for Scenarie 3

I andet scenarie er præmissen ligeledes 50% det første driftsår, herefter en belægning på 70% i år 2, 80% belægning i år 3 og herefter fuld belægning. Det giver et underskud på ca. 2,2 mio. kr. i år 1 og 3,6 mio. kr. i år 2, samt 2 mio. kr. i år 3. Samlet set et underskud på ca. 7,8 mio. kr. i dette scenarie. Dermed et underskud på:

Etablering og opstartsudgifter: 2,2 mio. kr.
 Første driftsår: 2,2 mio. kr.
 Andet driftsår: 3,6 mio. kr.
 Tredje driftsår: 2 mio. kr.
I alt: 10 mio. kr.

Det forventes, at et systematisk samarbejde om visitering af borgere – udover de fem borgere ved opstart - til botilbuddet kan bidrage til at minimere underskuddet ved alle scenarier.

Budget og takster

I nærværende afsnit præsenteres de overordnede bud på budget og takst. I udregningen hertil er der forbehold som kan ændre sig, hvis tilbuddet skal realiseres. Forhold som tilbuddet skal nybygges eller der kan findes eksisterende bygninger, stigende materialeudgifter ved nybyg, højere rente ved afskrivninger mv. Der er i det følgende taget udgangspunkt i løn og omkostninger som de aktuelt fremstår.

Budget ved fuld drift

Ud fra de givne scenarier forventes tilbuddet at kunne være økonomisk bæredygtigt efter 1-3 år med et pladsantal på 10 og en belægningsprocent på 90. Der budgetteres med fire takstniveauer som præsenteres nærmere nedenfor. I forhold til det forventede budget er der opereret med tre indskrevne borgere på højeste takst, tre på næsthøjeste takst og 2 på næstlaveste takst og 2 på laveste takstniveau. Det vil give en årlig indtægt på ca. 22,9 mio. kr. og vil udligne de tilsvarende driftsmæssige udgifter som ses i nedenstående oversigt.

Lønudgift	17,8 mio.
Kurser	0,2 mio.
Direkte drift	1 mio.
Adm. Drift	0,1 mio.
E&K Udgifter	0,7 mio.
Finansielle udgifter	1,75 mio.
Overhead	1,38 mio.
Tilsyn	0,35 mio.
Fællesudgifter vedr. Specialsektoren	0,45 mio.
Driftsudgifter i alt	22,9 mio.

Takster

På baggrund af erfaringer fra sammenligneligt botilbud i Region Midtjylland anbefales det at arbejde med differentierede takster på fire niveauer. Det er væsentligt at pointere at nedenstående takster er gældende fra første driftsår og tager udgangspunkt i fuld belægning. Taksten ændres dermed ikke selvom der gradvist indskrives flere borgere efter det første driftsår. Vurderingen er, at en tilpasset takst efter den forventelige belægning det første år ikke vil skabe et attraktivt tilbud idet de kommuner som eventuelt først vil anvende tilbuddet således også bærer en ekstra udgift til opstarten. Takst 4 er højeste takst og takst 1 er laveste. Det er væsentligt at bemærke, at de unges forløb og selvskadens udtryksform hurtigt kan ændre sig i deres indskrivningsperiode, hvorfor det er realistisk at den unge vil kunne rykke frem og tilbage i takstniveauerne alt efter indsatsbehov.

I beregningen af takstoverslagene er der taget udgangspunkt i et helhedstilbud til borgere, som ikke er i den skolepligtige alder. Hvis den unge kan frekventere et skoletilbud, gives der afslag i døgntaksten. Eventuelt skoletilbud forudsættes leveret af beliggenhedskommune.

Med afsæt i ovenstående er der beregnet overslag på fire takster.

- **Takst 4:** borgere i den mest akutte og ekstreme fase af deres selvskadeproblematik og med tilbagevendende indlæggelser i psykiatrien. **8.900,-**
Heri ATA tid samt løbende dokumentation svarende til: ca. 16 timer
- **Takst 3:** borgere med behov for akut og intensiv indsats og med tilbagevendende indlæggelser i psykiatrien. **7.500,-**
Heri ATA tid samt løbende dokumentation svarende til: ca. 13 timer
- **Takst 2:** borgere med behov for intensiv indsats, men hvor selvskadens udtryksform er mere stabil. Kan være med tilbagevendende indlæggelser i psykiatrien. **6.200,-**
Heri ATA tid samt løbende dokumentation svarende til: ca. 10 timer
- **Takst 1:** borgere med behov moderat indsats i perioder intensivt. Selvskadens udtryksform er mere stabil men hvor botilbuddets rammer er afgørende i at fastholde den unge i deres positive udviklingsforløb frem mod en mindre indgribende indsats, eventuelt visiteret til et andet socialpsykiatrisk botilbud. Det forventes at unge på takst 1 vil kunne frekventere en aktivitets- eller skoletilbud og dermed give et afslag i døgntaksten. **4.800,-**
Heri ATA tid samt løbende dokumentation svarende til: ca. 6 timer og 30 minutter

Som taksterne afspejler kan de unges indsatsbehov være mere eller mindre akutte og intensive. For at sikre at et givent tilbud i forhold til den faglige bæredygtighed kan eksistere, viser det sig erfaringsmæssigt fra sammenlignelige tilbud, at der kun bør være tre indskrevne borgere med den mest ekstreme form for selvskade og intensive behov, da selvskadeproblematikkerne i de mest ekstreme former kræver en særlig personaleopmærksomhed, robusthed og udholdenhed. Takst 1 er desuden ikke en indskrivningstakst, men tiltænkt unge som er i et stabilt forløb men med et fortsat behov for moderat indsats. De unges tilstand kan som nævnt hurtigt ændre sig til det værre, også selvom de er på takst 1 og kan dermed risikere at rykke takstniveauer op igen. Denne præmis gælder på alle niveauer.

På alle takstniveauer anvender medarbejderne 65% af deres arbejdstid som borgerrettet tid. Resten går til kompetenceudvikling, og relationel koordinering på grund af målgruppens kompleksitet, supervision, samarbejde med kommuner og psykiatrien og for at sikre den nødvendig tværfaglige og specialiserede indsats, samt tager højde for ferie- og sygdomsperioder.

Desuden bemærkes, at for at tilbuddet kan levere den specialiserede indsats, er det nødvendigt at opretholde kontinuitet i personalegruppen således de rette og nødvendige kompetencer og erfaringer indenfor målgruppen bevares. Et tilbud som dette - og af denne størrelse - vil dermed også som udgangspunkt fastholde det fastansatte personale, selvom der skulle blive en periode med ledige pladser.

Sundhedsydelser og takstfinansierede ydelser fra Psykiatrien

I forhold til finansiering af Psykiatriens opgaver i relation til botilbuddet og ungegruppen er udgangspunktet følgende:

- Det samlede ambulante psykiatriske behandlingsforløb til de unge indgår som en sundhedsydelse og finansieres derfor endeligt af Region Nordjyllands sundhedsbudget.
- Psykiatrisk konsulentbistand indgå som en del af taksten. Det omhandler bl.a.:
  - Ugentlig deltagelse på behandlingskonferencer på bostedet med henblik på psykiatrifaglig sparring på miljøterapien
  - Undervisning i psykiatrifaglige emner til bostedets medarbejdere

Konsulentbistand til supervision, støtte og uddannelse til personalet leveres af konsulenter fra tilbud med konkret målgruppeerfaring. Der forventes at skulle ydes omfangsrigt supervision, uddannelse og kompetenceudvikling til personalet for sikre den faglige bæredygtighed.

Tidsperspektiv

Et estimat vil være at projektet vil kunne realiseres og ibrugtages i drift ca. 3 år efter politiske godkendelse ved nybyggeri, ca. 2½ år ved nybyggeri ved en pavillonløsning, samt ca. 1½ år ved egnede eksisterende rammer.

Disse scenarier forudsættes, at der kan gives umiddelbar byggetilladelse uden udarbejdelse af kommune- eller lokalplan.

Udgifter ved etablering af nyt tilbud til unge med svært selvskadende adfærd			
	Scenarie 1	Scenarie 2	Scenarie 3
Etablering- og opstartsudgifter	2,2 mio. kr.	2,2 mio. kr.	2,2 mio. kr.
Driftsunderskud i driftsår 1	2,2 mio. kr.	2,2 mio. kr.	2,2 mio. kr.
Driftsunderskud i driftsår 2	0 kr.	3,6 mio. kr.	3,6 mio. kr.
Driftsunderskud i driftsår 3	0 kr.	0 kr.	2 mio. kr.
I alt	4,4 mio. kr.	8 mio. kr.	10 mio. kr.

Fordeling af udgifter efter befolkningstørrelse					
	Befolkningstal pr. 2. kvartal 2021	Procent af befolkningstallet	Udgifter scenarie 1	Udgifter scenarie 2	Udgifter scenarie 3
Brønderslev Kommune	36.140	6,12%	269.372	489.767	612.208
Frederikshavns Kommune	58.933	9,98%	439.261	798.656	998.320
Hjørring Kommune	64.099	10,86%	477.766	868.665	1.085.831
Jammerbugt Kommune	38.166	6,47%	284.473	517.223	646.529
Læsø Kommune	1.776	0,30%	13.238	24.068	30.085
Mariagerfjord Kommune	41.584	7,04%	309.949	563.543	704.429
Morsø Kommune	20.078	3,40%	149.653	272.096	340.119
Rebild Kommune	30.504	5,17%	227.363	413.388	516.735
Thisted Kommune	43.126	7,31%	321.442	584.440	730.550
Vesthimmerlands Kommune	36.343	6,16%	270.885	492.518	615.647
Aalborg Kommune	219.573	37,20%	1.636.600	2.975.637	3.719.546
	590.322	100,00%	4.400.000	8.000.000	10.000.000

Hørings svar vedr. ideoplæg til nyt tilbud for svært selvskadende unge

Høringsperiode: 29. april – 7. maj. 2021

Høringskreds: Psykiatri- og handicapchefkredsen samt børne- og ungechef netværket

Aalborg FB

Vi finder tilbuddet utrolig relevant! Vi har ingen steder i regionen, som har den ekspertise, som fx Midtjylland har. Det er naturligvis meget høje takster, men når vi eksempelvis anbringer på Holmstrupgård / Region Midtjylland - det være sig eksempelvis spiseforstyrrede eller svært selvskadende, er tilbuddet også meget dyrt (endnu dyrere og uden forhandlingsmuligheder) - for der er rift om pladserne, og ingen andre vil tage ansvar for den voldsomhed de unges adfærd er præget af.

Så vi vil i den grad kunne bruge et sted i region Nordjylland - og gerne til en fornuftig takst.

Desværre oplever vi en stigning i gruppen af unge med disse meget komplekse problemstillinger – som vanskeligt rummes i de fleste tilbud. Er meget udfordrede på dette og må ofte etablere specialtilbud, og ikke nødvendigvis med denne rette faglige kvalitet.

Rebild Kommune

Aalborg kommunes betragtninger anerkendes, men der rejses en bemærkning, om at økonomien kan diskuteres. Dagspriser ved ordinær drift samt underskudsfinansieringen de første 3 år findes betænkelig - det er flere år uden Rebild Kommune har haft sager i denne anbringelseskategori, så der er ikke megen støtte til en kollektiv underskudsgaranti.

Enig i betragtningerne omkring det tværfaglige, det miljøterapeutiske væk fra psykiatrien og hospitalerne, men dette kunne måske udfoldes i en lettere og mere ambulante udgave evt. en matrikelfri løsning.

Hjørring Kommune

Fra Hjørring kommunes side af finder vi ideoplægget til at etablere et regionalt botilbud til unge med svær selvskadende adfærd meget relevant. Når vi har sager med unge inden for denne målgruppe, der har behov for et botilbud, har vi ofte svært ved at finde et tilbud, der kan rumme den unges adfærd og behov, og som også geografisk ligger inden for en overkommelig afstand ift. familien, så disse i højere grad kan inddrages i behandlingen, og den unge nemmere kan komme hjem på besøg. Derfor vil etableringen af et nordjysk tilbud som det beskrevne være utroligt relevant.

Vi finder det ligeledes meget relevant at etableringen og kompetenceudviklingen af medarbejderne i tilbuddet kommer til at foregå i et meget tæt samarbejde med psykiatrien, så der oparbejdes en tilstrækkelig høj faglighed i tilbuddet, og der sikres en ensartet tilgang mellem behandlingspsykiatrien og botilbuddet.

Derudover er det en fordel, at tilbuddet etableres med mulighed for ophold efter § 107, så den unge, hvis det er relevant, kan blive i tilbuddet på trods af, at vedkommende overgår til voksenområdet.

Der er i ideoplægget opstillet 3 forskellige scenarier for opstarten, og umiddelbart kan det være svært at forudsige, hvilket scenarie, der vil være mest hensigtsmæssigt ift. opbygning af fagligheden, rekruttering af medarbejdere samt driften af tilbuddet. Umiddelbart virker scenarie 1 til at være det mest rentable, da man der hurtigst må formodes at opnå stordriftsfordelene i tilbuddet, men det indebærer selvfølgelig også, at man i etableringsfasen får informeret kommunerne grundigt om det

nye tilbud, målgruppen hertil mv. så kommunerne tidligt kommer i gang med at ændre visitationspraksis ift. denne målgruppe.

Vesthimmerlands Kommune

Tilbuddet er rigtig fint da der som oplyst ikke er et tilsvarende tilbud i Region Nord.

Ift. beskrivelse af målgruppen og indsatser kunne det ønskes, at der var mere fokus på at der i tilbuddet også kunne tilbydes forebyggende indsatser hvor psykiatrien også skulle samarbejde med det specialiserede tilbud men også at tilbuddet kunne bruges inden det kom til indlæggelse på psyk. Stort set i alle sager jeg har kendskab til ift. den her målgruppe af unge mennesker ligger der også vanskeligheder i familiedynamikken/hjemmet/ de nære omgivelser. Mange af de her børn og unges forældre modtager § 42 i takt med at barnet får det svært men § 42 løser ikke problematikken omkring barnet den ses nærmere at blive mere fastkørt. Samtidig oplever jeg i samarbejdet med psykiatrien i Aalborg at de er meget fastlåste/firkantede i deres tilgang og ikke pr automatik ser historiske sammenhænge på barnets vanskeligheder/udfordringer men mere på nuet. Jeg kunne ønske mig der var et mere oplyst fokus på den del da både forældre og børn står i et spændingsfelt der spændes mere og mere i takt med at barnets vanskeligheder forstærkes. Med en hurtigere helhedsorienteret indsats med mere fokus på familiedynamikken evt. traumer hos forældre ifb. med egen opvækst, det nære miljø, belastningsfaktorer og evt. traumer i barnets opvækst kunne et specialiseret tilbud der også havde fokus på den forebyggende del evt. nå at fange nogle inden de når ud over vippen.

Evt. kunne der i tilbuddet på sigt tilbydes forebyggende indsatser/sparring i kommunerne hvor medarbejderne på tværs bliver klædt på til at varetage denne type sager. For at arbejde forebyggende kunne det være hensigtsmæssigt at have fokus på familiens dynamikker, familiens nære miljø og barnets symptomer allerede fra barnets præ pubertet.

Bemærkninger fra børne- og ungedirektørkredsen til oplæg om tilbud til selvskadende unge

Møde: Børne- og ungedirektørkredsens møde den 21. maj 2021

Deltagere: Børne- og ungedirektørkredsen og FU Social

Baggrund: DAS Social og Børne- og ungedirektørerne har bedt specialektoren i Region Nordjylland, om et konkret oplæg til etablering af et tilbud til børn og unge med svær selvskadende adfærd. Børne- og ungedirektørkredsen og FU Social drøftede den 21. maj 2021 oplægget, og på den baggrund har børne- og ungedirektørkredsen givet nedenstående bemærkninger.

Børne- og ungedirektørkredsens bemærkninger

Børne- og ungedirektørkredsen pointerer, at det foreslåede tilbud er relevant. Det er en målgruppe, som alle kommunerne møder, og hvor det opleves som værende svært at finde tilbud, der kan rumme målgruppen. På den baggrund tilslutter kredsen sig behovet for at etablere det foreslåede tilbud med følgende bemærkninger:

Vedr. målgruppen:

Kredsen er bekymret for, om målgruppen bliver for snæver. Det pointeres, at det er vigtigt at tilbuddet kan håndtere de unge, som kommunerne har udfordringer med at finde pladser til. Der ønskes en tydeliggørelse af målgruppen herunder specifikt om selvskadende unge med multiple vanskeligheder kan håndteres inden for den fremlagte takststruktur.

Det påpeges endvidere, at det er vigtigt, at etablering af et sådant tilbud ikke fritager behandlingspsykiatrien for ambulant behandling af målgruppen.

Vedr. kapaciteten:

Kredsen er bekymret for om tilbuddet etableres med for stor kapacitet, og det ønskes at der startes med færre pladser dels for at tilbuddet fagligt kan få mulighed for at opbygge et højt specialiseringsniveau, men særligt for at undgå større underskud og tomgang. Det foreslås således, at tilbuddet til at starte med etableres med eks. 6 eller 8 pladser, og så kan der overvejes en fremtidig opjustering af kapaciteten.

Vedr. underskudsdekning:

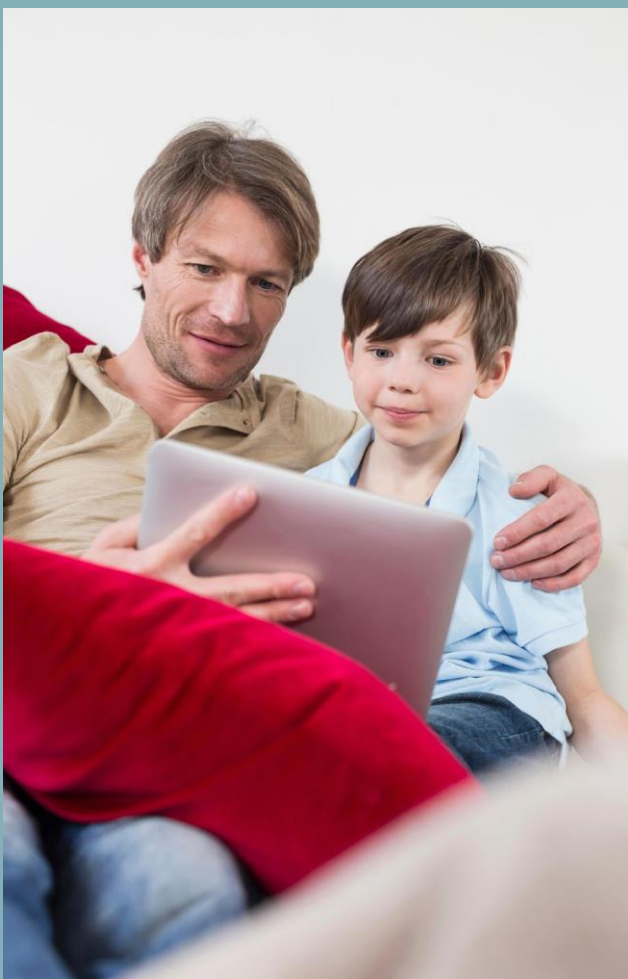
Børne- og ungedirektørkredsen er ikke bekymret for den foreslåede takststruktur, men påpeger en stor bekymring for den foreslåede underskudsdekning. Dels kan man ikke få refusion af underskudsdekningen og dels er det midler som man ikke har, og det kræver derfor, at det tænkes ind i kommunernes budgetlægning i efteråret, hvilket kan blive en vanskelig øvelse.

Den samlede kreds gør opmærksomme på, at de gerne vil bidrage med en opmærksomhed på tilbuddet og på at få pladserne besat.

Der ønskes en underskudsdekning, som har en bedre balance mellem de kommuner, som bruger tilbuddet, og de kommuner som ønsker at støtte etableringen af tilbuddet, som en fremtidig forsikringsordning i tilfælde af, at der kommer en borger i målgruppen. Derudover udtrykkes en undren over at den objektive finansiering udregnes efter befolkningsstørrelse og ikke efter aldersgruppens størrelse dvs. unge som potentielt kan være i målgruppen til tilbuddet.

ÅRSRAPPORT 2020

1. Forord

Der er ingen tvivl om, at 2020 er et år, der vil gå over i historien. Et lille dyr, der kom i for tæt kontakt med et menneske i Kina, blev hele klodens skæbne.

Vores liv blev forandret fra den ene dag til den anden - for jer og for Socialtilsyn Nord. I måtte ændre jeres hverdag for at minimere smitte og samtidig sikre en meningsfuld hverdag for jeres børn, unge og voksne. Vi måtte ændre tilsynsmetoder - tale med jer virtuelt, besøge jer kort tid og nogle gange alene ved observation af jeres hverdag. Af nød lærte vi med rekordfart nye måder at gøre ting på. Flere af de ting har vist sig meningsfulde, og dem vil vi holde fast i også fremover. Den vigtigste læring er dog uden tvivl, at selv i en ukendt og utryk tid kunne vi holde fast i det, som vi sammen ønsker at stå for, nemlig at børn, unge og voksne, der er i jeres varetægt, får den faglige og menneskelige bedst mulige indsats. Det vil jeg gerne takke jer alle for.

Vores årsrapport belyser den generelle kvalitet hos tilbud og plejefamilier. På baggrund af de over 2.000 tilsynsbesøg, vi aflagde i 2020, er det vores overordnede vurdering, at kvaliteten hos både tilbud og plejefamilier generelt er høj.

Socialtilsyn Nord havde i 2020 et særligt fokus på, hvordan sociale tilbud og plejefamilier understøtter den fysiske og mentale sundhed og trivsel hos børn, unge og voksne. Vi vurderer også her, at kvaliteten generel er høj. Vi ser dog også udviklingspotentialer og har 10 anbefalinger til, hvordan vi mener, kvaliteten kan udvikles yderligere. Anbefalingerne handler blandt andet om, hvordan tilbud og plejefamilier kan øge fokus på forebyggelse af rygning og uhensigtsmæssig brug af rusmidler, være opmærksomme på unge og deres seksualitet samt være opmærksomme på, at borgerne, uanset alder og forudsætninger, kan deltage i fysiske aktiviteter, der kan understøtte deres sundhed. Vi håber, I vil læse og lade jer inspirere af vores anbefalinger.

Med venlig hilsen

Sigrid Fleckner

Tilsynschef

2. Resume

Socialtilsyn Nord førte, ved udgangen af 2020, tilsyn med 971 plejefamilier og 273 tilbud, som er beliggende i ti nordjyske kommuner og i Silkeborg Kommune.

Den generelle kvalitet

Kvaliteten er i denne årsrapport beskrevet på baggrund af 1) en udvikling i de kvantitative bedømmelser som udarbejdes i forbindelse med de driftsorienterede tilsyn og 2) de bekymrende forhold, som blandt andet er beskrevet i varslede påbud, redegørelser og tilbagekaldte godkendelser. Efter en analyse af disse data er det Socialtilsyn Nord's vurdering, at den generelle kvalitet hos tilbud og plejefamilier overordnet er høj, mens udviklingen i de kvantitative bedømmelser er varierende blandt de forskellige målgrupper.

Særlig fokus på sundhed og trivsel

Socialtilsyn Nord har ved årets tilsynsbesøg haft særligt fokus på temaet om sundhed og trivsel, som indgår i socialtilsynets kvalitetsmodel. Socialtilsynets analyse af datamaterialet fra tilsynsbesøgene har vist, at kvaliteten hos tilbud og plejefamilier overordnet er høj. Analysen viser dog også et udviklingspotentiale for temaet, og i den forbindelse kommer Socialtilsyn Nord med ti anbefalinger til, hvordan kvaliteten kan udvikles yderligere.

Anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

Socialtilsyn Nord var, i 2020, på 2.116 tilsynsbesøg hos tilbud og plejefamilier. De 1.696 besøg var anmeldt på forhånd, mens 420 besøg var uanmeldte. Plejefamilien eller tilbuddet blev ikke truffet hjemme i 59 af de uanmeldte besøg.

Nygodkendelser og sagsbehandlingstider

I løbet af 2020 blev 43 nye plejefamilier og 10 nye tilbud godkendt første gang. Sagsbehandlingstiden for nygodkendelser var 18 uger på plejefamilieområdet og 11 uger på tilbudsområdet.

Sanktioner og ophør

Socialtilsyn Nord udstedte i 2020 ingen påbud på hverken tilbuds- eller plejefamilieområdet. To plejefamilier og ét tilbud fik inddraget deres godkendelse, mens 70 plejefamilier og 16 tilbud ophørte efter eget ønske. Derudover bortfaldt 14 godkendelser hos plejefamilierne automatisk, fordi de ikke havde plejebørn anbragt indenfor de seneste tre år.

Whistleblowerordningen

Alle, herunder beboere, pårørende og ansatte, kan anonymt kontakte socialtilsynets whistleblowerordning, hvis de er bekymret over forholdene i et socialt tilbud eller en plejefamilie. Socialtilsyn Nord modtog og behandlede i alt 350 whistleblower-henvendelser i 2020.

Økonomi

Socialtilsyn Nords økonomi finansieres af indtægter fra henholdsvis tilsynstakster, objektiv finansiering fra kommunerne og tilkøbsydelse. Budgettet for Socialtilsyn Nord var i 2020 på 35.069.475 kr., og ved årets udgang konstateredes et overskud på 834.784 kr.

Indhold

---

1. Forord	2
2. Resume	3
3. Årsrapportens indhold og formål	6
4. Om Socialtilsyn Nord	7
4.1 Tilsynsreformens og socialtilsynets formål	7
4.2 Tilsynsområde	7
4.3 Tilsynsopgaven	8
4.4 Socialtilsynets øvrige opgaver	10
4.5 Corona-epidemien	10
4.6 Nyt IT-system	11
5. Produktion	12
5.1 Antal tilsyn og tilsynsbesøg i 2020	12
5.2 Nygodkendelser	13
5.3 Henvendelser om bekymrende forhold	15
5.4 BPA-arbejdsgivervirksomheder	16
6. Generel kvalitet	18
6.1 Udviklingen af den generelle kvalitet	18
6.1.1 Datagrundlag	18
6.1.2 Plejefamilier	20
6.1.3 Tilbud til børn og unge	21
6.1.4 Tilbud til børn, unge og voksne	23
6.1.5 Tilbud til voksne	25
6.2 Sanktioner og bekymrende forhold	26
6.2.1 Bekymrende forhold	28
6.2.2 Tilbagekaldte godkendelser og ophør	31
7. Sundhed og trivsel	33
7.1 Indledning	33
7.2 Børne- og ungetilbud	34
7.3 Voksenteilbud	36
7.4 Plejefamilier	39
8. Økonomi	42
8.1 Socialtilsyn Nord's budget	42
8.2 Takstudviklingen fra 2017 - 2020	44

3. Årsrapportens indhold og formål

De fem socialtilsyn skal hvert år udgive en årsrapport. Rapporten skal indeholde lovbestemte data om socialtilsynets produktion samt socialtilsynets generelle overvejelser om kvaliteten af de tilbud og plejefamilier, der føres tilsyn med. Derudover kan det enkelte socialtilsyn vælge at inkludere fokuspunkter i årsrapporten. Rapportens konklusioner skal indgå i drøftelserne om rammeaftalen på det sociale område, som årligt indgås mellem kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet. Derudover sendes rapporten til Socialstyrelsen og lægges på socialtilsynets egen hjemmeside.

Af denne årsrapport fremgår, hvordan Socialtilsyn Nord vurderer kvaliteten hos tilbud og plejefamilier ud fra de tilsyn, der er aflagt i 2020. Rapporten indeholder også nogle anbefalinger til, hvordan der kan arbejdes yderligere med at styrke kvaliteten hos tilbud og i plejefamilier inden for et udvalgt fokuspunkt – i år er dette sundhed og trivsel.

Anbefalingerne, som Socialtilsyn Nord kommer med, er generelle. De er relevante for nogle tilbud eller plejefamilier og ikke for andre. Det er derfor plejefamiliers og tilbuds eget valg, om de vil benytte sig af dem. Det er Socialtilsyn Nord's håb, at anbefalingerne medvirker til at skabe refleksion hos det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie over egen praksis.

4. Om Socialtilsyn Nord

4.1 Tilsynsreformens og socialtilsynets formål

Formålet med tilsynsreformen og etableringen af socialtilsynene var at løfte og understøtte kvaliteten hos tilbud og plejefamilier. Socialtilsyn Nord skal sikre, at borgerne og brugerne af de sociale tilbud og plejefamilier får en indsats, som stemmer overens med formålet i lov om social service. Det skal ske ved en systematisk, ensartet, uvildig og faglig kompetent varetagelse af opgaven med at godkende og føre det driftsorienterede tilsyn.

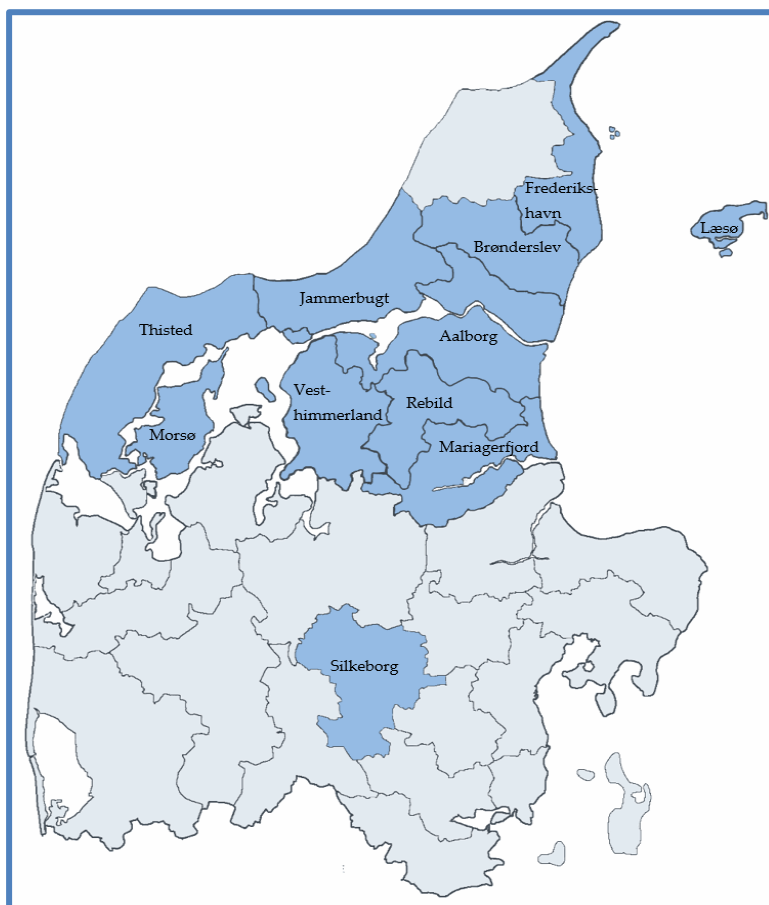
Socialtilsynet har dermed ansvaret for, at sociale tilbud og plejefamilier har den fornødne kvalitet til at tage imod de børn, unge og voksne, som de er godkendt til, og - på tilbudsområdet - at der også er den rette sammenhæng mellem tilbuddets pris og kvalitet.

4.2 Tilsynsområde

Socialtilsynet er organiseret i fem socialtilsyn (Nord, Midt, Syd, Øst og Hovedstaden). Socialtilsyn Nord er forankret i Hjørring Kommune og fører tilsyn med de tilbud og plejefamilier, som er beliggende i ti af de nordjyske kommuner samt Silkeborg Kommune. Socialtilsyn Øst fører tilsyn med tilbud og plejefamilier i Hjørring Kommune. Det skyldes, at et socialtilsyn ikke må føre tilsyn med tilbud og plejefamilier i egen kommune.

Det er, i lov om socialtilsyn, beskrevet, at følgende indgår i socialtilsynets tilsynskompetence:

Figur 1 - Socialtilsyn Nord's kommunale tilsynsområder

- Plejefamilier
- Botilbud til borgere med handicap og/eller psykiske lidelser
- Døgntilbud til børn og unge
- Krisecentre
- Forsorgshjem
- Stofmisbrugsbehandlingstilbud
- Alkoholmisbrugsbehandlingstilbud
- Botilbudslignende boformer med hjælp og støtte efter lov om social service §§ 83-87, 97, 98.
- BPA-arbejdsgivervirksomheder (Borgerstyret Personlig Assistance)

Socialtilsynet har det driftsorienterede tilsyn, som handler om tilbuddets eller plejefamiliens generelle kvalitet, men har ikke tilsyn med den enkelte borger. Tilsynet med den enkelte borger og dennes situation (det personrettede tilsyn) varetages af borgerens egen kommune.

4.3 Tilsynsopgaven

Nedenfor ses en tabel over antallet af tilbud/plejefamilier fordelt på type af tilbud samt år.

Tabel 1 - Antal sociale tilbud og plejefamilier som Socialtilsyn Nord førte tilsyn med¹

	År 2020	År 2019	År 2018
Plejefamilier	971	1.018	1.034
Tilbud til børn og unge	36	41	46
Tilbud til børn, unge og voksne	52	56	59
Tilbud til voksne	185	182	191
I alt	1.244	1.297	1.330

Socialtilsyn Nord havde i 2020 en opgaveportefølje som rummede 1.244 tilbud og plejefamilier (tabel 1). Det er lidt færre end de forrige år – særligt for tilbud til børn og unge er der sket et fald (22 %) i antal tilbud fra 2018 til 2020.

¹ Opgjort d. 31/12

Tabel 2 - Antal pladser i tilbud og plejefamilier i 2020

Område	År 2020	År 2019	År 2018
Plejefamilier	1.922	-	2.012
Tilbud	6.516	-	8.053
I alt	8.438	8.391	10.065

De 1.244 tilbud og plejefamilier (tabel 1) havde i 2020 i alt 8.438 pladser til børn, unge og voksne (tabel 2), hvilket er 47 flere pladser end året inden. Dermed var der i 2020 i gennemsnit flere pladser per tilbud og plejefamilie end i 2019.

Socialtilsynet skal både føre tilsyn med forholdene i tilbuddet eller plejefamilien og indgå i dialog med henblik på at bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten. De fem socialtilsyn godkender og fører tilsyn efter en fælles lovbestemt kvalitetsmodel. Modellen skal sikre et professionelt og ensartet tilsyn i hele landet. Der er en kvalitetsmodel for henholdsvis tilbud og plejefamilier, og begge kvalitetsmodeller er opdelt i syv temaer (jf. figur 2).

Under hvert tema er der en række kriterier og indikatorer, som kvaliteten hos det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie bedømmes og vurderes ud fra. Udover de syv temaer i kvalitetsmodellen vurderer socialtilsynet også tilbuddenes og plejefamiliernes økonomi.

En kvalitetsvurdering, med afsæt i kvalitetsmodellen, følges som udgangspunkt op af en tilsynsrapport, som sendes til tilbuddet eller plejefamilien.

Figur 2 - Socialtilsynets kvalitetsmodel

4.4 Socialtilsynets øvrige opgaver

Foruden at føre tilsyn, og indgå i dialog med tilbud og plejefamilier om deres kvalitet, indgår socialtilsynet i en række aktiviteter med henblik på at bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten hos tilbud og plejefamilier.

I 2020 havde Socialtilsyn Nord planlagt afholdelse af to årsmøder for plejefamilier og ét for tilbud. Disse blev dog aflyst på grund af corona-epidemien. Derudover holdt Socialtilsyn Nord i 2020 samarbejds møder med kommuner og regioner, samt andre myndigheder og interessenter som for eksempel politiet.

Socialtilsynet har mulighed for at udbyde tilkøbsydelse, der relaterer sig til tilsynets tilsynsfaglige eller socialfaglige viden. I 2020 udbød Socialtilsyn Nord for eksempel en temadag om brugen af sociale medier.

4.5 Corona-epidemien

Tilsynsåret 2020 var fra marts² generelt påvirket af corona-epidemien, og de restriktioner som ministerier og andre myndigheder meldte ud i den forbindelse.

Socialtilsynets arbejde blev dog defineret som en kritisk funktion. Det betød, at Socialtilsyn Nord kunne fortsætte arbejdet med at føre tilsyn, men at måder at gøre tingene på måtte nytænkes. For at kunne tage højde for de restriktioner, der blev meldt ud, valgte Socialtilsyn Nord for eksempel at nytænke måden at aflægge tilsynsbesøg på. Tilsynsbesøg hos både de sociale tilbud og hos plejefamilierne blev kortet væsentligt ned eller afholdt udendørs hvis muligt. Den korte tid blev brugt på at tale med eller observere de børn, unge og voksne der boede på tilbuddene og i plejefamilierne. Andre samtaler, for eksempel med tilbudsledere og plejefamilier, blev så vidt muligt afholdt virtuelt eller telefonisk.

Corona-restriktionerne betød også, at langt de fleste interne og eksterne møder blev struktureret på andre måder og afholdt virtuelt.

---

² 11. marts introducerede regeringen og myndighederne en række midlertidige restriktioner for danskernes adfærd for at forsinke udbredelsen af coronavirus.

Både de nye måder at aflægge tilsynsbesøg på og at afholde møder på, har givet nye og værdifulde erfaringer, hvor en del vil blive fastholdt også efter afslutning af corona-epidemien.

Endeligt betød corona-epidemien forsinkelser af nygodkendelser på plejefamilieområdet, fordi grundkurserne måtte udsættes, og at Socialtilsyn Nord måtte aflyse en række arrangementer, som en konsekvens af forsamlingsforbuddet og øvrige corona-restriktioner.

4.6 Nyt IT-system

I marts 2020 overgik alle fem socialtilsyn til et nyt IT-system³. Implementeringen af det nye system har haft en væsentlig betydning for de data, som præsenteres i årsrapporten 2020. Det skyldes, at data er registreret i to forskellige IT-systemer, at systemet har været under udvikling i implementeringsfasen og at et nyt IT-system altid indebærer en længere læringsproces, hvor fejl i menneskelige registreringer kan forekomme. Implementeringen af det nye IT-system har også sat begrænsninger for, hvad Socialtilsynet har kunnet inddrage af data. Årsrapporten og dens indhold er med forbehold for dette.

---

³ IBM Cognos Analytics

5. Produktion

Kapitlet indeholder de data om Socialtilsyn Nord's produktion i 2020, som ifølge loven skal indgå i årsrapporten. Socialtilsyn Nord førte i 2020 tilsyn med i alt 1.244 tilbud og plejefamilier (jf. tabel 1 i kapitel 4.3). Kapitlet indeholder konkret opgørelser over antal tilsyn og tilsynsbesøg, nygodkendelser, henvendelser om bekymrende forhold samt BPA-arbejdsgivervirksomheder.

5.1 Antal tilsyn og tilsynsbesøg i 2020

En væsentlig del af socialtilsynets opgave er at føre tilsyn med tilbud og plejefamilier. Nedenfor ses en opgørelse over antallet af gennemførte tilsyn (tabel 3). Et tilsyn gennemføres enten som drift eller i forbindelse med en nygodkendelse, og der kan i forbindelse med ét tilsyn godt forekomme flere tilsynsbesøg (anmeldte som uanmeldte). Antallet af besøg fremgår i tabel 4. For nygodkendelser af tilbud og plejefamilier følger det af reglerne, at der kun aflægges anmeldte besøg.

Tabel 3 - Antal gennemførte tilsyn i løbet af 2020 fordelt på driftstilsyn og nygodkendelser⁴

	Driftstilsyn	Nygodkendelser	Tilsyn i alt
Plejefamilier	1.156	42	1.198
Tilbud	354	9	363
I alt	1.510	51	1.561

Som det fremgår af tabel 3, var der i alt 1.561 tilsyn i 2020. Et tilsyn består, udover et eller flere besøg, for eksempel af en vurdering af tilbuddenes og plejefamiliernes økonomi. Derudover indhentes der oplysninger om tilbuddet/plejefamilien fra andre parter, som for eksempel anbringende kommune, pårørende og skoler. Hver tilsynsproces afsluttes som udgangspunkt med udarbejdelse af en rapport.

Hvert år skal Socialtilsyn Nord aflægge mindst ét tilsynsbesøg hos alle tilbud/plejefamilier, som er omfattet af socialtilsynets tilsynskompetence. Der kan være flere besøg indeholdt i et tilsyn, og derfor vil antallet af besøg (tabel 4) typisk overstige antallet af tilsyn (tabel 3). Besøgene foretages

---

⁴ Tidspunktet for gennemførelsen af tilsynet afgør, hvilket år tilsynet registreres.

ud fra en risikovurdering, enten anmeldt eller uanmeldt. Det beror også på en konkret risikovurdering, om det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie skal have mere end ét tilsynsbesøg i løbet af året.

Tabel 4 - Fysiske besøg aflagt i 2020 fordelt på anmeldte og uanmeldte tilsyn

		Anmeldte	Uanmeldte	Uanmeldt ikke Truffet	Besøg i alt
Pleje- familie- området	Driftsorienterede tilsynsbesøg	1.185	129	51	1.365
	Ifm. nygodkendelser	106	0	0	106
Tilbuds- området	Driftsorienterede tilsynsbesøg	392	232	8	632
	Ifm. nygodkendelser	13	0	0	13
	Ifm. regodkendelser	0	0	0	0
I alt		1.696	361	59	2.116

Som det fremgår af tabel 4, var Socialtilsyn Nord i 2020 på tilsynsbesøg i alt 2.116 gange. Af dem var 1.696 anmeldte og 420 uanmeldte (hvor der på 59 besøg ikke blev truffet nogen hjemme).

Hvorvidt et besøg sker anmeldt eller uanmeldt, beror på en konkret risikovurdering og afhænger blandt andet af, hvad der skal undersøges i det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie, og den mest hensigtsmæssige måde at undersøge det på. Hvis socialtilsynet for eksempel ønsker at deltage i et personalemøde, eller specifikt ønsker at tale med en leder på et tilbud eller med en plejefamilie, vil der typiske vælges anmeldte besøg for at sikre, at der er nogen hjemme. Hvis socialtilsynet ønsker at afdække, hvordan forholdene er for borgerne, for eksempel en helt almindelig morgen, eller vil følge op på bekymrende forhold, vil et uanmeldt besøg ofte blive valgt.

5.2 Nygodkendelser

Socialtilsynet behandler ansøgninger om nygodkendelse i takt med de modtages fra tilbud og plejefamilier. Socialtilsynet kan give afslag på en godkendelse samt godkende et tilbud eller en plejefamilie med vilkår. Godkendelse med vilkår betyder, at tilbuddet/plejefamilien skal opfylde vilkåret indenfor en rimelig periode, som en betingelse for at blive ved med at være godkendt. Godkendelse med vilkår giver et tilbud eller en plejefamilie mulighed for at få godkendelsen,

selvom alle betingelser for godkendelse endnu ikke er opfyldt. Vilkår er reserveret til de tilfælde, hvor der alene udestår formalia, eller hvor der er andre forhold, som er væsentlige nok til at være en betingelse for godkendelse, men som omvendt trods alt alene udgør en mindre del af det samlede godkendelsesgrundlag.

Tabel 5 – Antal færdigbehandlede ansøgninger om nygodkendelser og eventuelle vilkår⁵

Tilbudstype	Godkendelser	Antal vilkår
Plejefamilier	43	1
Tilbud til børn og unge	4	0
Tilbud til børn, unge og voksne	0	0
Tilbud til voksne	6	1
I alt	53	2

Som det fremgår af tabel 5, har Socialtilsyn Nord godkendt i alt 43 plejefamilier og 10 tilbud i 2020. Et tilbud og én plejefamilie blev godkendt med vilkår. Vilkår for et tilbud kan for eksempel være, at de fysiske rammer på et tilbud skal besigtiges, inden der må flytte nogen ind, og for plejefamilier, at de skal etablere et kommende plejebarns værelse, inden plejebarnet flytter ind. Begge vilkår registreret i 2020 er opfyldt.

Tabel 6 - Antal afslag og tilbagetrukne nygodkendelser

Behandling af ansøgning	Afslag fra STN	Ansøger tilbagetrækker
Plejefamilier	8	34
Tilbud	0	4
I alt	8	38

Som det fremgår af tabel 6, afslog Socialtilsyn Nord at godkende otte plejefamilier i 2020. Afslag på godkendelse kan for eksempel ske, fordi Socialtilsyn Nord vurderer, at ansøgerne ikke har

⁵ Afgørelsesdatoen for godkendelsen afgør, hvilket år godkendelsen registreres under. For eksempel: Tilsynsbesøget og det sagsforberedende arbejde er gennemført i 2019, men afgørelsen træffes først i 2020. Denne rapport vil indgå i årsrapporten for 2020

tilstrækkelige personlige og faglige kompetencer til at varetage opgaven eller, at deres økonomiske ressourcer ikke er tilstrækkelige til at kunne sikre et plejebarn en stabil anbringelse.

I alt 38 plejefamilier og tilbud trak deres ansøgning om godkendelse tilbage, inden Socialtilsyn Nord havde afsluttet sagsbehandlingen. For plejefamilier kan det for eksempel være begrundet med overvejelser om at have plejebørn på baggrund af ansøgningsprocessen. For tilbudsområdet kan det være fordi, de fysiske rammer, man havde tiltænkt til tilbuddet, alligevel ikke kan finansieres eller godkendes til beboelse. Plejefamilier og tilbud, der trækker deres ansøgning tilbage, kan ansøge igen på et senere tidspunkt.

Tabel 7 - Sagsbehandlingstider for nygodkendelser i 2020

Tilbudstype	Antal uger
Tilbud	11
Plejefamilier	18

Som det fremgår af tabel 7, var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2020 11 uger for tilbud og 18 uger for plejefamilier.

Socialtilsyn Nord bestræber sig på en så hurtig sagsbehandling som muligt og kan, som udgangspunkt, behandle en nyansøgning på omkring 12 uger, hvis alle informationer er til rådighed, og der ikke er særlige problemstillinger. En ansøgningsproces kan blive forlænget, hvis for eksempel Socialtilsyn Nord må rykke og/eller vente på at få informationer.

Den længere sagsbehandlingstid for plejefamilier i 2020 skyldtes særligt, at de lovpligtige grundkurser måtte udsættes på grund af corona-epidemien. Derudover kan en dialogproces, forud for et helt eller delvist afslag på en ansøgning, medføre en øget sagsbehandlingstid.

5.3 Henvendelser om bekymrende forhold

Alle kan anonymt henvende sig til socialtilsynet, hvis de er bekymret for forhold i et tilbud eller en plejefamilie. Formålet er at understøtte, at oplysninger om bekymrende forhold når frem til socialtilsynet, så socialtilsynet kan arbejde for den bedst mulige kvalitet i tilbud og plejefamilier.

Tabel 8 - Antal henvendelser om bekymrende forhold

Tilbudstype	Antal
Plejefamilier	19
Tilbud til børn og unge	42
Tilbud til børn, unge og voksne	45
Tilbud til voksne	221
Udenfor lov om socialtilsyn	18
Ukendt	5
I alt	350

Som det fremgår af tabel 8, modtog Socialtilsyn Nord i 2020 i alt 350 henvendelser om bekymrende forhold. Det er 69 færre henvendelser end året forinden, som var det år, der havde det største antal af bekymrende henvendelser i Socialtilsyn Nord's historie.

Socialtilsyn Nord arbejder vedvarende på at udbrede kendskabet til whistleblower-ordningen.

5.4 BPA-arbejdsgivervirksomheder

Siden 1. januar 2018 har socialtilsynet skulle godkende og føre tilsyn med BPA-arbejdsgiver-virksomheder. Socialtilsyn Nord vurderer, ud fra en individuel risikovurdering, om den enkelte BPA-arbejdsgiver-virksomhed skal have et driftsorienteret tilsynsbesøg.

Tabel 9 og 10 viser en oversigt over antallet af BPA-arbejdsgivervirksomheder som Socialtilsyn Nord førte tilsyn med i 2020 samt antallet af tilsyn.

Tabel 9 - Antal BPA-arbejdsgivervirksomheder pr. 31.12.2020

	Antal
BPA-arbejdsgivervirksomheder	3

Tabel 10 - Tilsyn med BPA-arbejdsgivervirksomheder i 2020⁶

	Antal
Tilsyn med BPA-arbejdsgivervirksomheder	3

Som det fremgår, førte Socialtilsyn Nord tilsyn med i alt tre BPA-arbejdsgivervirksomheder i 2020.

---

⁶ I forbindelse med budgetgodkendelse.

6. Generel kvalitet

Socialtilsynet skal i årsrapporten præsentere de generelle overvejelser om kvaliteten i de tilbud, der er omfattet af socialtilsynet herunder den faglige og organisatoriske udvikling i tilbuddene⁷.

I præsentationen af den generelle kvalitet er der i dette års rapport taget afsæt i følgende data:

1. Udviklingen af den generelle kvalitet fra og med 2018 til og med 2020:
  - ❖ Kvantitative bedømmelser uddraget fra tilsynsrapporterne.
2. Bekymrende forhold og sanktioner i 2020:
  - ❖ Med afsæt i bl.a. interne registreringer har vi, uddraget data fra:
    - Redegørelser.
    - Varslede påbud.
    - Skærpede tilsyn.
    - Udstedte påbud.
    - Tilbagekaldte godkendelser og andre ophør.

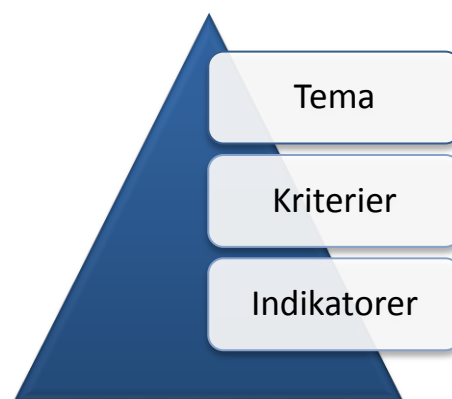
6.1 Udviklingen af den generelle kvalitet

6.1.1 Datagrundlag

Socialtilsyn Nord har en mission om at løfte kvaliteten i plejefamilier og sociale tilbud. Det gøres blandt andet ved at sikre, at borgerne i sociale tilbud og plejefamilier får en indsats, som stemmer overens med formålet efter serviceloven.

I vurderingen af kvaliteten hos henholdsvis plejefamilier og tilbud arbejder de fem socialtilsyn ud fra en kvalitetsmodel, som benyttes i tilsynsarbejdet (se kap. 4.3 figur 2). Kvalitetsmodellen rummer i alt syv temaer. Under hvert tema kan socialtilsynet give dets overordnede vurdering af tilbuddet eller plejefamilien. Foruden temaerne indeholder modellen yderligere to niveauer – et *kriterieniveau* og et *indikatorniveau* (figur 3).

Figur 3 - Bedømmelsesniveauer i kvalitetsmodellen

⁷ Jf. lov om socialtilsyn, LBK nr. 846 af 21/08/2019

Som figuren illustrerer, kan hvert tema rumme et større antal kriterier, ligesom hvert kriterium kan rumme et større antal indikatorer. Under hvert kriterium gives, som under de overordnede temaer, en *kvalitativ* bedømmelse af tilbuddet eller plejefamilien. På indikatorniveau derimod, bliver tilbuddet eller plejefamilien givet en *kvantitativ* bedømmelse. Det indebærer, at socialtilsynet, ud fra en specifik indikator, giver tilbuddet en score fra 1-5, hvor 5 gives, når tilbuddet eller plejefamilien ”i meget høj grad” har opfyldt indikatoren, mens 1 gives hvis tilbuddet eller plejefamilien ”i meget lav grad” har opfyldt indikatoren.

Kvalitetsmodellen giver, ved hjælp af de opstillede kriterier og indikatorer, mulighed for dialog om kvaliteten i indsatsen på et systematisk og ensartet grundlag. Socialtilsynet foretager på baggrund af en gennemgang af temaer, kriterier og indikatorer i Kvalitetsmodellen en samlet, faglig vurdering af, om tilbuddets kvalitet er tilstrækkelig god.

Kvalitetsmodellen er en generisk resultatmodel. Det betyder, at bedømmelserne i den er målrettet en bred målgruppe og ikke en specifik målgruppe. Derudover er en score ikke altid udtryk for god eller dårlig kvalitet. For eksempel vil et tilbud der har mange ældre borgere i pensionsalderen score lavt på stabilt fremmøde i beskæftigelse. Årsagen til den lave score vil socialtilsynet i de tilfælde beskrive på kriterieniveau.

Alligevel har Socialtilsyn Nord valgt at betragte scoren på indikatorniveau som en relevant datakilde at inddrage i undersøgelsen af tilbuddenes og plejefamiliernes generelle kvalitet, set over en periode på tre år. De kvantitative bedømmelser vil være et gennemsnit af de indikatorbedømmelser, under hvert af Kvalitetsmodellens syv temaer, som Socialtilsyn Nord har givet i det pågældende år. Der skal tages forbehold for, at dataet er et øjebliksbillede. Det vil sige, at dataet er inklusiv bedømmelser fra de tilsynsrapporter, som er under udarbejdelse på tidspunktet for datatrækket.

Kvalitetsmodellen varierer alt efter om der er tale om en plejefamilie, et tilbud for voksne eller et tilbud for børn og unge. Den generelle kvalitet vil derfor blive behandlet under fire kategorier:

- 1. Plejefamilier**
- 2. Tilbud til børn og unge**
- 3. Tilbud til børn, unge og voksne**
- 4. Tilbud til voksne**

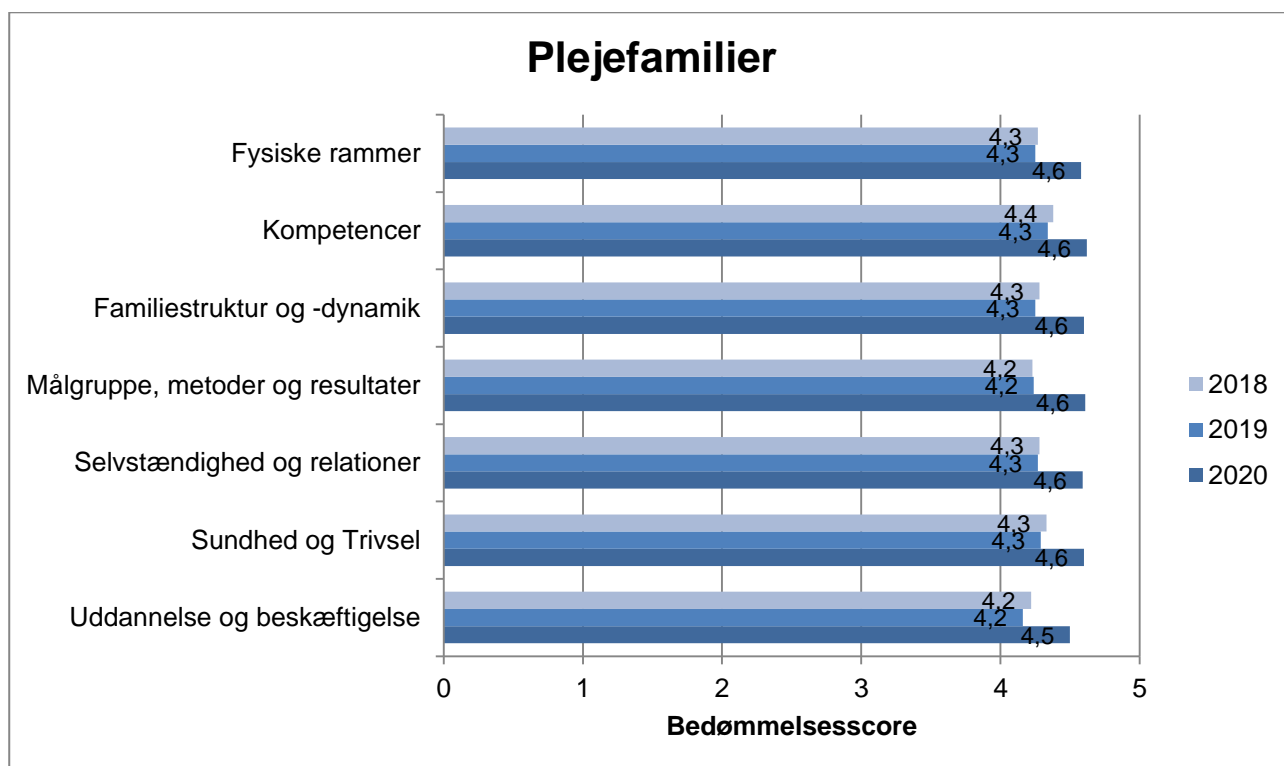
I det følgende vil kvaliteten for hver af disse målgrupper præsenteres. Som nævnt i kapitel 4.6 tages der forbehold for dataet grundet implementeringen af nyt IT-system i 2020

6.1.2 Plejefamilier

Under dette afsnit vil Socialtilsyn Nord kort belyse den generelle kvalitet på plejefamilieområdet, og hvordan kvaliteten har bevæget sig over en treårig periode; fra 2018 til 2020. Porteføljen på plejefamilieområdet udgjorde ved udgangen af 2020 971 familier, mens den i 2019 og 2018 udgjorde henholdsvis 1.018 og 1.034 familier.

I figur 4 er den gennemsnitlige bedømmelse på plejefamilieområdet opgjort for henholdsvis 2018, 2019 og 2020. De gennemsnitlige bedømmelser er fordelt på de syv temaer fra kvalitetsmodellem.

Figur 4 - Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2018-2020)⁸

⁸ Bedømmelsesscorerne i figuren er afrundede størrelser af de reelle tal. Det betyder, at søjlerne i figuren kan have forskellige størrelser, selv om tallene synes ens. Dette gør sig ligeledes gældende i Figur 5, 6 og 7.

Socialtilsyn Nord ser generelt en høj kvalitet på plejefamilieområdet i 2020, hvor samtlige bedømmelser er højere end fire ("*i høj grad opfyldt*"). Derudover er den gennemsnitlige bedømmelse den højeste registrerede på samtlige temaer set hen over en treårig periode.

Den største ændring i bedømmelserne er fra 2019 til 2020 mens de gennemsnitlige bedømmelser stort set var uændret fra 2018 til 2019. De temaer, som siden 2019 er gennemgået den største procentvise stigning i bedømmelsen, er *målgruppe, metoder og resultater* (fra 4,2 til 4,6), *familiestruktur og familiedynamik* (fra 4,3 til 4,6) samt *uddannelse og beskæftigelse* (fra 4,2 til 4,5), der alle er steget mellem 8 og 9 % fra 2019 til 2020. Undersøgelsen af kvaliteten af disse temaer handler om plejefamiliens evne til 1) at sikre barnets trivsel og resultater i den ønskede udvikling for barnet, 2) familiens overskud til at bidrage til at give barnet kontinuitet i opvæksten og mulighed for at vokse op i et trygt omsorgsmiljø samt 3) understøtte barnets eller den unges skolegang, mulighed for at gennemføre uddannelse og komme i skole.

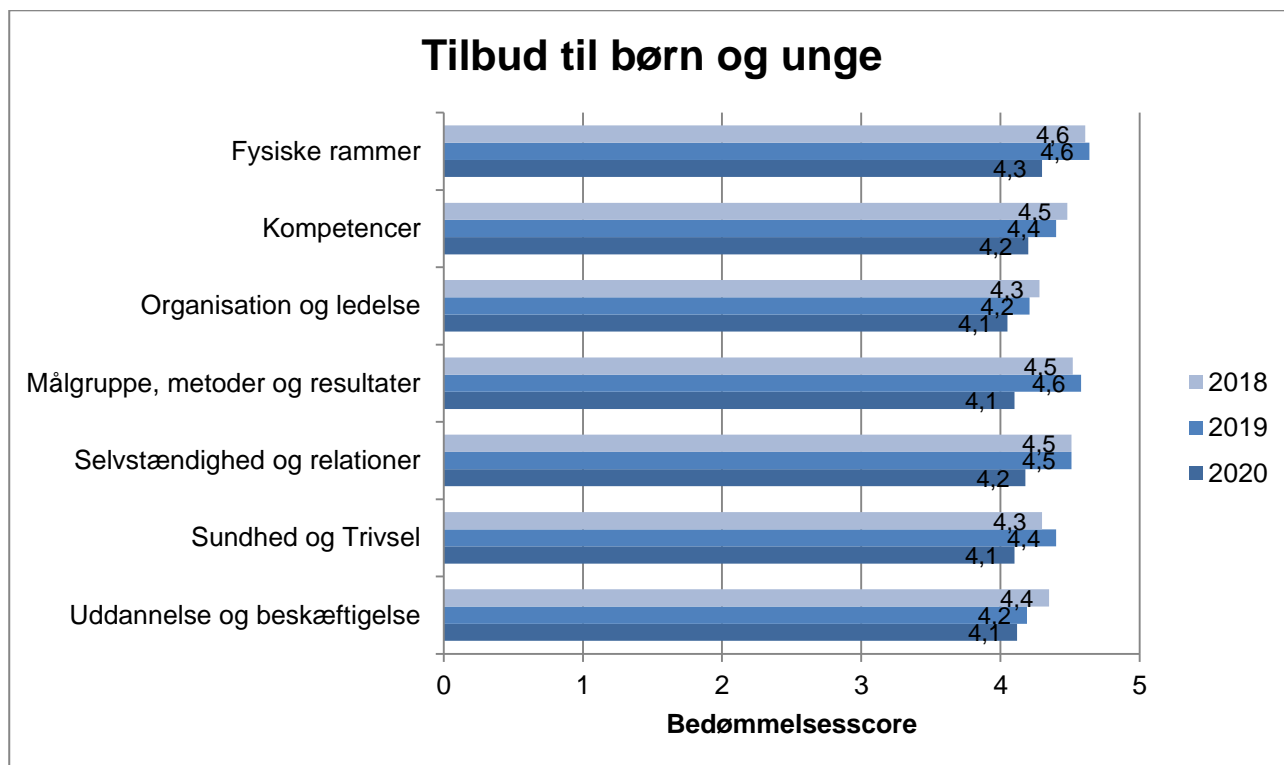
Den procentvise stigning for samtlige temaer er dog meget ens. Den laveste procentvise ændring fra 2019 til 2020 er på temaet *kompetencer*, der er steget med 6,5 %. En vurdering af plejefamiliens kompetencer handler om, at undersøge om plejeforældrene har de personlige, relationelle og faglige kompetencer, der er nødvendige for at sikre barnet en tryk hverdag og opvækst med nære og stabile relationer.

På baggrund af ovenstående vurderer Socialtilsyn Nord, at der generel var en god kvalitet på plejefamilieområdet i 2020, og at der er sket en lille stigning i kvaliteten sammenlignet med de forrige år.

6.1.3 Tilbud til børn og unge

Nedenfor er Socialtilsyn Nord's vurdering af den generelle kvalitet for tilbud, der kun er målrettet børn og unge, præsenteret. Opgaveporteføljen for denne målgruppe var ved udgangen af 2020 på 36 tilbud. I figur 5 er de gennemsnitlige kvantitative bedømmelser for børne- og ungetilbud fremstillet.

Figur 5 - Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2018-2020)

Socialtilsyn Nord vurderer, at de gennemsnitlige bedømmelser i 2020 er udtryk for en generel høj kvalitet set ud fra hvert af de syv temaer fra kvalitetsmodellen. Alle temaerne har et gennemsnit, der ligger mellem fire ("i høj grad opfyldt") og fem ("i meget høj grad opfyldt"). Dog er der fra 2019 til 2020 sket et fald i de gennemsnitlige bedømmelser på samtlige temaer, hvilket kan indikere, at der er tale om et fald i kvaliteten sammenlignet med de forrige år⁹.

Ved en sammenligning af udviklingen på tværs af de syv temaer, er det særligt bedømmelsen under temaet *målgruppe, metoder og resultater*, der er faldet markant. Kvalitet inden for dette tema handler om, hvorvidt tilbuddet har et klart formål med indsatsen, og om tilbuddets metoder medvirker til at sikre den ønskede udvikling for borgerne. Den største ændring på dette tema er sket fra 2019 til 2020 med et fald på 10,5 % (fra 4,6 til 4,1).

Uddannelse og beskæftigelse er det tema, som har gennemgået det mindste fald siden 2019 (1,7 %). Set over en treårig periode har temaet dog gennemgået et fald tilsvarende de resterende temaer, der alle er faldet med omkring 5-7 % siden 2018. Når socialtilsynet måler på kvaliteten for tilbuddenes indsats omkring uddannelse og beskæftigelse, omfatter det både ordinær grundskole,

⁹ Der tages forbehold for usikkerhed i dataet grundet skift af IT-system i marts 2020.

uddannelse og beskæftigelse samt forskellige former for særlige grundskole-, uddannelses- og beskæftigelsestilbud eller samværs- og aktivitetstilbud. For børn under den skolepligtige alder er dagtilbud et væsentligt element i forhold til barnets udvikling og læring.

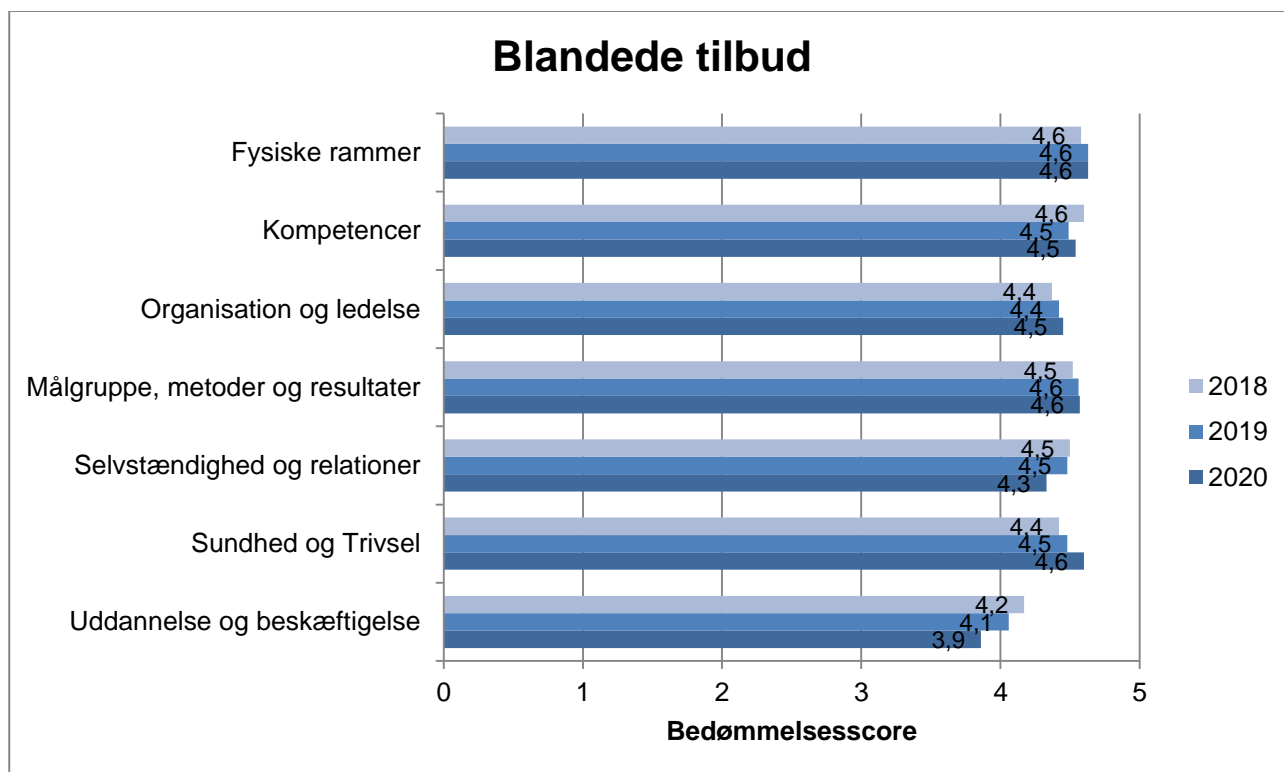
Generelle udsving i data fra år til år kan skyldes, at der er væsentligt færre tilbud på børn og ungeområdet sammenlignet med eksempelvis plejefamilieområdet. Det betyder, at der skal færre tilsynsrapporter til, for at trække data henholdsvis op eller ned.

Overordnet kan det konkluderes, at der, ud fra de kvantitative bedømmelser, er sket et fald i den generelle kvalitet på tilbudsområdet for børn og unge, sammenlignet med de forrige år. Alligevel vurderes det, at kvaliteten i 2020 var på et generelt højt niveau.

6.1.4 Tilbud til børn, unge og voksne

Nogle af de tilbud, som Socialtilsyn Nord fører tilsyn med er godkendt til både børn, unge og voksne (her også omtalt som "blandede tilbud"). Ved udgangen af 2020 var antallet af blandede tilbud på 52. Den kvantitative bedømmelse af kvaliteten i disse tilbud, samt udviklingen hen over en treårig periode, er præsenteret i figur 6.

Figur 6 - Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2018-2020)

Socialtilsyn Nord vurderer, at den generelle kvalitet hos de blandede tilbud i 2020 var god, set ud fra de kvantitative bedømmelser i figur 6. De fleste temaer har en gennemsnitlig bedømmelse, der er højere end fire ("*i høj grad opfyldt*"), og i flere tilfælde også tættere på fem ("*i meget høj grad opfyldt*").

Temaet *uddannelse og beskæftigelse* havde, som det eneste tema, en score på under fire (3,9) i 2020. *Uddannelse og beskæftigelse* er det tema, som i gennemsnit blev givet den laveste bedømmelse, både i 2020 og de foregående år, hvilket med udgangspunkt i kvalitetsmodellen kan indikere en lavere kvalitet i tilbuddenes indsats. I vurderingen af kvaliteten under temaet: *uddannelse og beskæftigelse*, bedømmes det blandt andet hvorvidt "*borgerne er i dagtilbud, grundskoletilbud, uddannelse, beskæftigelse, eller samværs- og aktivitetstilbud...*". Tilbuddene kan, grundet deres varierende målgrupper, have forskellige forudsætninger for at opfylde denne indikator ordlyd. Det vil i så fald fremgå af socialtilsynets kvalitative vurdering på kriterieniveau.

Ved en sammenligning af de kvantitative bedømmelser i 2020 med bedømmelserne i 2018 og 2019 fremgår det, at der er sket både fald og stigninger i den gennemsnitlige score. Der er dog tale om meget små procentvise forskelle under samtlige temaer, med undtagelse af *uddannelse og beskæftigelse* der siden 2018 er faldet med 7,4 %, hvilket igen (i sammenligning med de forgående år) indikerer en lavere kvalitet i 2020 inden for dette tema. Derudover er *selvstændighed og relationer* faldet med omkring 3,5 % siden 2018 og 2019. Temaet *selvstændighed og relationer* omfatter tilbuddets evne til at understøtte borgerne i at indgå i positive sociale relationer samt leve et selvstændigt liv i overensstemmelse med egne ønsker og behov.

Den største procentvise stigning i de kvantitative bedømmelser ses under temaet *sundhed og trivsel* (2,7 % stigning siden 2019 og 4,1 % stigning siden 2018), som var Socialtilsyn Nord's fokuspunkt i 2020¹⁰. Temaet omfatter både borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel.

Overordnet set kan det konkluderes, at det, ud fra de kvantitative bedømmelser, tyder på, at kvaliteten for tilbud til både børn, unge og voksne har et nogenlunde stabilt højt niveau, men at de gennemsnitlige bedømmelser er faldet på temaerne *uddannelse og beskæftigelse* samt *selvstændighed og relationer*. Generelle udsving i de gennemsnitlige data fra år til år kan dog være tydeligere for dette tilbudsområde, sammenlignet med eksempelvis plejefamilieområdet, da der er

---

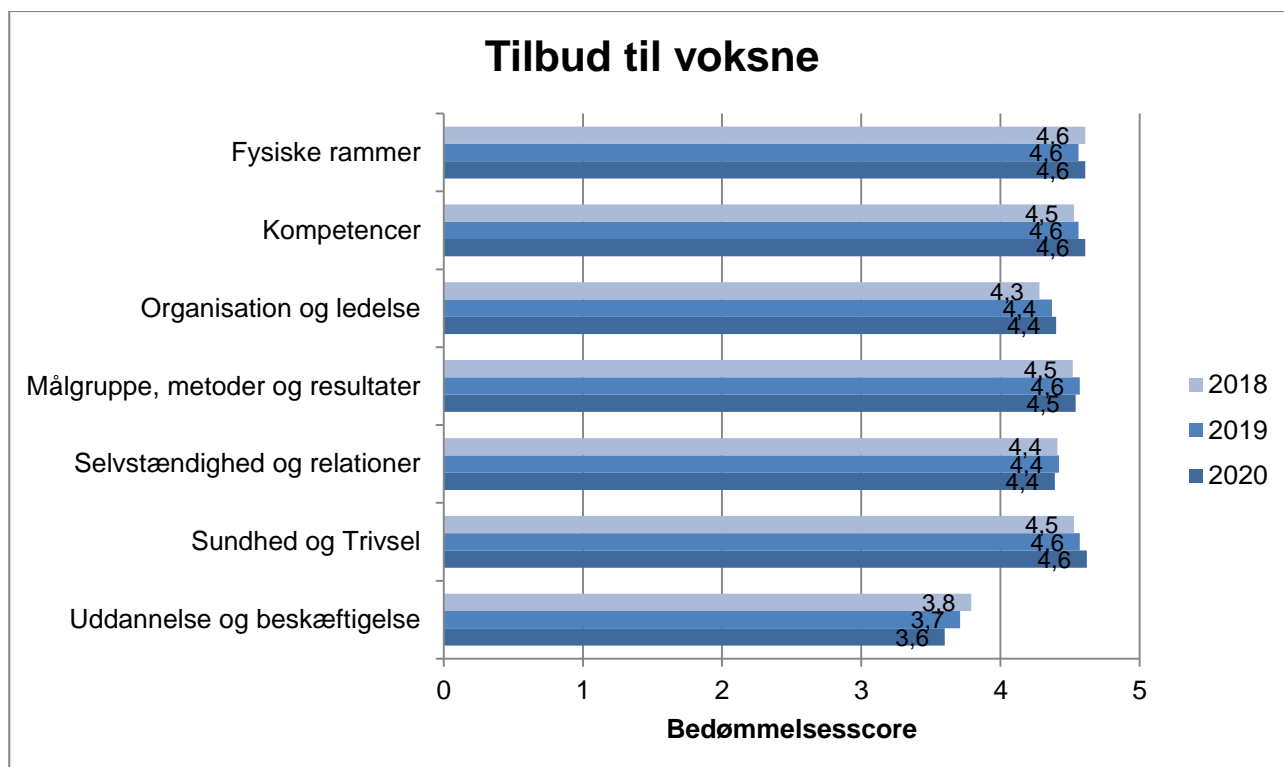
¹⁰ Socialtilsyn Nord udvælger hvert år et emne, som der i tilsynene er særlig fokus på. I 2020 var fokuspunktet "sundhed og trivsel".

væsentligt færre blandede tilbud end plejefamilier. Det betyder, at der skal færre tilsynsrapporter til, for at trække data henholdsvis op eller ned.

6.1.5 Tilbud til voksne

Socialtilsyn Nord havde med udgangen af 2020 tilsyn med 185 tilbud for voksne. Disse tilbud er udgangspunktet for nedstående bedømmelser.

Figur 7 - Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2018-2020)

Som ved de øvrige tilbud og plejefamilier, var der i 2020 tale om en generel høj kvalitet i tilbuddene for voksne, og den høje kvalitet har været stabil, set over en treårig periode. Gennemsnittet under stort set alle temaer er tæt på uændret eller steget minimalt siden 2018.

Uddannelse og beskæftigelse var det tema med den største procentvise ændring – med et fald på lidt under 3 % siden 2019 samt et fald på 5 % siden 2018. Temaet *uddannelse og beskæftigelse* ligger som det eneste tema i 2020 på under fire (3,6) og var det tema, som i gennemsnit blev givet den laveste bedømmelse alle tre år. Med udgangspunkt i kvalitetsmodellen kan det indikere en lavere kvalitet i tilbuddenes indsats omkring borgernes uddannelse og beskæftigelse med

udgangspunkt i borgerens udviklingspotentiale på området. Derudover er det væsentligt for kvaliteten, at tilbuddene forpligter sig i de samarbejdsrelationer, der er nødvendige for at understøtte, at målene for borgernes uddannelse og/eller beskæftigelse opnås.

6.2 Sanktioner og bekymrende forhold

Socialtilsynet har mulighed for at iværksætte forskellige typer af sanktioner, hvis et socialt tilbud eller plejefamilie ikke lever op til den fornødne kvalitet. Socialtilsynenes sanktionsmuligheder omfatter påbud, skærpet tilsyn og ophør af godkendelse.

De iværksatte sanktioner udgør dog ikke alene et retvisende billede af de bekymringer, som socialtilsynet kan have for kvaliteten i tilbud og plejefamilier.

Når socialtilsynet oplever bekymrende forhold, følger det af loven, at socialtilsynet som udgangspunkt skal have været i dialog med tilbuddet/plejefamilien om de forhold, som socialtilsynet er bekymret for inden der gives sanktioner. Socialtilsyn Nord har derfor stor fokus på den dialog, der går forud for påbud, og indhenter i den forbindelse typisk redegørelser på baggrund af bekymrende forhold fra både plejefamilier og tilbud.

Anmodning om redegørelse

Det følger af lov om socialtilsyn, at et tilbud eller en plejefamilie skal have mulighed for at rette op på mangler i kvaliteten, og at socialtilsynet skal indgå i dialog med tilbuddet om bekymringer.

I sager, hvor Socialtilsyn Nord har en bekymring for kvaliteten, kan socialtilsynet derfor, efter en konkret vurdering, anmode tilbuddet om at redegøre for, hvordan de vil rette op på manglerne. Efter redegørelsen vil socialtilsynet følge op på, om tilbuddet gør det, de har tilkendegivet de vil gøre, og om det har den fornødne effekt på tilbuddets kvalitet.

Socialtilsynets dialogforpligtelse:

I lov om socialtilsyn:

§ 7. Socialtilsynet fører driftsorienteret tilsyn med tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, for at sikre, at tilbuddene fortsat har den fornødne kvalitet, jf. § 6, og opfylder betingelserne for godkendelse, jf. § 5, stk. 1. Socialtilsynet skal som led i det driftsorienterede tilsyn både føre kontrol med forholdene i tilbuddet og indgå i dialog med tilbuddet. Dialogen skal bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddet.

I bekendtgørelsen om socialtilsyn:

§ 9. Afgørelse om skærpet tilsyn og påbud, jf. § 8 i lov om socialtilsyn, kan kun træffes efter forudgående dialog med tilbuddet om de forhold, der begrunder overvejelserne om skærpet tilsyn eller påbud. Afgørelse om skærpet tilsyn eller påbud kan dog træffes straks, hvis særlige forhold gør dette påkrævet, herunder pludselig opstået begrundet mistanke om strafbare forhold eller akut risiko for borgernes sikkerhed og sundhed.

Allerede i den forudgående dialogproces, retter de fleste tilbud/plejefamilier op på de forhold, som socialtilsynet er bekymret for, og dermed bliver der ikke varslet og udstedt påbud og/eller skærpet tilsyn. Det betyder også, at få påbud ikke er udtryk for, at Socialtilsyn Nord kun har oplevet bekymrende forhold i få sager. De fleste bekymrende sager er nemlig løst, uden at det har været nødvendigt at varsle og udstede påbud.

Når socialtilsynet har modtaget en redegørelse fra et tilbud eller en plejefamilie følger socialtilsynet op på det, som tilbuddet har sagt, de vil gøre, og om det har haft den fornødne effekt på tilbuddets kvalitet. Det gør socialtilsynet for eksempel ved at aflægge tilsynsbesøg og tale med borgere, medarbejdere og/eller anbringende kommuner. Hvis tilbuddet/plejefamilien ikke gør det, de har sagt til socialtilsynet, at de vil gøre, vil socialtilsynet følge op på det – for eksempel ved at varsle påbud.

I behandlingen af den generelle kvalitet har socialtilsynet inddraget: iværksatte sanktioner, interne registreringer om varslede påbud (der altså ikke er blevet iværksat) og udvalgte redegørelser fra tilbud og plejefamilier der er blevet indhentet som en del af en dialog med tilbuddet/plejefamilien. De redegørelser, der er inddraget i dataet, er fra de sager, hvor Socialtilsyn Nord har haft bekymringer af mere alvorlig karakter.

6.2.1 Bekymrende forhold

I nedstående vil Socialtilsyn Nord først præsentere de bekymrende forhold i form af udvalgte redegørelser og varslede påbud i 2020, sammenholdt med de iværksatte påbud i 2020.

Tabel 11 - Antal sanktioner fordelt på tilbudstype og type af sanktion¹¹

Tilbudstype	Redegørelse	Varslede påbud (sager) ¹²	Varslet skærpet tilsyn	Udstedte påbud	Varslede nedsættelser
Plejefamilie	3	2	0	0	2
Tilbud	9	12	2	0	0
Total	12	14	2	0	2

I 2020 var der i alt 26 sager, hvor socialtilsynet bad om redegørelser omkring forhold af mere alvorlig karakter eller varslede påbud. Der kan i hver sag være flere redegørelsespunkter eller flere varslede påbud. De fleste sager var på tilbudsområdet, hvor særligt sager om varslede påbud fyldte, selvom ingen af de 12 påbud blev iværksat. I forbindelse med de varslede påbud har der desuden været varslet to skærpede tilsyn.

Hos plejefamilierne er der registreret tre anmodninger om redegørelse og to varslede påbudssager. Desuden er der på plejefamilieområdet registreret to varslede nedsættelser af antal pladser, hvor én af disse er iværksat.

Måden at belyse bekymrende forhold på i dette års rapport er ny, og der kan derfor ikke foretages sammenligninger med tidligere år.

Socialtilsynets bekymringer for mangler i kvaliteten er altid rettet mod et af de syv temaer i Kvalitetsmodellen eller tilbuddets økonomiske forhold. I det nedstående er de bekymrende forhold fordelt på temaerne i kvalitetsmodellen præsenteret (jf. figur 2). Plejefamilierne og tilbuddene præsenteres adskilt.

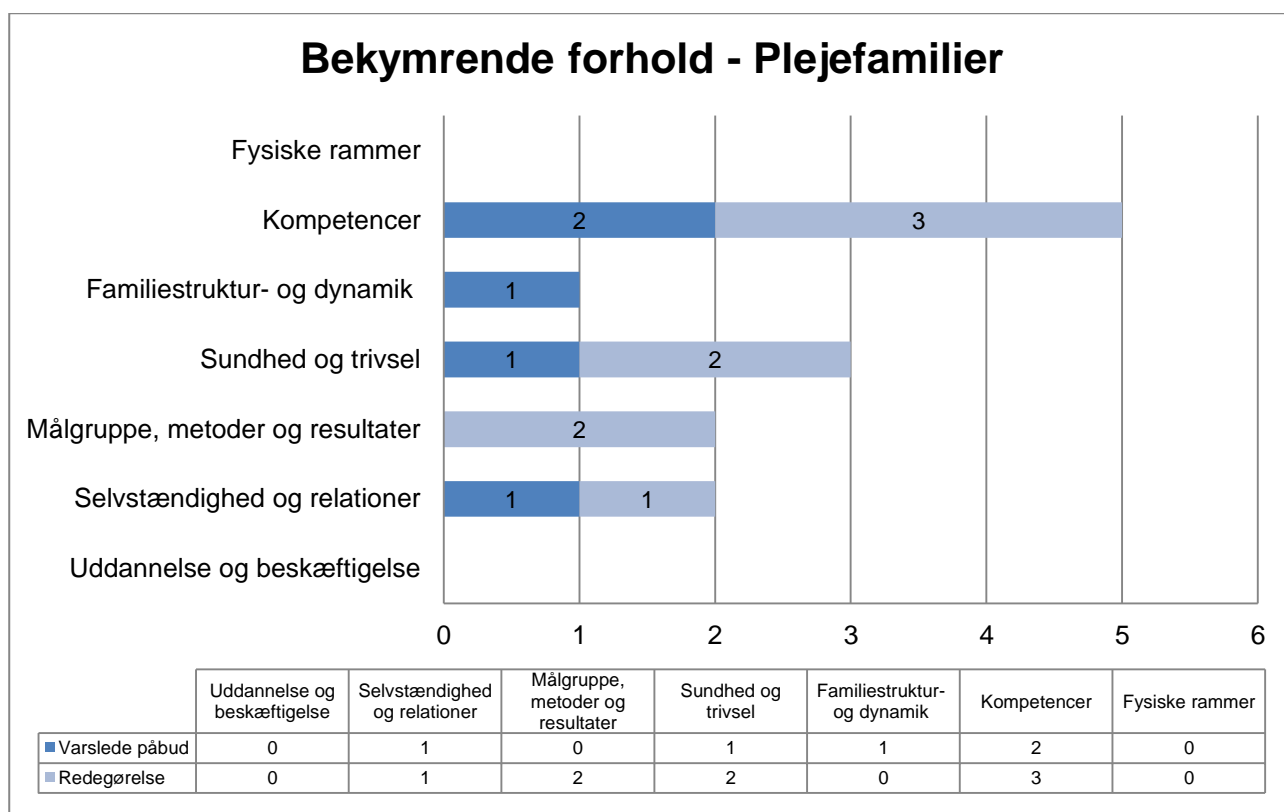
¹¹ Dataet indeholder de forhold, som der er handlet på i 2020. Det vil sige, at hvis en anmodning om redegørelse har været drøftet på et internt møde i 2019, men først er sendt til tilbuddet/plejefamilien i 2020, vil denne tælle med i opgørelsen for 2020.

¹² Antallet af varslede påbud er opgjort pr. tilbud/familie. En plejefamilie eller et tilbud kan godt få varslet mere end et påbud.

Plejefamilier

Nedenfor har Socialtilsyn Nord præsenteret en fordeling af de temaer, som i 2020 har været tilknyttet enten en redegørelse, der var anmodet om i denne periode, eller et påbud, der var varslet i perioden. En plejefamilie kan godt få varslet påbud eller anmodet om redegørelser på flere af kvalitetsmodellens temaer. Derfor er det samlede antal redegørelsespunkter og antal varslede påbud i figur 8 større end antallet af redegørelsesanmodninger og påbudssager, der er opgivet i tabel 11.

Figur 8 - Bekymrende forhold fordelt på temaerne fra kvalitetsmodellen (2020)

For plejefamilierne var det særligt inden for temaet *kompetencer*, at Socialtilsyn Nord i 2020 oplevede en bekymring for kvaliteten, da samtlige anmodninger om redegørelser og varslede påbudssager vedrørte dette tema¹³. Det betyder, at Socialtilsyn Nord i 2020 var særligt bekymret for kvalitetsmangler i plejefamiliernes kompetencer. Kompetencer der blandt andet handler om at kunne understøtte, at barnet/den unge oplever tryghed, anerkendelse, omsorg og stabilitet i hverdagen.

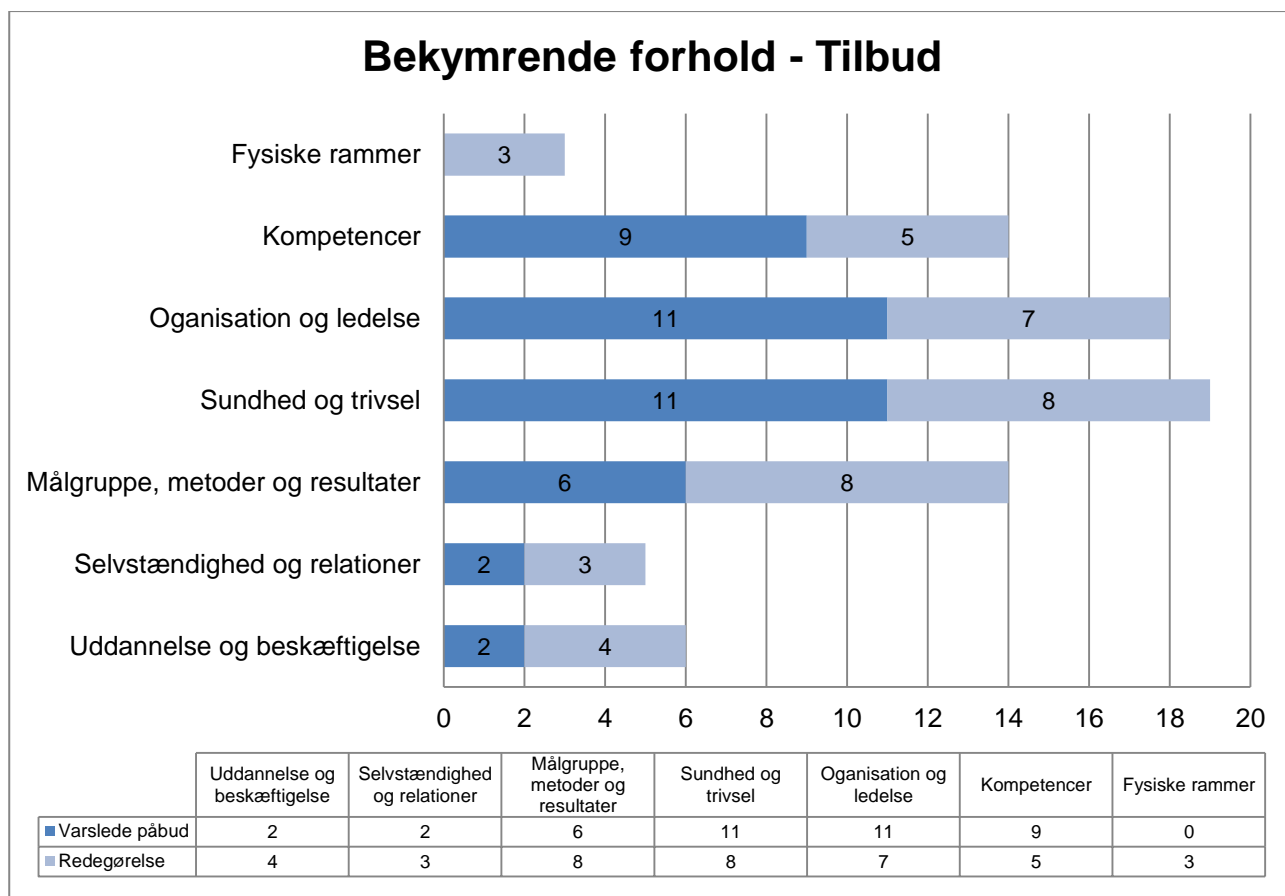
¹³ | 2019 gav Socialtilsyn Nord primært påbud på temaerne *familiestruktur og -dynamik* samt *sundhed og trivsel*.

Foruden temaet kompetencer bad socialtilsynet i 2020 også om redegørelser på baggrund af temaerne *sundhed og trivsel, målgruppe, metoder og resultater* samt *selvstændighed og relationer*. Tallene er dog så små, at Socialtilsyn Nord ikke mener, at der kan udledes en generel tendens for disse temaer.

Tilbud

Nedenfor ses en fordeling over de temaer, som har givet anledning til bekymring, og som socialtilsynet har varslet påbud om eller har anmodet om redegørelse på. En redegørelse eller en sag om varslet påbud kan godt indeholde mere end et tema, hvor der er oplevet en særlig bekymring.

Figur 9 - Bekymrende forhold fordelt på temaerne fra kvalitetsmodellen (2020)

På tilbudsområdet blev der i 2020 konstateret bekymrende forhold under samtlige temaer i kvalitetsmodellen. Der blev dog udelukkende anmodet om redegørelser under temaet *fysiske rammer*, som samtidig er det tema, hvor der sammenlagt er registeret færrest bekymrende forhold.

Af figur 9 fremgår det yderligere, at der i 11 af de i alt 12 varslede påbudssager (jf. tabel 11) var varslet påbud under temaerne *organisation og ledelse* samt *sundhed og trivsel*. Det betyder, at socialtilsynet, i de pågældende sager, har haft en bekymring for tilbuddets kvalitet i forhold til, om tilbuddet har en kompetent og ansvarlig ledelse og/eller hensigtsmæssig organisering samt tilbuddets evne til at understøtte borgernes fysiske og/eller mentale sundhed.

Derudover har Socialtilsyn Nord registreret flere bekymrende forhold under temaet *kompetencer* samt *målgruppe, metoder og resultater*, mens der er registreret færre end seks bekymrende forhold for temaerne *uddannelse og beskæftigelse, selvstændighed og relationer* samt *fysiske rammer*.

Denne fordeling minder meget om fordelingen af udstedte påbud i 2019, hvor særligt *organisation og ledelse* samt *sundhed og trivsel* var fremtrædende temaer i forbindelse med de udstedte påbud (jf. Socialtilsyn Nord's Årsrapport 2019).

6.2.2 Tilbagekaldte godkendelser og ophør

Nedenfor ses en opgørelse over

- antallet af godkendelser, som Socialtilsyn Nord inddrog i 2020,
- antallet af tilbud og plejefamilier, der ophørte efter eget ønske, samt
- antallet af godkendelser, der automatisk bortfaldt (for plejefamilier efter tre år uden plejebørn og efter to år, hvor et tilbud ikke har haft borgere).

Tabel 12 – Antal tilbagekaldte godkendelser og ophør¹⁴

Tilbudstype	Godkendelse tilbagekaldt af STN	Ophørt efter eget ønske	Godkendelse automatisk bortfaldet
Plejefamilier	2	70	14
Tilbud	1	16	0
Total	3	86	14

¹⁴ Antallet af tilbagekaldte godkendelser og generelle ophør er opgjort, ud fra hvornår disse er trådt i kraft på tilbudsportalen. Det vil sige, at hvis et ophør af et tilbud/en plejefamilie er besluttet i 2019, men først er trådt i kraft på tilbudsportalen i 2020, vil dette/denne indgå i dataet for 2020.

Som det fremgår af tabel 12, ophørte i alt 103 tilbud og plejefamilier i 2020. Af de godkendelser, som Socialtilsyn Nord inddrog, gælder, at tilbuddenes og plejefamiliernes godkendelse blev inddraget på baggrund af særligt bekymrende forhold under temaerne *kompetencer, organisation og ledelse/familiestruktur og familiedynamik* samt *sundhed og trivsel*. Det er sammenfaldende med temaerne i figur 8 og 9, om bekymrende forhold der blev registreret på baggrund af redegørelser og varslede påbud.

Ved en sammenligning med tallene fra 2019 er der sket en reduktion i antallet af godkendelser inddraget af Socialtilsyn Nord (syv i 2019, tre i 2020), ligesom der er færre tilbud og plejefamilier, der ophørte efter eget ønske (120 i 2019, 86 i 2020). Derimod er der ikke den store ændring i antallet af plejefamilier, der automatisk er ophørt efter tre år uden plejebørn (11 i 2019, 14 i 2020).

7. Sundhed og trivsel

7.1 Indledning

I tilsynsåret 2020 havde Socialtilsyn Nord et særligt fokus på, hvordan opholdssteder, tilbud og plejefamilier understøtter den fysiske og mentale sundhed og trivsel hos børn, unge og voksne.

Sundhed og trivsel er vigtigt, blandt andet i forhold til, at indsatsen modsvarer de behov og den alder, målgruppen har. Desuden er det vigtigt, at den mentale trivsel understøttes ved, at både børn, unge og voksne føler sig hørt, respekteret og anerkendt, og har indflydelse på forhold, der vedrører dem selv og den hverdag, de indgår i.

Socialtilsyn Nord har derfor blandt andet set på, hvordan tilbud og plejefamilier understøtter sundhed og trivsel i forhold til kost, motion, rygning, seksualitet og uhensigtsmæssig brug af rusmidler. Socialtilsyn Nord har også haft særlig opmærksomhed på, hvordan de sociale tilbud og plejefamilierne understøtter den mentale sundhed hos både børn, unge og voksne. For eksempel hvordan tilbud og plejefamilier motiverer børn, unge og voksne til at opnå eller fastholde venskaber og betydningsfulde relationer, og hvor meget - og hvordan - de har medbestemmelse og indflydelse på beslutninger i eget liv.

Metode

I undersøgelsen af fokuspunktet 2020 har Socialtilsyn Nord indhentet viden omkring kvaliteten på området ud fra tilsynsrapporter, udviklingspunkter, fokusgruppeinterview med tilsynskonsulenter og målrettede spørgeskemaer som tilsynskonsulenterne har udfyldt i forbindelse med driftsorienterede tilsyn.

Der er i alt indsamlet 810 spørgeskemaer, som svarer til ca. 65 % af Socialtilsyn Nord's samlede tilsynsportefølje.

Nedenfor behandles temaet sundhed og trivsel på plejefamilieområdet og på tilbudsområdet (fordelt på børne- og voksentilbud). I afdækningen af området har Socialtilsyn Nord desuden taget afsæt i både Sundhedsstyrelsens og Socialstyrelsens perspektiver på fysisk og mental sundhed.¹⁵

---

¹⁵ Sundhedsstyrelsen (2020): *Mental sundhed*, <https://www.sst.dk/da/viden/mental-sundhed> samt Socialstyrelsen(2020): *Mental sundhed*, <https://vidensportal.dk/voksne/recovery/mental-sundhed>

7.2 Børne- og ungetilbud

Socialtilsyn Nord vurderer, at børne- og ungetilbuddene generelt arbejder målrettet med at understøtte den fysiske og mentale sundhed og trivsel hos børnene og de unge. Tilbuddene har desuden i høj grad fokus på at afstemme krav og forventninger ud fra forskellige aldre, ressourcer og behov. Særligt to forhold, arbejder børne- og ungetilbuddene godt med:

- **Gode kost og motions vaner** med fokus på livsstil og daglige vaner. Det arbejder børne- og ungetilbuddene for eksempel med, ved at de sunde valg er tilgængelige og attraktive, så sund og varieret kost indgår som en naturlig del af hverdagen. Motion og daglig fysik aktivitet er også en del af den pædagogiske indsats hos tilbuddene, der for eksempel har opmærksomhed på den betydning, fysisk aktivitet har for forebyggelse af forskellige livstilssygdomme. Endelig arbejder tilbuddene generelt med at understøtte børnene og de unges interesse for sundhed, så de opnår kompetencer til at kunne tage vare på egen sundhed i et selvstændigt voksenliv.

Fysisk sundhed: Knytter sig til naturvidenskab, kroppens biologi og om man er rask eller syg. Der er særlig opmærksomhed på forebyggende indsatser, der nedsætter risikoen for sygdom. Der er fokus på vigtige livsstilsfaktorer som kost, rygning-, brug af rusmidler, motion og seksualitet.

Mental sundhed. Her er fokus på at skabe eller genskabe psykisk robusthed og modstandskraft. Der er opmærksomhed på vigtigheden af at kunne bevare personlig integritet og værdighed i eget et liv. Der er tale om en tilstand af trivsel, hvor den enkelte kan udfolde sine evner og kan håndtere dagligdags udfordringer, stress og kan indgå i fællesskaber med andre mennesker.

- **Støtte til livsomstændigheder og udvikling af relationskompetencer.** Tilbuddene på børne- og ungeområdet arbejder i høj grad med at styrke den mentale sundhed hos børnene og de unge, blandt andet ved at understøtte deres kompetencer til at kunne løse egne udfordringer. Det sker for eksempel ved at børnene inddrages og har indflydelse på beslutninger, der vedrører dem selv og deres hverdag i tilbuddet. Generelt arbejder tilbuddene også med at styrke børnenes forudsætninger for aktivt at acceptere egne livsomstændigheder og muligheder for at forme eget liv. Derudover har tilbuddene opmærksomhed på at styrke relationskompetencerne hos børnene og de unge, og dermed understøtte deres mentale trivsel. I kraft af det opnår børnene/de unge færdigheder til at kunne indgå i tillidsfulde og respektfulde relationer som for eksempel venskaber og kæresteforhold, hvor intimitet, nærvær og fortrolighed er til stede.

Udviklingspotentialer

Der er dog særligt to områder, hvor Socialtilsyn Nord vurderer der er et udviklingspotentialer for børne- og ungetilbuddene Det gælder:

- **Forebyggelse af rygning og uhensigtsmæssig brug af rusmidler.** Socialtilsyn Nord vurderer, at der er et udviklingspotentialer i tilbuddenes indsats med at forebygge rygning og uhensigtsmæssig brug af rusmidler. Det er for eksempel vigtigt, at tilbuddene sikrer adgang til røgfrie miljøer og at den pædagogiske indsats også indeholder vejledning om og mulighed for hjælp til rygestop. Socialtilsyn Nord vurderer desuden, at tilbuddene med fordel kan øge deres fokus på uhensigtsmæssig brug af rusmidler, og i den forbindelse være opmærksomme på både alkohol og på euforiserende stoffer. Tilbuddenes viden og indsats bør tage højde for, at der ikke er en enkel forklaring på, hvorfor nogle, og ikke andre, unge udvikler et problematisk brug af rusmidler. Tilbuddene kan for eksempel være opmærksomme på, at faktorer i de unges livssituation, såsom baggrund, relationer, udfordringer og ressourcer, har betydning. Nogle faktorer kan fungere som risikofaktorer, der gør børnene/de unge særligt sårbare over for udviklingen af et rusmiddelforbrug, mens andre virker beskyttende.¹⁶ Tilbuddene kan derudover med fordel tydeliggøre yderligere, hvordan de har tilrettelagt det pædagogiske arbejde med forebyggelse af rygning og uhensigtsmæssig brug af rusmidler.

Vidste du..

Hash er det mest brugte stof blandt unge.

I aldersgruppen 16-24 år har 41 % prøvet hash, og 20 % har brugt hash inden for det seneste år.

- **Behov for øget fokus på seksualitet.** Socialtilsyn Nord vurderer, at der er et udviklingspotentialer i forhold til at tilbuddene kan arbejde mere målrettet med at understøtte børn og unge i at opnå indsigt i deres egen seksualitet. Tilbuddenes indsats og viden kan for eksempel i højere grad understøtte, at børn og unge opnår viden om dét at have et sexliv, herunder om brug af prævention. Socialtilsyn Nord vurderer også, at indsatsen med fordel kan understøtte børn og unge i at kunne sætte personlige

Vidste du..

Børns udvikling afhænger i høj grad af deres nære relationer, og det gælder også for deres seksuelle udvikling. Det er på den måde også de nære voksne, som er til stede omkring barnet, der har betydning for udviklingen af barnets seksualitet.

¹⁶ Socialstyrelsen (2019) : *Om unge der har et misbrug*, <https://socialstyrelsen.dk/nyheder/2019/move-effektiv-behandling-af-unges-rusmiddelprobleme/om-unge-der-har-et-misbrug>

grænser og skelne mellem frivillighed og tvang, så de kan undgå uønskede seksuelle oplevelser.¹⁷ Tilbuddene kan med fordel tydeliggøre, hvilke tiltag de gør, for kontinuerligt at bringe temaet seksualitet ind i arbejdet med børnene/de unge. De kan for eksempel indgå et samarbejde med en seksualvejleder og personalet kan løbende tilbydes kurser, der kan medvirke til en sikring af, at tilbuddets viden og indsats kontinuerligt kan modsvare målgruppernes forskellige behov. Tilbuddene kan desuden have en øget opmærksomhed på at udarbejde en seksualpolitik samt en overgrebspolitik og være opmærksomme på, at alle medarbejdere har kendskab til den.

Anbefalinger:

Socialtilsyn Nord anbefaler, at tilbuddene på børne- og ungeområdet:

- ❖ Arbejder målrettet med at understøtte forebyggelse af rygning og sikre løbende oplysning og tilbud om rygestop.
- ❖ Arbejder målrettet med forebyggelse af uhensigtsmæssig brug af rusmidler og har opmærksomhed på eventuelle særlige risikofaktorer hos børnene/de unge i relation til udvikling af misbrugsproblematikker.
- ❖ Har fokus på, at indsatsen understøtter børnene/de unges viden om og kompetencer til at kunne opnå en sund seksuel udvikling og god seksuel trivsel.
- ❖ Har fokus på at indgå i relevante samarbejder med for eksempel seksualvejledere.

7.3 Voksenteilbud

Socialtilsyn Nord vurderer, at voksenteilbuddene generelt har målrettet fokus på at understøtte de voksne borgere fysiske og mentale sundhed og trivsel i form af konkrete sundhedsfremmende indsatser.

Særligt to forhold, arbejder voksenteilbuddene godt med:

- **Sundhedsfremme og forebyggelse af livsstilssygdomme.** Voksenteilbuddene har generelt fokus på at fremme sunde mad- og måltidsvaner, for eksempel ved

Vidste du...

Sundhedsstyrelsens anbefalinger omkring fysisk aktivitet er afstemt efter de internationale anbefalinger for fysisk aktivitet.

For voksne anbefales 150 minutters fysisk aktivitet om ugen ved moderat intensitet eller 75 minutter ved høj intensitet. I 2017 viste Den Nationale Sundhedsprofil, at 29 % af de voksne danskere ikke opfylder denne anbefaling.

¹⁷ Socialstyrelsen (2019): *Børns seksuelle udvikling*, <https://vidensportal.dk/temaer/seksuelle-overgreb/borns-seksuelle-udvikling>

at inddrage de nationale kostråd og sikre adgang til sunde fødevarer. Desuden har tilbuddene fokus på at understøtte borgerne i at tilegne sig viden om gode kostvaner, der forebygger livsstilssygdomme.¹⁸

- **Mental sundhed gennem medbestemmelse og medindflydelse.** Tilbuddene arbejder målrettet med at understøtte borgerne i at kunne løse egne udfordringer og håndtere de opgaver, hverdagslivet byder på. Tilbuddene medinddrager for eksempel borgerne i planlægning og udførelse af praktiske gøremål i hverdagen. Det kan være i form af afholdelse af beboer-/husmøde, hvor borgere, der bor sammen, kan deltage og hvor fælles anliggender diskuteres og afgøres. Det kan også være gennem tilbud om deltagelse i fælles sociale aktiviteter og andre tiltag, der giver borgerne adgang til at have indflydelse på fællesskabet og hverdagen i tilbuddet.

Udviklingspotentiale

Der er dog særligt tre områder, hvor Socialtilsyn Nord vurderer, der er et udviklingspotentiale for voksentilbuddene. Det gælder:

- **Behov for øget fokus på fysisk aktivitet.** Socialtilsyn Nord vurderer, at der er et udviklingspotentiale i voksentilbuddenes indsats i forhold til fysisk aktivitet. Daglig motion eller fysiske aktiviteter kan med fordel gøres til en mere målrettet del af indsatsen, hvor aktiviteterne tilrettelægges, så de er afstemt efter de enkelte målgruppers behov. Det kan for eksempel ske ved, at tilbuddene sikrer let adgang til fysiske udfoldelsesmuligheder i det nære miljø og understøtter og motiverer borgeren i forhold til den fysiske aktivitets betydning for en sund livsstil. Tilbuddene kan med fordel inddrage Sundhedsstyrelsens anbefalinger om fysisk aktivitet for alle aldersgrupper.
- **Behov for øget fokus på skadevirkninger af rygning.** Socialtilsyn vurderer, at der er et udviklingspotentiale i voksentilbuddene i forhold til forebyggelse af rygning og skadevirkningerne heraf. Tilbuddene kan for eksempel i højere grad sikre røgfrie miljøer i tilbuddene. Samtidigt kan

Vidste du..

Rygning er den vigtigste enkeltfaktor, der øger risikoen for livsstilssygdomme og rygning er årsag til næsten alle tilfælde af lungekræft og kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL) samt øger kraftigt risikoen for mange andre kræftsygdomme og hjertekarsygdom.

---

¹⁸ Sundhedsstyrelsen (2019): *Anbefalinger om fysisk aktivitet*, <https://www.sst.dk/da/viden/fysisk-aktivitet/anbefalinger-om-fysisk-aktivitet>

den pædagogiske indsats med fordel omfatte kontinuerlig information om og let adgang til behandlingstilbud for afhængighed af tobak (rygestoptilbud).¹⁹

- **Forebyggelse af uhensigtsmæssig brug af rusmidler.** Socialtilsyn Nord vurderer der er et udviklingspotentiale i forhold til voksentilbuddenes fokus på forebyggelse af uhensigtsmæssig brug af rusmidler. Tilbuddene kan for eksempel i højere grad sikre, at medarbejdernes teoretiske og praktiske viden om misbrugsproblematikker er opdateret, så den svarer til målgruppernes forskellige behov. Tilbuddenes eventuelle samarbejder med eksterne rådgivende og/eller behandlende tilbud kan også med fordel tydeliggøres.

Socialtilsyn Nord har i 2020 givet flere udviklingspunkter indenfor sundhed og trivsel til tilbud på voksenområdet. De har fx set sådan ud:

Fysisk aktivitet

Socialtilsynet anbefaler, at tilbuddet fremadrettet har yderligere fokus på aktiviteter, som tager udgangspunkt i de enkelte borgeres behov, med henblik på at støtte borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel.

Rygning

Tilbuddet kan med fordel tilrettelægge en indsats, der målrettet understøtter, at borgerne tilbydes og støttes i forhold til rygestop.

Anbefalinger

Socialtilsyn Nord anbefaler, at tilbuddene på voksenområdet:

- ❖ Arbejder målrettet med at understøtte forebyggelse af rygning og sikrer tilbud om rygestop.
- ❖ Arbejder målrettet med at sikre, at daglige fysiske aktiviteter indgår som en del af indsatsen og tilpasser det til de forskellige målgrupper. Sundhedsstyrelsen nationale anbefalinger kan med fordel inddrages.
- ❖ Har opmærksomhed på forebyggelse af uhensigtsmæssig brug af rusmidler og sikrer, at medarbejdernes viden modsvarer målgruppernes forskellige behov.

¹⁹ Sundhedsstyrelsen (2019): *Helbredsskader ved rygning*, <https://www.sst.dk/da/viden/tobak/rygning-og-helbred/helbredsskader-ved-rygning>

7.4 Plejefamilier

Socialtilsyn Nord vurderer, at plejefamilierne generelt er gode til at arbejde med at understøtte plejebørnens fysiske og mentale sundhed og trivsel. Særligt tre temaer, er plejefamilierne gode til at arbejde med:

- **Gode måltidsvaner.** Plejefamilierne støtter plejebørnene i at vælge gode kost- og måltidsvaner og har fokus på forebyggelse af livsstilssygdomme. Desuden arbejder plejefamilierne målrettet med at motivere og understøtte plejebørnene i daglige fysiske aktiviteter og i, at forstå betydningen af dette i relation til egen sundhed, også med henblik på et senere selvstændigt voksenliv.
- **Positiv inddragelse og indflydelse på beslutninger vedrørende hverdagen i plejefamilien.** Generelt er plejefamilierne gode til at understøtte plejebørnens udvikling af mental sundhed, for eksempel ved at styrke plejebørnens kompetencer til at kunne løse egne udfordringer. Plejebørnene inddrages naturligt i og har indflydelse på beslutninger vedrørende dem selv og hverdagen i plejefamilien, for eksempel gennem deltagelse i både planlægning og udførelse af praktiske og sociale aktiviteter i hjemmet. Socialtilsyn Nord vurderer, at plejefamilierne er gode til at understøtte plejebørn i at give udtryk for egne ønsker og behov, ligesom mange plejefamilier understøtter plejebarnet i at kunne nå en aktiv accept af egne livsomstændigheder og mulighederne for at kunne påvirke og forme eget liv.
- **Væsentligt fokus på relationskompetencer.** Socialtilsyn Nord vurderer, at plejefamilierne generelt understøtter udviklingen af plejebørnens relationskompetencer. Det sker blandt andet ved at skabe et miljø, hvor plejebarnet oplever sig værdifuld og som en del af fællesskabet i plejefamilien.

Vidste du..

Relationskompetencer understøtter evnen til at kunne skabe et tillidsfuldt og frugtbart samspil med andre. Det kan for eksempel være i venskaber og kæresteforhold, hvor intimitet, nærvær og fortrolighed er til stede.

Udviklingspotentialer

Der er dog særligt to områder, hvor Socialtilsyn Nord vurderer, der er udviklingspotentialer for plejefamilierne. Det gælder:

- **Behov for øget fokus på forebyggelse af rygning og uhensigtsmæssig brug af rusmidler.** Socialtilsyn Nord vurderer, at der er et udviklingspotentialer i forhold til plejefamiliernes

forebyggelse af rygning hos plejebørn. Plejefamilierne kan for eksempel være opmærksomme på, at plejebarnet lærer om skadevirkningerne af rygning og får tilbud om rygestop. Plejefamilierne kan også med fordel have øget opmærksomhed på at forbygge misbrug af rusmidler. Det kan ske ved, at plejefamilien løbende inddrager viden i indsatsen med plejebørnene om alkohol og euforiserende stoffer med henblik på at forbygge, at plejebarnet får et uhensigtsmæssigt brug af rusmidler. Plejefamilier kan for eksempel opsøge rådgivning eller kurser, så deres viden også over tid modsvarer plejebarnets alder og udvikling, eller være opmærksomme på kontakt til lokale ressourcepersoner som SSP-konsulenter, der ved noget om forebyggelse af misbrugsproblematikker, kriminalitet, kriminalitetsforebyggelse mv.

- **Brug for fokus på støtte til at udvikle en sund seksualitet.**

Socialtilsyn Nord vurderer, at der hos plejefamilierne er et udviklingspotentiale i forhold til, at plejebarnet får en viden om seksualitet, der modsvarer plejebarnets alder udvikling og særlige behov. Det kan for eksempel være viden om prævention og at plejefamilierne hjælper plejebarnet med at lære at sætte personlige grænser for at undgå uønskede seksuelle oplevelser. Socialtilsyn Nord vurderer også, at plejefamilier bør øge deres fokus på, at plejebarnet opnår en sund seksuel udvikling og god seksuel trivsel. Plejefamilierne kan med fordel være opøgende på viden i form af relevant litteratur, kurser og supervision mv.²⁰

Vidste du..

Børns seksualitet er et udviklingsfelt på linje med alle andre udviklingsområder hos børn.

Viden om børns naturlige seksuelle udvikling kan også være understøttende i forhold til at opspore og forebygge overgreb.

Socialtilsyn Nord i 2020 har givet flere udviklingspunkter indenfor sundhed og trivsel på plejefamilieområdet. De har fx set sådan ud:

Seksualitet:

Socialtilsynet anbefaler, at plejefamilien understøtter et plejebarns kendskab til seksualitet og prævention.

Plejefamilien kan med fordel søge viden omkring sociale platforme målrettet unge med udviklingshæmning, samt viden omkring unge med udviklingshæmning og seksualitet jf. socialstyrelsens udgivelse "Seksualitet på dagsordenen"

Rusmidler:

Plejefamilien kan med fordel have fokus på, forebyggende snakke med plejebørnene vedrørende brug af alkohol.

²⁰ Socialstyrelsen (2019): *Børns seksuelle udvikling*, <https://vidensportal.dk/temaer/seksuelle-overgreb/borns-seksuelle-udvikling>

Anbefalinger

Socialtilsyn Nord anbefaler, at plejefamilierne:

- ❖ Arbejder målrettet med, at understøtte at plejebarnet ikke begynder at ryge.
- ❖ Arbejder målrettet med, at plejebarnet ikke får et u hensigtsmæssigt forbrug af rusmidler.
- ❖ Har fokus på i højere grad at sikre, at indsatsen understøtter plejebarnet til at kunne opnå en sund seksuel udvikling samt god seksuel trivsel, og at indsatsen modsvarer plejebørns forskellige alder og udvikling.

Opsamling

Socialtilsyn Nord havde i tilsynsåret 2020 særligt fokus på, hvordan opholdssteder, tilbud og plejefamilier understøtter den fysiske og mentale sundhed og trivsel hos børn, unge og voksne.

Socialtilsyn Nord har fundet, at plejefamilier samt tilbud på både børne- og voksenområdet generelt understøtter sundhed og fysisk trivsel i forhold til kost, motion, rygning, seksualitet og u hensigtsmæssig brug af rusmidler samt at de understøtter den mentale trivsel, fx i forhold til at opnå eller fastholde venskaber og betydningsfulde relationer.

Socialtilsyn Nord har dog også set visse udviklingspotentialer, som vil kunne løfte kvaliteten yderligere i både børne- og voksentilbud, særligt i forhold en forebyggende indsats imod rygning og rusmidler, fysisk aktivitet og udvikling af en sund seksualitet.

Vidste du..

I 2021 har Socialtilsyn Nord fokus på sociale medier.

Det handler om, hvordan sociale tilbud og plejefamilier har plejebørnenes/ borgernes trivsel på de sociale medier som fagligt fokus i indsatsen.

8. Økonomi

Socialtilsynet finansieres af de indtægter, der opkræves af tilbuddene og kommunerne. Derved fastsættes tilsynstaksterne på baggrund af de omkostninger, socialtilsynet har med at føre tilsynet.

8.1 Socialtilsyn Nords budget

Budgettet for Socialtilsyn Nord var i 2020 på 35.069.475 kr., og ved årets udgang konstateredes et overskud på 834.784 kr.

Året 2020 har i høj grad været præget af corona-epidemien, hvilket også afspejler sig i årsresultatet for Socialtilsyn Nord. Som følge af epidemien har der været lavere/udskudte omkostninger til uddannelse, befordring, møder og rejser på ca. 940.000 kr., og til IT-anskaffelser, kontorhold og ejendommens drift på ca. 550.000 kr.

Til budget 2020 var forventningen, at der skulle føres tilsyn med 295 tilbud. Der er i 2020 ført tilsyn med 273 tilbud. Faldet i antallet af tilbud, har betydet færre indtægter, og på trods af, at der er behandlet betydeligt flere væsentlige ændringer end forventet for året, udgør det netto en mindre indtægt på ca. 700.000 kr.

Tabel 13 er en opgørelse over Socialtilsyn Nords henholdsvis budget og regnskab for året 2020. Tallene i tabellen er opgivet i 1.000 kr.

Tabel 13 - Budget og regnskab for Socialtilsyn Nord i 2020 angivet i 1.000 kroner

	Budget 2020	Regnskab 2020	Forskel
Socialtilsyn Nords direkte udgifter	32.423	30,841	-1,582
Indirekte udgifter (overhead m.v.)	2.646	2,646	0
Udgifter i alt	35,069	33,487	-1.582
Indtægter fra objektiv finansiering	-19,474	-19,474	0
Indtægter fra tilsynstakster	-15,595	-14,847	748
Indtægter i alt	-35,069	-34,321	748
Tilkøbsydelse udgifter		53	0
Tilkøbsydelse indtægter		-53	0
Netto i alt		-834	-834

Socialtilsyn Nord udbød i 2020 forskellige tilkøbsydelse, der relaterer sig til Socialtilsyn Nords tilsynsfaglige viden. Tilkøbsydelse har for eksempel været konsulentbistand, tilkøb af grundkurser, samt tilsyn med plejefamilier udenfor Socialtilsyn Nords geografiske tilsynsområde.

Neden for præsenteres Socialtilsyn Nords budget for tilsynsåret 2021.

Tabel 14 - Budget for Socialtilsyn Nord i 2021 angivet i 1.000 kroner

Budget 2021	
Socialtilsyn Nords direkte udgifter	31,760
Indirekte udgifter (overhead m.v.)	2,610
Udgifter i alt	34,370
Indtægter fra objektiv finansiering	-19,180
Indtægter fra tilsynstakster	-15,190
Indtægter i alt	-34,370
Netto i alt	0

I tabel 15 herunder følger en opgørelse over fordelingen af objektiv finansiering i 2020 fordelt på kommuner.

Tabel 15 - Fordeling af objektiv finansiering i 2020

	Samlet antal 0-17-årige pr. 2. kv. 2019	Andel	Objektiv finansieringsudgift pr. kommune
Silkeborg	20.681	17,0 %	3.316.076
Brønderslev	7.820	6,4 %	1.253.891
Frederikshavn	10.517	8,7 %	1.686.339
Jammerbugt	7.828	6,4 %	1.255.173
Læsø	233	0,2 %	37.360
Mariagerfjord	8.222	6,8 %	1.318.349
Morsø	3.844	3,2 %	616.363
Rebild	7.131	5,9 %	1.143.414
Thisted	8.723	7,2 %	1.398.681
Vesthimmerlands	7.377	6,1 %	1.182.858
Aalborg	39.078	32,2 %	6.265.926
I alt for kommunerne	121.454	100,00 %	19.474.430

8.2 Takstudviklingen fra 2017 - 2020

Taksterne beregnes på baggrund af en takstmodel, som alle fem socialtilsyn bruger.

Takstmodellen differentieres ud fra tilbuddets størrelse og det enkelte socialtilsyns portefølje, således udgifterne til driften af socialtilsynet fordeles efter omfanget af tilsynsopgavens størrelse. Neden for ses en udvikling over taksterne for henholdsvis tilbud (tabel 16) og BPA-arbejdsgivervirksomheder (tabel 17). Taksterne er fordelt på tilsyn, nygodkendelse, væsentlig ændring samt skærpet tilsyn. Derudover er de for tilbuddene opgjort i forhold til antal pladser.

Tabel 16 - Udvikling af takster 2017 – 2020 for tilbud

Tilsyn med tilbud				
	2017	2018	2019	2020
0-7 pladser	33.978 kr.	35.135 kr.	35.341 kr.	35.129 kr.
8-24 pladser	40.774 kr.	42.162 kr.	42.409 kr.	42.155 kr.
25-49 pladser	67.956 kr.	70.269 kr.	70.682 kr.	70.258 kr.
50+ pladser	101.934 kr.	105.404 kr.	106.024 kr.	105.387 kr.
Godkendelse af nyt tilbud				
	2017	2018	2019	2020
0-7 pladser	27.076 kr.	23.627 kr.	31.378 kr.	32.021 kr.
8-24 pladser	32.491 kr.	28.352 kr.	37.654 kr.	38.425 kr.
25-49 pladser	54.152 kr.	47.253 kr.	62.756 kr.	64.041 kr.
50+ pladser	81.228 kr.	70.880 kr.	94.134 kr.	96.062 kr.
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse				
	2017	2018	2019	2020
0-7 pladser	9.476 kr.	8.663 kr.	9.998 kr.	10.203 kr.
8-24 pladser	11.371 kr.	10.395 kr.	11.998 kr.	12.243 kr.
25-49 pladser	18.952 kr.	17.325 kr.	19.996 kr.	20.405 kr.
50+ pladser	28.428 kr.	25.988 kr.	29.994 kr.	30.608 kr.
Skærpet tilsyn				
	2017	2018	2019	2020
0-7 pladser	3.397 kr.	3.513 kr.	3.534 kr.	3.513 kr.
8-24 pladser	4.077 kr.	4.216 kr.	4.241 kr.	4.215 kr.
25-49 pladser	6.795 kr.	7.027 kr.	7.068 kr.	7.026 kr.
50+ pladser	10.193 kr.	10.540 kr.	10.602 kr.	10.539 kr.

Tabel 17 - Udvikling af takster 2019 – 2020 for BPA-arbejdsgivervirksomheder

Tilsyn med BPA-arbejdsgivervirksomheder	
2019	2020
7.137 kr.	7.282 kr.
Godkendelse af BPA-arbejdsgivervirksomheder	
2019	2020
19.764 kr.	20.165 kr.
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse	
2019	2020
7.137 kr.	7.282 kr.

Revision af tilsynstakster

I marts 2020 blev Socialtilsyn Nord's tilsynstakster udtaget til forvaltningsrevision hos BDO. Konkret undersøgte man Socialtilsyn Nord's takster for tilsyn i takstgruppering 1 til 4 (herunder takster for tilsyn, skærpet tilsyn, nygodkendelse og væsentlige ændringer).

BDO konkluderede i den forbindelse, at der i Socialtilsyn Nord er en tilfredsstillende styring og overvågning, som sikrer, at grundlaget for beregning af takster på området følger lovgivningen. Det var også revisionens vurdering, at socialtilsynets takstberegningsmodel sikrer, at der beregnes særskilte takster for tilsynets forskellige tilbudstyper, som loven foreskriver. Endelig vurderede revisionen, at der i Socialtilsyn Nord er tilrettelagt gode interne forretningsgange, som sikrer en overvågning af lovændringer, med henblik på løbende tilretning/justering af budgetgrundlaget.

Revisionens gennemgang gav ikke anledning til anbefalinger.

Socialtilsyn Nord

Springvandspladsen 5

9800 Hjørring

Telefon: 72 33 69 30

socialtilsynnord@hjoerring.dk

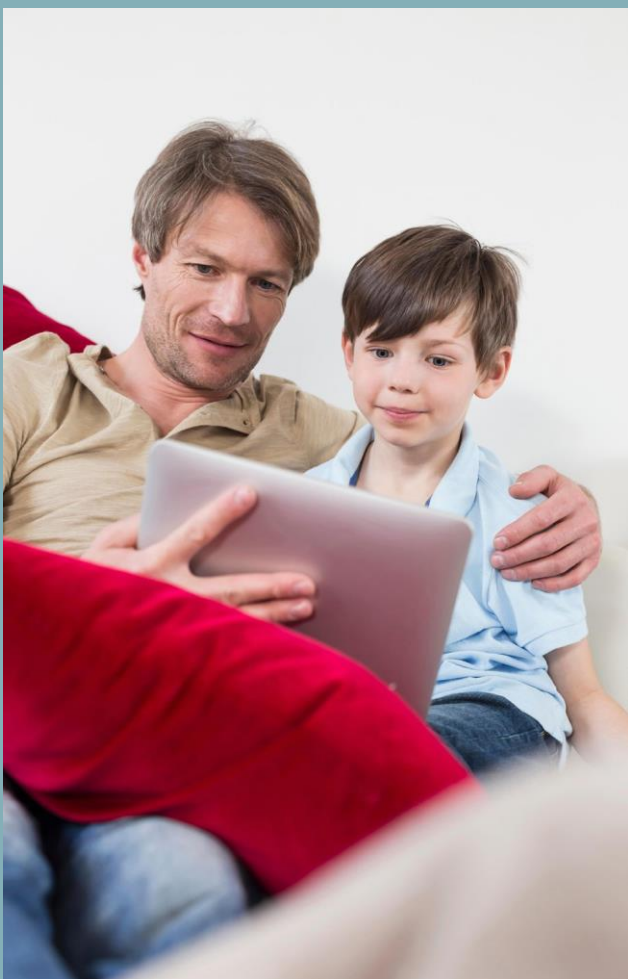
www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Godkendt af Byrådet i Hjørring Kommune den

ÅRSRAPPORT 2020

1. Forord

Der er ingen tvivl om, at 2020 er et år, der vil gå over i historien. Et lille dyr, der kom i for tæt kontakt med et menneske i Kina, blev hele klodens skæbne.

Vores liv blev forandret fra den ene dag til den anden - for jer og for Socialtilsyn Nord. I måtte ændre jeres hverdag for at minimere smitte og samtidig sikre en meningsfuld hverdag for jeres børn, unge og voksne. Vi måtte ændre tilsynsmetoder - tale med jer virtuelt, besøge jer kort tid og nogle gange alene ved observation af jeres hverdag. Af nød lærte vi med rekordfart nye måder at gøre ting på. Flere af de ting har vist sig meningsfulde, og dem vil vi holde fast i også fremover. Den vigtigste læring er dog uden tvivl, at selv i en ukendt og utryk tid kunne vi holde fast i det, som vi sammen ønsker at stå for, nemlig at børn, unge og voksne, der er i jeres varetægt, får den faglige og menneskelige bedst mulige indsats. Det vil jeg gerne takke jer alle for.

Vores årsrapport belyser den generelle kvalitet hos tilbud og plejefamilier. På baggrund af de over 2.000 tilsynsbesøg, vi aflagde i 2020, er det vores overordnede vurdering, at kvaliteten hos både tilbud og plejefamilier generelt er høj.

Socialtilsyn Nord havde i 2020 et særligt fokus på, hvordan sociale tilbud og plejefamilier understøtter den fysiske og mentale sundhed og trivsel hos børn, unge og voksne. Vi vurderer også her, at kvaliteten generel er høj. Vi ser dog også udviklingspotentialer og har 10 anbefalinger til, hvordan vi mener, kvaliteten kan udvikles yderligere. Anbefalingerne handler blandt andet om, hvordan tilbud og plejefamilier kan øge fokus på forebyggelse af rygning og uhensigtsmæssig brug af rusmidler, være opmærksomme på unge og deres seksualitet samt være opmærksomme på, at borgerne, uanset alder og forudsætninger, kan deltage i fysiske aktiviteter, der kan understøtte deres sundhed. Vi håber, I vil læse og lade jer inspirere af vores anbefalinger.

Med venlig hilsen

Sigrid Fleckner

Tilsynschef

2. Resume

Socialtilsyn Nord førte, ved udgangen af 2020, tilsyn med 971 plejefamilier og 273 tilbud, som er beliggende i ti nordjyske kommuner og i Silkeborg Kommune.

Den generelle kvalitet

Kvaliteten er i denne årsrapport beskrevet på baggrund af 1) en udvikling i de kvantitative bedømmelser som udarbejdes i forbindelse med de driftsorienterede tilsyn og 2) de bekymrende forhold, som blandt andet er beskrevet i varslede påbud, redegørelser og tilbagekaldte godkendelser. Efter en analyse af disse data er det Socialtilsyn Nord's vurdering, at den generelle kvalitet hos tilbud og plejefamilier overordnet er høj, mens udviklingen i de kvantitative bedømmelser er varierende blandt de forskellige målgrupper.

Særlig fokus på sundhed og trivsel

Socialtilsyn Nord har ved årets tilsynsbesøg haft særligt fokus på temaet om sundhed og trivsel, som indgår i socialtilsynets kvalitetsmodel. Socialtilsynets analyse af datamaterialet fra tilsynsbesøgene har vist, at kvaliteten hos tilbud og plejefamilier overordnet er høj. Analysen viser dog også et udviklingspotentiale for temaet, og i den forbindelse kommer Socialtilsyn Nord med ti anbefalinger til, hvordan kvaliteten kan udvikles yderligere.

Anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

Socialtilsyn Nord var, i 2020, på 2.116 tilsynsbesøg hos tilbud og plejefamilier. De 1.696 besøg var anmeldt på forhånd, mens 420 besøg var uanmeldte. Plejefamilien eller tilbuddet blev ikke truffet hjemme i 59 af de uanmeldte besøg.

Nygodkendelser og sagsbehandlingstider

I løbet af 2020 blev 43 nye plejefamilier og 10 nye tilbud godkendt første gang. Sagsbehandlingstiden for nygodkendelser var 18 uger på plejefamilieområdet og 11 uger på tilbudsområdet.

Sanktioner og ophør

Socialtilsyn Nord udstedte i 2020 ingen påbud på hverken tilbuds- eller plejefamilieområdet. To plejefamilier og ét tilbud fik inddraget deres godkendelse, mens 70 plejefamilier og 16 tilbud ophørte efter eget ønske. Derudover bortfaldt 14 godkendelser hos plejefamilierne automatisk, fordi de ikke havde plejebørn anbragt indenfor de seneste tre år.

Whistleblowerordningen

Alle, herunder beboere, pårørende og ansatte, kan anonymt kontakte socialtilsynets whistleblowerordning, hvis de er bekymret over forholdene i et socialt tilbud eller en plejefamilie. Socialtilsyn Nord modtog og behandlede i alt 350 whistleblower-henvendelser i 2020.

Økonomi

Socialtilsyn Nords økonomi finansieres af indtægter fra henholdsvis tilsynstakster, objektiv finansiering fra kommunerne og tilkøbsydelse. Budgettet for Socialtilsyn Nord var i 2020 på 35.069.475 kr., og ved årets udgang konstateredes et overskud på 834.784 kr.

Indhold

---

1. Forord	2
2. Resume	3
3. Årsrapportens indhold og formål	6
4. Om Socialtilsyn Nord	7
4.1 Tilsynsreformens og socialtilsynets formål	7
4.2 Tilsynsområde	7
4.3 Tilsynsopgaven	8
4.4 Socialtilsynets øvrige opgaver	10
4.5 Corona-epidemien	10
4.6 Nyt IT-system	11
5. Produktion	12
5.1 Antal tilsyn og tilsynsbesøg i 2020	12
5.2 Nygodkendelser	13
5.3 Henvendelser om bekymrende forhold	15
5.4 BPA-arbejdsgivervirksomheder	16
6. Generel kvalitet	18
6.1 Udviklingen af den generelle kvalitet	18
6.1.1 Datagrundlag	18
6.1.2 Plejefamilier	20
6.1.3 Tilbud til børn og unge	21
6.1.4 Tilbud til børn, unge og voksne	23
6.1.5 Tilbud til voksne	25
6.2 Sanktioner og bekymrende forhold	26
6.2.1 Bekymrende forhold	28
6.2.2 Tilbagekaldte godkendelser og ophør	31
7. Sundhed og trivsel	33
7.1 Indledning	33
7.2 Børne- og ungetilbud	34
7.3 Voksenteilbud	36
7.4 Plejefamilier	39
8. Økonomi	42
8.1 Socialtilsyn Nord's budget	42
8.2 Takstudviklingen fra 2017 - 2020	44

3. Årsrapportens indhold og formål

De fem socialtilsyn skal hvert år udgive en årsrapport. Rapporten skal indeholde lovbestemte data om socialtilsynets produktion samt socialtilsynets generelle overvejelser om kvaliteten af de tilbud og plejefamilier, der føres tilsyn med. Derudover kan det enkelte socialtilsyn vælge at inkludere fokuspunkter i årsrapporten. Rapportens konklusioner skal indgå i drøftelserne om rammeaftalen på det sociale område, som årligt indgås mellem kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet. Derudover sendes rapporten til Socialstyrelsen og lægges på socialtilsynets egen hjemmeside.

Af denne årsrapport fremgår, hvordan Socialtilsyn Nord vurderer kvaliteten hos tilbud og plejefamilier ud fra de tilsyn, der er aflagt i 2020. Rapporten indeholder også nogle anbefalinger til, hvordan der kan arbejdes yderligere med at styrke kvaliteten hos tilbud og i plejefamilier inden for et udvalgt fokuspunkt – i år er dette sundhed og trivsel.

Anbefalingerne, som Socialtilsyn Nord kommer med, er generelle. De er relevante for nogle tilbud eller plejefamilier og ikke for andre. Det er derfor plejefamiliers og tilbuds eget valg, om de vil benytte sig af dem. Det er Socialtilsyn Nord's håb, at anbefalingerne medvirker til at skabe refleksion hos det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie over egen praksis.

4. Om Socialtilsyn Nord

4.1 Tilsynsreformens og socialtilsynets formål

Formålet med tilsynsreformen og etableringen af socialtilsynene var at løfte og understøtte kvaliteten hos tilbud og plejefamilier. Socialtilsyn Nord skal sikre, at borgerne og brugerne af de sociale tilbud og plejefamilier får en indsats, som stemmer overens med formålet i lov om social service. Det skal ske ved en systematisk, ensartet, uvildig og faglig kompetent varetagelse af opgaven med at godkende og føre det driftsorienterede tilsyn.

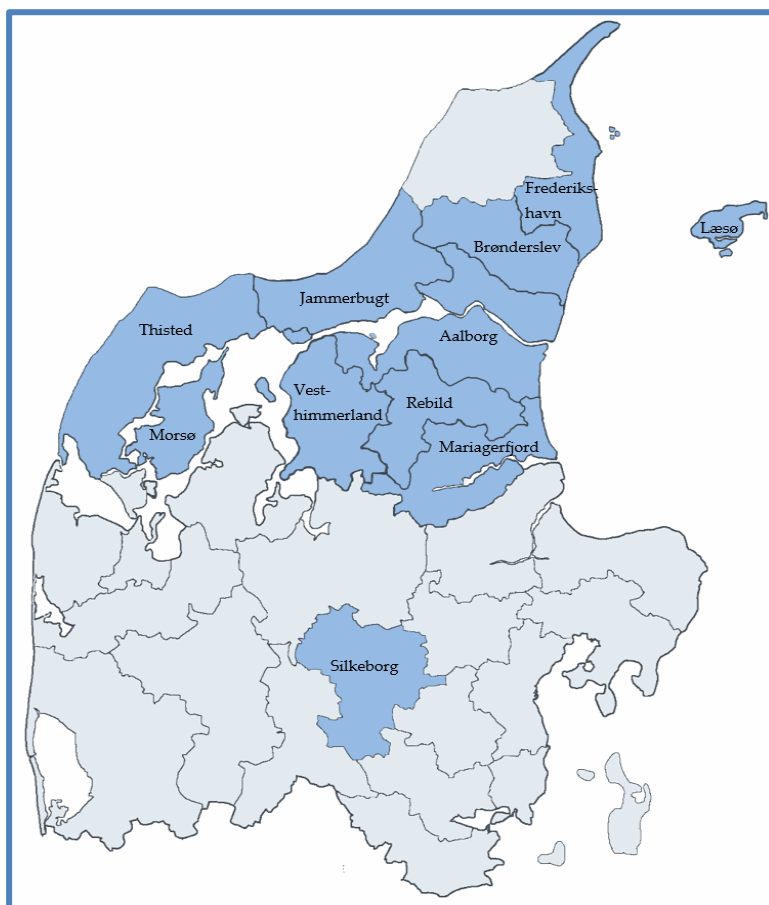
Socialtilsynet har dermed ansvaret for, at sociale tilbud og plejefamilier har den fornødne kvalitet til at tage imod de børn, unge og voksne, som de er godkendt til, og - på tilbudsområdet - at der også er den rette sammenhæng mellem tilbuddets pris og kvalitet.

4.2 Tilsynsområde

Socialtilsynet er organiseret i fem socialtilsyn (Nord, Midt, Syd, Øst og Hovedstaden). Socialtilsyn Nord er forankret i Hjørring Kommune og fører tilsyn med de tilbud og plejefamilier, som er beliggende i ti af de nordjyske kommuner samt Silkeborg Kommune. Socialtilsyn Øst fører tilsyn med tilbud og plejefamilier i Hjørring Kommune. Det skyldes, at et socialtilsyn ikke må føre tilsyn med tilbud og plejefamilier i egen kommune.

Det er, i lov om socialtilsyn, beskrevet, at følgende indgår i socialtilsynets tilsynskompetence:

Figur 1 - Socialtilsyn Nord's kommunale tilsynsområder

- Plejefamilier
- Botilbud til borgere med handicap og/eller psykiske lidelser
- Døgntilbud til børn og unge
- Krisecentre
- Forsorgshjem
- Stofmisbrugsbehandlingstilbud
- Alkoholmisbrugsbehandlingstilbud
- Botilbudslignende boformer med hjælp og støtte efter lov om social service §§ 83-87, 97, 98.
- BPA-arbejdsgivervirksomheder (Borgerstyret Personlig Assistance)

Socialtilsynet har det driftsorienterede tilsyn, som handler om tilbuddets eller plejefamiliens generelle kvalitet, men har ikke tilsyn med den enkelte borger. Tilsynet med den enkelte borger og dennes situation (det personrettede tilsyn) varetages af borgerens egen kommune.

4.3 Tilsynsopgaven

Nedenfor ses en tabel over antallet af tilbud/plejefamilier fordelt på type af tilbud samt år.

Tabel 1 - Antal sociale tilbud og plejefamilier som Socialtilsyn Nord førte tilsyn med¹

	År 2020	År 2019	År 2018
Plejefamilier	971	1.018	1.034
Tilbud til børn og unge	36	41	46
Tilbud til børn, unge og voksne	52	56	59
Tilbud til voksne	185	182	191
I alt	1.244	1.297	1.330

Socialtilsyn Nord havde i 2020 en opgaveportefølje som rummede 1.244 tilbud og plejefamilier (tabel 1). Det er lidt færre end de forrige år – særligt for tilbud til børn og unge er der sket et fald (22 %) i antal tilbud fra 2018 til 2020.

¹ Opgjort d. 31/12

Tabel 2 - Antal pladser i tilbud og plejefamilier i 2020

Område	År 2020	År 2019	År 2018
Plejefamilier	1.922	-	2.012
Tilbud	6.516	-	8.053
I alt	8.438	8.391	10.065

De 1.244 tilbud og plejefamilier (tabel 1) havde i 2020 i alt 8.438 pladser til børn, unge og voksne (tabel 2), hvilket er 47 flere pladser end året inden. Dermed var der i 2020 i gennemsnit flere pladser per tilbud og plejefamilie end i 2019.

Socialtilsynet skal både føre tilsyn med forholdene i tilbuddet eller plejefamilien og indgå i dialog med henblik på at bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten. De fem socialtilsyn godkender og fører tilsyn efter en fælles lovbestemt kvalitetsmodel. Modellen skal sikre et professionelt og ensartet tilsyn i hele landet. Der er en kvalitetsmodel for henholdsvis tilbud og plejefamilier, og begge kvalitetsmodeller er opdelt i syv temaer (jf. figur 2).

Under hvert tema er der en række kriterier og indikatorer, som kvaliteten hos det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie bedømmes og vurderes ud fra. Udover de syv temaer i kvalitetsmodellen vurderer socialtilsynet også tilbuddenes og plejefamiliernes økonomi.

En kvalitetsvurdering, med afsæt i kvalitetsmodellen, følges som udgangspunkt op af en tilsynsrapport, som sendes til tilbuddet eller plejefamilien.

Figur 2 - Socialtilsynets kvalitetsmodel

4.4 Socialtilsynets øvrige opgaver

Foruden at føre tilsyn, og indgå i dialog med tilbud og plejefamilier om deres kvalitet, indgår socialtilsynet i en række aktiviteter med henblik på at bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten hos tilbud og plejefamilier.

I 2020 havde Socialtilsyn Nord planlagt afholdelse af to årsmøder for plejefamilier og ét for tilbud. Disse blev dog aflyst på grund af corona-epidemien. Derudover holdt Socialtilsyn Nord i 2020 samarbejdsråd med kommuner og regioner, samt andre myndigheder og interessenter som for eksempel politiet.

Socialtilsynet har mulighed for at udbyde tilkøbsydelse, der relaterer sig til tilsynets tilsynsfaglige eller socialfaglige viden. I 2020 udbød Socialtilsyn Nord for eksempel en temadag om brugen af sociale medier.

4.5 Corona-epidemien

Tilsynsåret 2020 var fra marts² generelt påvirket af corona-epidemien, og de restriktioner som ministerier og andre myndigheder meldte ud i den forbindelse.

Socialtilsynets arbejde blev dog defineret som en kritisk funktion. Det betød, at Socialtilsyn Nord kunne fortsætte arbejdet med at føre tilsyn, men at måder at gøre tingene på måtte nytænkes. For at kunne tage højde for de restriktioner, der blev meldt ud, valgte Socialtilsyn Nord for eksempel at nytænke måden at aflægge tilsynsbesøg på. Tilsynsbesøg hos både de sociale tilbud og hos plejefamilierne blev kortet væsentligt ned eller afholdt udendørs hvis muligt. Den korte tid blev brugt på at tale med eller observere de børn, unge og voksne der boede på tilbuddene og i plejefamilierne. Andre samtaler, for eksempel med tilbudsledere og plejefamilier, blev så vidt muligt afholdt virtuelt eller telefonisk.

Corona-restriktionerne betød også, at langt de fleste interne og eksterne møder blev struktureret på andre måder og afholdt virtuelt.

---

² 11. marts introducerede regeringen og myndighederne en række midlertidige restriktioner for danskernes adfærd for at forsinke udbredelsen af coronavirus.

Både de nye måder at aflægge tilsynsbesøg på og at afholde møder på, har givet nye og værdifulde erfaringer, hvor en del vil blive fastholdt også efter afslutning af corona-epidemien.

Endeligt betød corona-epidemien forsinkelser af nygodkendelser på plejefamilieområdet, fordi grundkurserne måtte udsættes, og at Socialtilsyn Nord måtte aflyse en række arrangementer, som en konsekvens af forsamlingsforbuddet og øvrige corona-restriktioner.

4.6 Nyt IT-system

I marts 2020 overgik alle fem socialtilsyn til et nyt IT-system³. Implementeringen af det nye system har haft en væsentlig betydning for de data, som præsenteres i årsrapporten 2020. Det skyldes, at data er registreret i to forskellige IT-systemer, at systemet har været under udvikling i implementeringsfasen og at et nyt IT-system altid indebærer en længere læringsproces, hvor fejl i menneskelige registreringer kan forekomme. Implementeringen af det nye IT-system har også sat begrænsninger for, hvad Socialtilsynet har kunnet inddrage af data. Årsrapporten og dens indhold er med forbehold for dette.

---

³ IBM Cognos Analytics

5. Produktion

Kapitlet indeholder de data om Socialtilsyn Nord's produktion i 2020, som ifølge loven skal indgå i årsrapporten. Socialtilsyn Nord førte i 2020 tilsyn med i alt 1.244 tilbud og plejefamilier (jf. tabel 1 i kapitel 4.3). Kapitlet indeholder konkret opgørelser over antal tilsyn og tilsynsbesøg, nygodkendelser, henvendelser om bekymrende forhold samt BPA-arbejdsgivervirksomheder.

5.1 Antal tilsyn og tilsynsbesøg i 2020

En væsentlig del af socialtilsynets opgave er at føre tilsyn med tilbud og plejefamilier. Nedenfor ses en opgørelse over antallet af gennemførte tilsyn (tabel 3). Et tilsyn gennemføres enten som drift eller i forbindelse med en nygodkendelse, og der kan i forbindelse med ét tilsyn godt forekomme flere tilsynsbesøg (anmeldte som uanmeldte). Antallet af besøg fremgår i tabel 4. For nygodkendelser af tilbud og plejefamilier følger det af reglerne, at der kun aflægges anmeldte besøg.

Tabel 3 - Antal gennemførte tilsyn i løbet af 2020 fordelt på driftstilsyn og nygodkendelser⁴

	Driftstilsyn	Nygodkendelser	Tilsyn i alt
Plejefamilier	1.156	42	1.198
Tilbud	354	9	363
I alt	1.510	51	1.561

Som det fremgår af tabel 3, var der i alt 1.561 tilsyn i 2020. Et tilsyn består, udover et eller flere besøg, for eksempel af en vurdering af tilbuddenes og plejefamiliernes økonomi. Derudover indhentes der oplysninger om tilbuddet/plejefamilien fra andre parter, som for eksempel anbringende kommune, pårørende og skoler. Hver tilsynsproces afsluttes som udgangspunkt med udarbejdelse af en rapport.

Hvert år skal Socialtilsyn Nord aflægge mindst ét tilsynsbesøg hos alle tilbud/plejefamilier, som er omfattet af socialtilsynets tilsynskompetence. Der kan være flere besøg indeholdt i et tilsyn, og derfor vil antallet af besøg (tabel 4) typisk overstige antallet af tilsyn (tabel 3). Besøgene foretages

---

⁴ Tidspunktet for gennemførelsen af tilsynet afgør, hvilket år tilsynet registreres.

ud fra en risikovurdering, enten anmeldt eller uanmeldt. Det beror også på en konkret risikovurdering, om det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie skal have mere end ét tilsynsbesøg i løbet af året.

Tabel 4 - Fysiske besøg aflagt i 2020 fordelt på anmeldte og uanmeldte tilsyn

		Anmeldte	Uanmeldte	Uanmeldt ikke Truffet	Besøg i alt
Pleje- familie- området	Driftsorienterede tilsynsbesøg	1.185	129	51	1.365
	Ifm. nygodkendelser	106	0	0	106
Tilbuds- området	Driftsorienterede tilsynsbesøg	392	232	8	632
	Ifm. nygodkendelser	13	0	0	13
	Ifm. regodkendelser	0	0	0	0
I alt		1.696	361	59	2.116

Som det fremgår af tabel 4, var Socialtilsyn Nord i 2020 på tilsynsbesøg i alt 2.116 gange. Af dem var 1.696 anmeldte og 420 uanmeldte (hvor der på 59 besøg ikke blev truffet nogen hjemme).

Hvorvidt et besøg sker anmeldt eller uanmeldt, beror på en konkret risikovurdering og afhænger blandt andet af, hvad der skal undersøges i det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie, og den mest hensigtsmæssige måde at undersøge det på. Hvis socialtilsynet for eksempel ønsker at deltage i et personalemøde, eller specifikt ønsker at tale med en leder på et tilbud eller med en plejefamilie, vil der typiske vælges anmeldte besøg for at sikre, at der er nogen hjemme. Hvis socialtilsynet ønsker at afdække, hvordan forholdene er for borgerne, for eksempel en helt almindelig morgen, eller vil følge op på bekymrende forhold, vil et uanmeldt besøg ofte blive valgt.

5.2 Nygodkendelser

Socialtilsynet behandler ansøgninger om nygodkendelse i takt med de modtages fra tilbud og plejefamilier. Socialtilsynet kan give afslag på en godkendelse samt godkende et tilbud eller en plejefamilie med vilkår. Godkendelse med vilkår betyder, at tilbuddet/plejefamilien skal opfylde vilkåret indenfor en rimelig periode, som en betingelse for at blive ved med at være godkendt. Godkendelse med vilkår giver et tilbud eller en plejefamilie mulighed for at få godkendelsen,

selvom alle betingelser for godkendelse endnu ikke er opfyldt. Vilkår er reserveret til de tilfælde, hvor der alene udestår formalia, eller hvor der er andre forhold, som er væsentlige nok til at være en betingelse for godkendelse, men som omvendt trods alt alene udgør en mindre del af det samlede godkendelsesgrundlag.

Tabel 5 – Antal færdigbehandlede ansøgninger om nygodkendelser og eventuelle vilkår⁵

Tilbudstype	Godkendelser	Antal vilkår
Plejefamilier	43	1
Tilbud til børn og unge	4	0
Tilbud til børn, unge og voksne	0	0
Tilbud til voksne	6	1
I alt	53	2

Som det fremgår af tabel 5, har Socialtilsyn Nord godkendt i alt 43 plejefamilier og 10 tilbud i 2020. Et tilbud og én plejefamilie blev godkendt med vilkår. Vilkår for et tilbud kan for eksempel være, at de fysiske rammer på et tilbud skal besigtiges, inden der må flytte nogen ind, og for plejefamilier, at de skal etablere et kommende plejebarns værelse, inden plejebarnet flytter ind. Begge vilkår registreret i 2020 er opfyldt.

Tabel 6 - Antal afslag og tilbagetrukne nygodkendelser

Behandling af ansøgning	Afslag fra STN	Ansøger tilbagetrækker
Plejefamilier	8	34
Tilbud	0	4
I alt	8	38

Som det fremgår af tabel 6, afslog Socialtilsyn Nord at godkende otte plejefamilier i 2020. Afslag på godkendelse kan for eksempel ske, fordi Socialtilsyn Nord vurderer, at ansøgerne ikke har

⁵ Afgørelsesdatoen for godkendelsen afgør, hvilket år godkendelsen registreres under. For eksempel: Tilsynsbesøget og det sagsforberedende arbejde er gennemført i 2019, men afgørelsen træffes først i 2020. Denne rapport vil indgå i årsrapporten for 2020

tilstrækkelige personlige og faglige kompetencer til at varetage opgaven eller, at deres økonomiske ressourcer ikke er tilstrækkelige til at kunne sikre et plejebarn en stabil anbringelse.

I alt 38 plejefamilier og tilbud trak deres ansøgning om godkendelse tilbage, inden Socialtilsyn Nord havde afsluttet sagsbehandlingen. For plejefamilier kan det for eksempel være begrundet med overvejelser om at have plejebørn på baggrund af ansøgningsprocessen. For tilbudsområdet kan det være fordi, de fysiske rammer, man havde tiltænkt til tilbuddet, alligevel ikke kan finansieres eller godkendes til beboelse. Plejefamilier og tilbud, der trækker deres ansøgning tilbage, kan ansøge igen på et senere tidspunkt.

Tabel 7 - Sagsbehandlingstider for nygodkendelser i 2020

Tilbudstype	Antal uger
Tilbud	11
Plejefamilier	18

Som det fremgår af tabel 7, var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2020 11 uger for tilbud og 18 uger for plejefamilier.

Socialtilsyn Nord bestræber sig på en så hurtig sagsbehandling som muligt og kan, som udgangspunkt, behandle en nyansøgning på omkring 12 uger, hvis alle informationer er til rådighed, og der ikke er særlige problemstillinger. En ansøgningsproces kan blive forlænget, hvis for eksempel Socialtilsyn Nord må rykke og/eller vente på at få informationer.

Den længere sagsbehandlingstid for plejefamilier i 2020 skyldtes særligt, at de lovpligtige grundkurser måtte udsættes på grund af corona-epidemien. Derudover kan en dialogproces, forud for et helt eller delvist afslag på en ansøgning, medføre en øget sagsbehandlingstid.

5.3 Henvendelser om bekymrende forhold

Alle kan anonymt henvende sig til socialtilsynet, hvis de er bekymret for forhold i et tilbud eller en plejefamilie. Formålet er at understøtte, at oplysninger om bekymrende forhold når frem til socialtilsynet, så socialtilsynet kan arbejde for den bedst mulige kvalitet i tilbud og plejefamilier.

Tabel 8 - Antal henvendelser om bekymrende forhold

Tilbudstype	Antal
Plejefamilier	19
Tilbud til børn og unge	42
Tilbud til børn, unge og voksne	45
Tilbud til voksne	221
Udenfor lov om socialtilsyn	18
Ukendt	5
I alt	350

Som det fremgår af tabel 8, modtog Socialtilsyn Nord i 2020 i alt 350 henvendelser om bekymrende forhold. Det er 69 færre henvendelser end året forinden, som var det år, der havde det største antal af bekymrende henvendelser i Socialtilsyn Nord's historie.

Socialtilsyn Nord arbejder vedvarende på at udbrede kendskabet til whistleblower-ordningen.

5.4 BPA-arbejdsgivervirksomheder

Siden 1. januar 2018 har socialtilsynet skulle godkende og føre tilsyn med BPA-arbejdsgiver-virksomheder. Socialtilsyn Nord vurderer, ud fra en individuel risikovurdering, om den enkelte BPA-arbejdsgiver-virksomhed skal have et driftsorienteret tilsynsbesøg.

Tabel 9 og 10 viser en oversigt over antallet af BPA-arbejdsgivervirksomheder som Socialtilsyn Nord førte tilsyn med i 2020 samt antallet af tilsyn.

Tabel 9 - Antal BPA-arbejdsgivervirksomheder pr. 31.12.2020

	Antal
BPA-arbejdsgivervirksomheder	3

Tabel 10 - Tilsyn med BPA-arbejdsgivervirksomheder i 2020⁶

	Antal
Tilsyn med BPA-arbejdsgivervirksomheder	3

Som det fremgår, førte Socialtilsyn Nord tilsyn med i alt tre BPA-arbejdsgivervirksomheder i 2020.

---

⁶ I forbindelse med budgetgodkendelse.

6. Generel kvalitet

Socialtilsynet skal i årsrapporten præsentere de generelle overvejelser om kvaliteten i de tilbud, der er omfattet af socialtilsynet herunder den faglige og organisatoriske udvikling i tilbuddene⁷.

I præsentationen af den generelle kvalitet er der i dette års rapport taget afsæt i følgende data:

1. Udviklingen af den generelle kvalitet fra og med 2018 til og med 2020:
  - ❖ Kvantitative bedømmelser uddraget fra tilsynsrapporterne.
2. Bekymrende forhold og sanktioner i 2020:
  - ❖ Med afsæt i bl.a. interne registreringer har vi, uddraget data fra:
    - Redegørelser.
    - Varslede påbud.
    - Skærpede tilsyn.
    - Udstedte påbud.
    - Tilbagekaldte godkendelser og andre ophør.

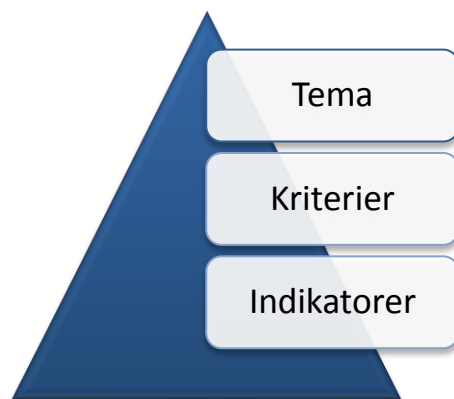
6.1 Udviklingen af den generelle kvalitet

6.1.1 Datagrundlag

Socialtilsyn Nord har en mission om at løfte kvaliteten i plejefamilier og sociale tilbud. Det gøres blandt andet ved at sikre, at borgerne i sociale tilbud og plejefamilier får en indsats, som stemmer overens med formålet efter serviceloven.

I vurderingen af kvaliteten hos henholdsvis plejefamilier og tilbud arbejder de fem socialtilsyn ud fra en kvalitetsmodel, som benyttes i tilsynsarbejdet (se kap. 4.3 figur 2). Kvalitetsmodellen rummer i alt syv temaer. Under hvert tema kan socialtilsynet give dets overordnede vurdering af tilbuddet eller plejefamilien. Foruden temaerne indeholder modellen yderligere to niveauer – et *kriterieniveau* og et *indikatorniveau* (figur 3).

Figur 3 - Bedømmelsesniveauer i kvalitetsmodellen

⁷ Jf. lov om socialtilsyn, LBK nr. 846 af 21/08/2019

Som figuren illustrerer, kan hvert tema rumme et større antal kriterier, ligesom hvert kriterium kan rumme et større antal indikatorer. Under hvert kriterium gives, som under de overordnede temaer, en *kvalitativ* bedømmelse af tilbuddet eller plejefamilien. På indikatorniveau derimod, bliver tilbuddet eller plejefamilien givet en *kvantitativ* bedømmelse. Det indebærer, at socialtilsynet, ud fra en specifik indikator, giver tilbuddet en score fra 1-5, hvor 5 gives, når tilbuddet eller plejefamilien ”i meget høj grad” har opfyldt indikatoren, mens 1 gives hvis tilbuddet eller plejefamilien ”i meget lav grad” har opfyldt indikatoren.

Kvalitetsmodellen giver, ved hjælp af de opstillede kriterier og indikatorer, mulighed for dialog om kvaliteten i indsatsen på et systematisk og ensartet grundlag. Socialtilsynet foretager på baggrund af en gennemgang af temaer, kriterier og indikatorer i Kvalitetsmodellen en samlet, faglig vurdering af, om tilbuddets kvalitet er tilstrækkelig god.

Kvalitetsmodellen er en generisk resultatmodel. Det betyder, at bedømmelserne i den er målrettet en bred målgruppe og ikke en specifik målgruppe. Derudover er en score ikke altid udtryk for god eller dårlig kvalitet. For eksempel vil et tilbud der har mange ældre borgere i pensionsalderen score lavt på stabilt fremmøde i beskæftigelse. Årsagen til den lave score vil socialtilsynet i de tilfælde beskrive på kriterieniveau.

Alligevel har Socialtilsyn Nord valgt at betragte scoren på indikatorniveau som en relevant datakilde at inddrage i undersøgelsen af tilbuddenes og plejefamiliernes generelle kvalitet, set over en periode på tre år. De kvantitative bedømmelser vil være et gennemsnit af de indikatorbedømmelser, under hvert af Kvalitetsmodellens syv temaer, som Socialtilsyn Nord har givet i det pågældende år. Der skal tages forbehold for, at dataet er et øjebliksbillede. Det vil sige, at dataet er inklusiv bedømmelser fra de tilsynsrapporter, som er under udarbejdelse på tidspunktet for datatrækket.

Kvalitetsmodellen varierer alt efter om der er tale om en plejefamilie, et tilbud for voksne eller et tilbud for børn og unge. Den generelle kvalitet vil derfor blive behandlet under fire kategorier:

- 1. Plejefamilier**
- 2. Tilbud til børn og unge**
- 3. Tilbud til børn, unge og voksne**
- 4. Tilbud til voksne**

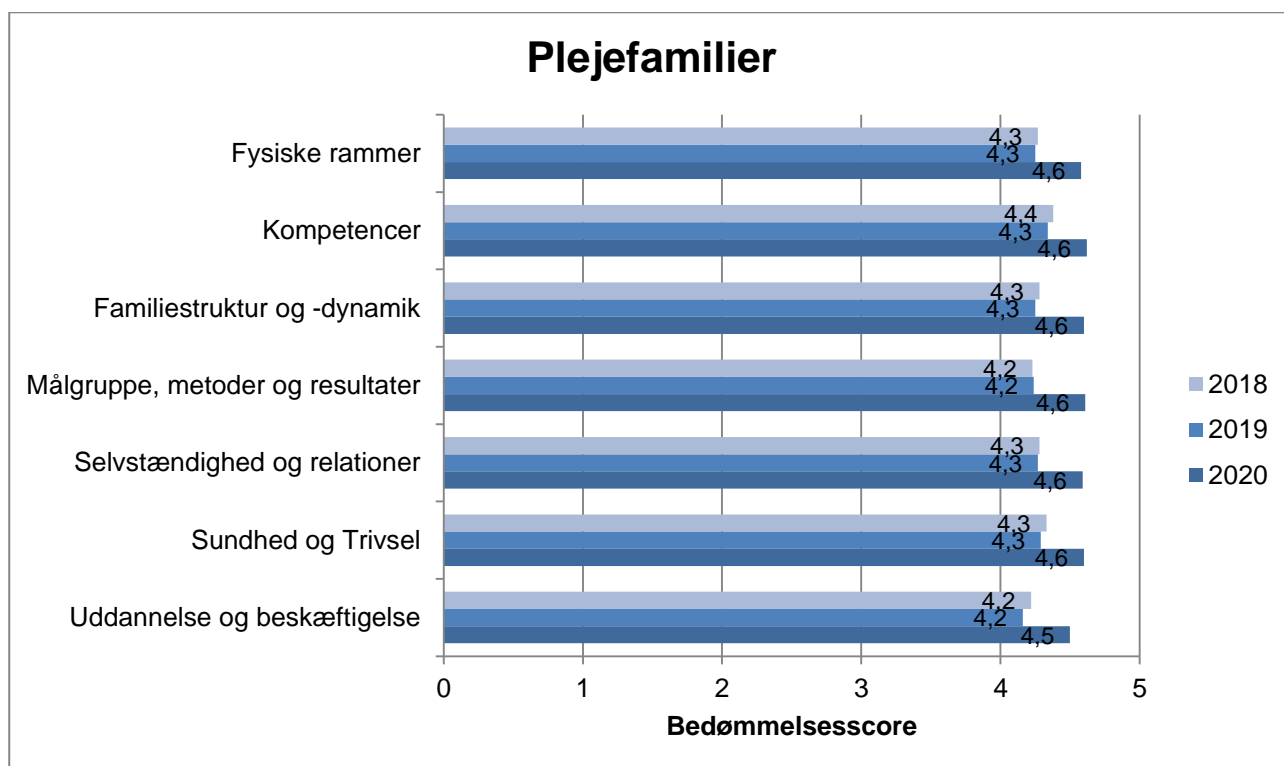
I det følgende vil kvaliteten for hver af disse målgrupper præsenteres. Som nævnt i kapitel 4.6 tages der forbehold for dataet grundet implementeringen af nyt IT-system i 2020

6.1.2 Plejefamilier

Under dette afsnit vil Socialtilsyn Nord kort belyse den generelle kvalitet på plejefamilieområdet, og hvordan kvaliteten har bevæget sig over en treårig periode; fra 2018 til 2020. Porteføljen på plejefamilieområdet udgjorde ved udgangen af 2020 971 familier, mens den i 2019 og 2018 udgjorde henholdsvis 1.018 og 1.034 familier.

I figur 4 er den gennemsnitlige bedømmelse på plejefamilieområdet opgjort for henholdsvis 2018, 2019 og 2020. De gennemsnitlige bedømmelser er fordelt på de syv temaer fra kvalitetsmodellem.

Figur 4 - Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2018-2020)⁸

⁸ Bedømmelsesscorerne i figuren er afrundede størrelser af de reelle tal. Det betyder, at søjlerne i figuren kan have forskellige størrelser, selv om tallene synes ens. Dette gør sig ligeledes gældende i Figur 5, 6 og 7.

Socialtilsyn Nord ser generelt en høj kvalitet på plejefamilieområdet i 2020, hvor samtlige bedømmelser er højere end fire ("*i høj grad opfyldt*"). Derudover er den gennemsnitlige bedømmelse den højeste registrerede på samtlige temaer set hen over en treårig periode.

Den største ændring i bedømmelserne er fra 2019 til 2020 mens de gennemsnitlige bedømmelser stort set var uændret fra 2018 til 2019. De temaer, som siden 2019 er gennemgået den største procentvise stigning i bedømmelsen, er *målgruppe, metoder og resultater* (fra 4,2 til 4,6), *familiestruktur og familiedynamik* (fra 4,3 til 4,6) samt *uddannelse og beskæftigelse* (fra 4,2 til 4,5), der alle er steget mellem 8 og 9 % fra 2019 til 2020. Undersøgelsen af kvaliteten af disse temaer handler om plejefamiliens evne til 1) at sikre barnets trivsel og resultater i den ønskede udvikling for barnet, 2) familiens overskud til at bidrage til at give barnet kontinuitet i opvæksten og mulighed for at vokse op i et trygt omsorgsmiljø samt 3) understøtte barnets eller den unges skolegang, mulighed for at gennemføre uddannelse og komme i skole.

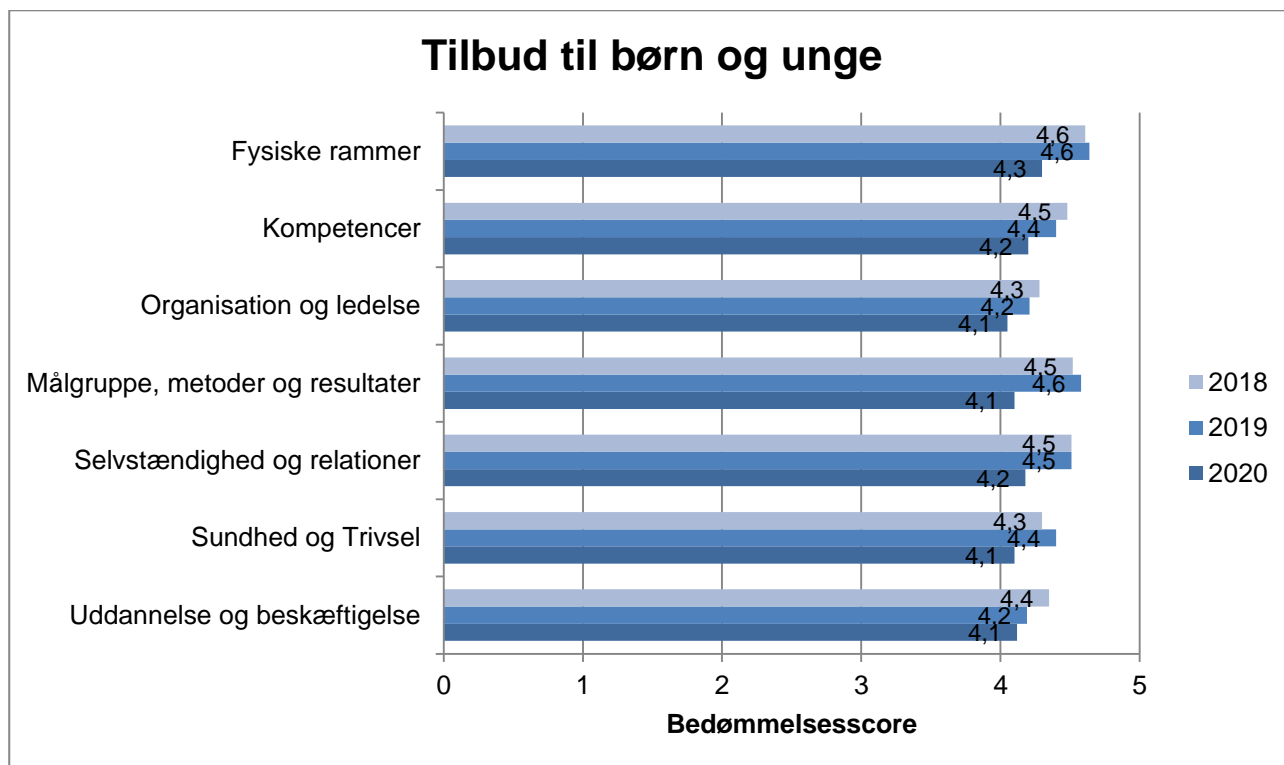
Den procentvise stigning for samtlige temaer er dog meget ens. Den laveste procentvise ændring fra 2019 til 2020 er på temaet *kompetencer*, der er steget med 6,5 %. En vurdering af plejefamiliens kompetencer handler om, at undersøge om plejeforældrene har de personlige, relationelle og faglige kompetencer, der er nødvendige for at sikre barnet en tryk hverdag og opvækst med nære og stabile relationer.

På baggrund af ovenstående vurderer Socialtilsyn Nord, at der generel var en god kvalitet på plejefamilieområdet i 2020, og at der er sket en lille stigning i kvaliteten sammenlignet med de forrige år.

6.1.3 Tilbud til børn og unge

Nedenfor er Socialtilsyn Nord's vurdering af den generelle kvalitet for tilbud, der kun er målrettet børn og unge, præsenteret. Opgaveporteføljen for denne målgruppe var ved udgangen af 2020 på 36 tilbud. I figur 5 er de gennemsnitlige kvantitative bedømmelser for børne- og ungetilbud fremstillet.

Figur 5 - Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2018-2020)

Socialtilsyn Nord vurderer, at de gennemsnitlige bedømmelser i 2020 er udtryk for en generel høj kvalitet set ud fra hvert af de syv temaer fra kvalitetsmodellen. Alle temaerne har et gennemsnit, der ligger mellem fire ("i høj grad opfyldt") og fem ("i meget høj grad opfyldt"). Dog er der fra 2019 til 2020 sket et fald i de gennemsnitlige bedømmelser på samtlige temaer, hvilket kan indikere, at der er tale om et fald i kvaliteten sammenlignet med de forrige år⁹.

Ved en sammenligning af udviklingen på tværs af de syv temaer, er det særligt bedømmelsen under temaet *målgruppe, metoder og resultater*, der er faldet markant. Kvalitet inden for dette tema handler om, hvorvidt tilbuddet har et klart formål med indsatsen, og om tilbuddets metoder medvirker til at sikre den ønskede udvikling for borgerne. Den største ændring på dette tema er sket fra 2019 til 2020 med et fald på 10,5 % (fra 4,6 til 4,1).

Uddannelse og beskæftigelse er det tema, som har gennemgået det mindste fald siden 2019 (1,7 %). Set over en treårig periode har temaet dog gennemgået et fald tilsvarende de resterende temaer, der alle er faldet med omkring 5-7 % siden 2018. Når socialtilsynet måler på kvaliteten for tilbuddenes indsats omkring uddannelse og beskæftigelse, omfatter det både ordinær grundskole,

⁹ Der tages forbehold for usikkerhed i dataet grundet skift af IT-system i marts 2020.

uddannelse og beskæftigelse samt forskellige former for særlige grundskole-, uddannelses- og beskæftigelsestilbud eller samværs- og aktivitetstilbud. For børn under den skolepligtige alder er dagtilbud et væsentligt element i forhold til barnets udvikling og læring.

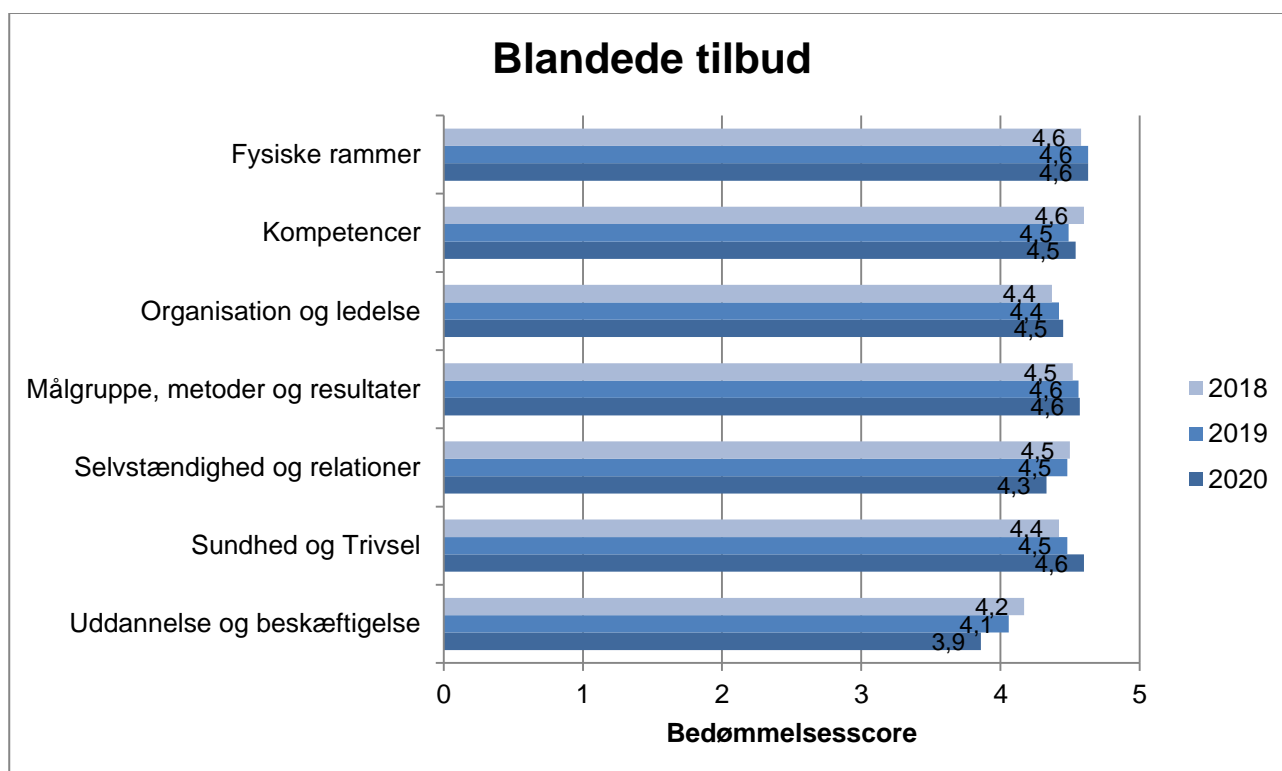
Generelle udsving i data fra år til år kan skyldes, at der er væsentligt færre tilbud på børn og ungeområdet sammenlignet med eksempelvis plejefamilieområdet. Det betyder, at der skal færre tilsynsrapporter til, for at trække data henholdsvis op eller ned.

Overordnet kan det konkluderes, at der, ud fra de kvantitative bedømmelser, er sket et fald i den generelle kvalitet på tilbudsområdet for børn og unge, sammenlignet med de forrige år. Alligevel vurderes det, at kvaliteten i 2020 var på et generelt højt niveau.

6.1.4 Tilbud til børn, unge og voksne

Nogle af de tilbud, som Socialtilsyn Nord fører tilsyn med er godkendt til både børn, unge og voksne (her også omtalt som "blandede tilbud"). Ved udgangen af 2020 var antallet af blandede tilbud på 52. Den kvantitative bedømmelse af kvaliteten i disse tilbud, samt udviklingen hen over en treårig periode, er præsenteret i figur 6.

Figur 6 - Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2018-2020)

Socialtilsyn Nord vurderer, at den generelle kvalitet hos de blandede tilbud i 2020 var god, set ud fra de kvantitative bedømmelser i figur 6. De fleste temaer har en gennemsnitlig bedømmelse, der er højere end fire ("*i høj grad opfyldt*"), og i flere tilfælde også tættere på fem ("*i meget høj grad opfyldt*").

Temaet *uddannelse og beskæftigelse* havde, som det eneste tema, en score på under fire (3,9) i 2020. *Uddannelse og beskæftigelse* er det tema, som i gennemsnit blev givet den laveste bedømmelse, både i 2020 og de foregående år, hvilket med udgangspunkt i kvalitetsmodellen kan indikere en lavere kvalitet i tilbuddenes indsats. I vurderingen af kvaliteten under temaet: *uddannelse og beskæftigelse*, bedømmes det blandt andet hvorvidt "*borgerne er i dagtilbud, grundskoletilbud, uddannelse, beskæftigelse, eller samværs- og aktivitetstilbud...*". Tilbuddene kan, grundet deres varierende målgrupper, have forskellige forudsætninger for at opfylde denne indikator ordlyd. Det vil i så fald fremgå af socialtilsynets kvalitative vurdering på kriterieniveau.

Ved en sammenligning af de kvantitative bedømmelser i 2020 med bedømmelserne i 2018 og 2019 fremgår det, at der er sket både fald og stigninger i den gennemsnitlige score. Der er dog tale om meget små procentvise forskelle under samtlige temaer, med undtagelse af *uddannelse og beskæftigelse* der siden 2018 er faldet med 7,4 %, hvilket igen (i sammenligning med de forgående år) indikerer en lavere kvalitet i 2020 inden for dette tema. Derudover er *selvstændighed og relationer* faldet med omkring 3,5 % siden 2018 og 2019. Temaet *selvstændighed og relationer* omfatter tilbuddets evne til at understøtte borgerne i at indgå i positive sociale relationer samt leve et selvstændigt liv i overensstemmelse med egne ønsker og behov.

Den største procentvise stigning i de kvantitative bedømmelser ses under temaet *sundhed og trivsel* (2,7 % stigning siden 2019 og 4,1 % stigning siden 2018), som var Socialtilsyn Nord's fokuspunkt i 2020¹⁰. Temaet omfatter både borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel.

Overordnet set kan det konkluderes, at det, ud fra de kvantitative bedømmelser, tyder på, at kvaliteten for tilbud til både børn, unge og voksne har et nogenlunde stabilt højt niveau, men at de gennemsnitlige bedømmelser er faldet på temaerne *uddannelse og beskæftigelse* samt *selvstændighed og relationer*. Generelle udsving i de gennemsnitlige data fra år til år kan dog være tydeligere for dette tilbudsområde, sammenlignet med eksempelvis plejefamilieområdet, da der er

---

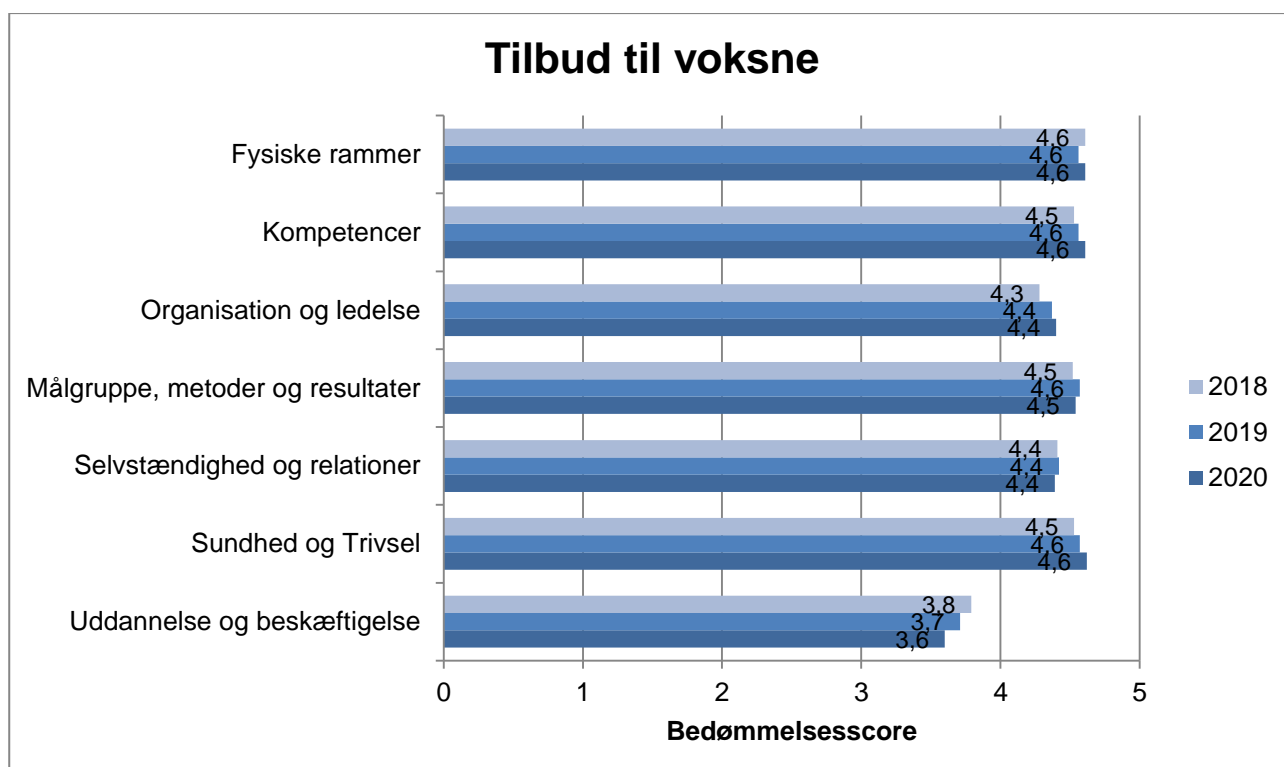
¹⁰ Socialtilsyn Nord udvælger hvert år et emne, som der i tilsynene er særlig fokus på. I 2020 var fokuspunktet "sundhed og trivsel".

væsentligt færre blandede tilbud end plejefamilier. Det betyder, at der skal færre tilsynsrapporter til, for at trække data henholdsvis op eller ned.

6.1.5 Tilbud til voksne

Socialtilsyn Nord havde med udgangen af 2020 tilsyn med 185 tilbud for voksne. Disse tilbud er udgangspunktet for nedstående bedømmelser.

Figur 7 - Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2018-2020)

Som ved de øvrige tilbud og plejefamilier, var der i 2020 tale om en generel høj kvalitet i tilbuddene for voksne, og den høje kvalitet har været stabil, set over en treårig periode. Gennemsnittet under stort set alle temaer er tæt på uændret eller steget minimalt siden 2018.

Uddannelse og beskæftigelse var det tema med den største procentvise ændring – med et fald på lidt under 3 % siden 2019 samt et fald på 5 % siden 2018. Temaet *uddannelse og beskæftigelse* ligger som det eneste tema i 2020 på under fire (3,6) og var det tema, som i gennemsnit blev givet den laveste bedømmelse alle tre år. Med udgangspunkt i kvalitetsmodellen kan det indikere en lavere kvalitet i tilbuddenes indsats omkring borgernes uddannelse og beskæftigelse med

udgangspunkt i borgerens udviklingspotentiale på området. Derudover er det væsentligt for kvaliteten, at tilbuddene forpligter sig i de samarbejdsrelationer, der er nødvendige for at understøtte, at målene for borgernes uddannelse og/eller beskæftigelse opnås.

6.2 Sanktioner og bekymrende forhold

Socialtilsynet har mulighed for at iværksætte forskellige typer af sanktioner, hvis et socialt tilbud eller plejefamilie ikke lever op til den fornødne kvalitet. Socialtilsynenes sanktionsmuligheder omfatter påbud, skærpet tilsyn og ophør af godkendelse.

De iværksatte sanktioner udgør dog ikke alene et retvisende billede af de bekymringer, som socialtilsynet kan have for kvaliteten i tilbud og plejefamilier.

Når socialtilsynet oplever bekymrende forhold, følger det af loven, at socialtilsynet som udgangspunkt skal have været i dialog med tilbuddet/plejefamilien om de forhold, som socialtilsynet er bekymret for inden der gives sanktioner. Socialtilsyn Nord har derfor stor fokus på den dialog, der går forud for påbud, og indhenter i den forbindelse typisk redegørelser på baggrund af bekymrende forhold fra både plejefamilier og tilbud.

Anmodning om redegørelse

Det følger af lov om socialtilsyn, at et tilbud eller en plejefamilie skal have mulighed for at rette op på mangler i kvaliteten, og at socialtilsynet skal indgå i dialog med tilbuddet om bekymringer.

I sager, hvor Socialtilsyn Nord har en bekymring for kvaliteten, kan socialtilsynet derfor, efter en konkret vurdering, anmode tilbuddet om at redegøre for, hvordan de vil rette op på manglerne. Efter redegørelsen vil socialtilsynet følge op på, om tilbuddet gør det, de har tilkendegivet de vil gøre, og om det har den fornødne effekt på tilbuddets kvalitet.

Socialtilsynets dialogforpligtelse:

I lov om socialtilsyn:

§ 7. Socialtilsynet fører driftsorienteret tilsyn med tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, for at sikre, at tilbuddene fortsat har den fornødne kvalitet, jf. § 6, og opfylder betingelserne for godkendelse, jf. § 5, stk. 1. Socialtilsynet skal som led i det driftsorienterede tilsyn både føre kontrol med forholdene i tilbuddet og indgå i dialog med tilbuddet. Dialogen skal bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddet.

I bekendtgørelsen om socialtilsyn:

§ 9. Afgørelse om skærpet tilsyn og påbud, jf. § 8 i lov om socialtilsyn, kan kun træffes efter forudgående dialog med tilbuddet om de forhold, der begrunder overvejelserne om skærpet tilsyn eller påbud. Afgørelse om skærpet tilsyn eller påbud kan dog træffes straks, hvis særlige forhold gør dette påkrævet, herunder pludselig opstået begrundet mistanke om strafbare forhold eller akut risiko for borgernes sikkerhed og sundhed.

Allerede i den forudgående dialogproces, retter de fleste tilbud/plejefamilier op på de forhold, som socialtilsynet er bekymret for, og dermed bliver der ikke varslet og udstedt påbud og/eller skærpet tilsyn. Det betyder også, at få påbud ikke er udtryk for, at Socialtilsyn Nord kun har oplevet bekymrende forhold i få sager. De fleste bekymrende sager er nemlig løst, uden at det har været nødvendigt at varsle og udstede påbud.

Når socialtilsynet har modtaget en redegørelse fra et tilbud eller en plejefamilie følger socialtilsynet op på det, som tilbuddet har sagt, de vil gøre, og om det har haft den fornødne effekt på tilbuddets kvalitet. Det gør socialtilsynet for eksempel ved at aflægge tilsynsbesøg og tale med borgere, medarbejdere og/eller anbringende kommuner. Hvis tilbuddet/plejefamilien ikke gør det, de har sagt til socialtilsynet, at de vil gøre, vil socialtilsynet følge op på det – for eksempel ved at varsle påbud.

I behandlingen af den generelle kvalitet har socialtilsynet inddraget: iværksatte sanktioner, interne registreringer om varslede påbud (der altså ikke er blevet iværksat) og udvalgte redegørelser fra tilbud og plejefamilier der er blevet indhentet som en del af en dialog med tilbuddet/plejefamilien. De redegørelser, der er inddraget i dataet, er fra de sager, hvor Socialtilsyn Nord har haft bekymringer af mere alvorlig karakter.

6.2.1 Bekymrende forhold

I nedstående vil Socialtilsyn Nord først præsentere de bekymrende forhold i form af udvalgte redegørelser og varslede påbud i 2020, sammenholdt med de iværksatte påbud i 2020.

Tabel 11 - Antal sanktioner fordelt på tilbudstype og type af sanktion¹¹

Tilbudstype	Redegørelse	Varslede påbud (sager) ¹²	Varslet skærpet tilsyn	Udstedte påbud	Varslede nedsættelser
Plejefamilie	3	2	0	0	2
Tilbud	9	12	2	0	0
Total	12	14	2	0	2

I 2020 var der i alt 26 sager, hvor socialtilsynet bad om redegørelser omkring forhold af mere alvorlig karakter eller varslede påbud. Der kan i hver sag være flere redegørelsespunkter eller flere varslede påbud. De fleste sager var på tilbudsområdet, hvor særligt sager om varslede påbud fyldte, selvom ingen af de 12 påbud blev iværksat. I forbindelse med de varslede påbud har der desuden været varslet to skærpede tilsyn.

Hos plejefamilierne er der registreret tre anmodninger om redegørelse og to varslede påbudssager. Desuden er der på plejefamilieområdet registreret to varslede nedsættelser af antal pladser, hvor én af disse er iværksat.

Måden at belyse bekymrende forhold på i dette års rapport er ny, og der kan derfor ikke foretages sammenligninger med tidligere år.

Socialtilsynets bekymringer for mangler i kvaliteten er altid rettet mod et af de syv temaer i Kvalitetsmodellen eller tilbuddets økonomiske forhold. I det nedstående er de bekymrende forhold fordelt på temaerne i kvalitetsmodellen præsenteret (jf. figur 2). Plejefamilierne og tilbuddene præsenteres adskilt.

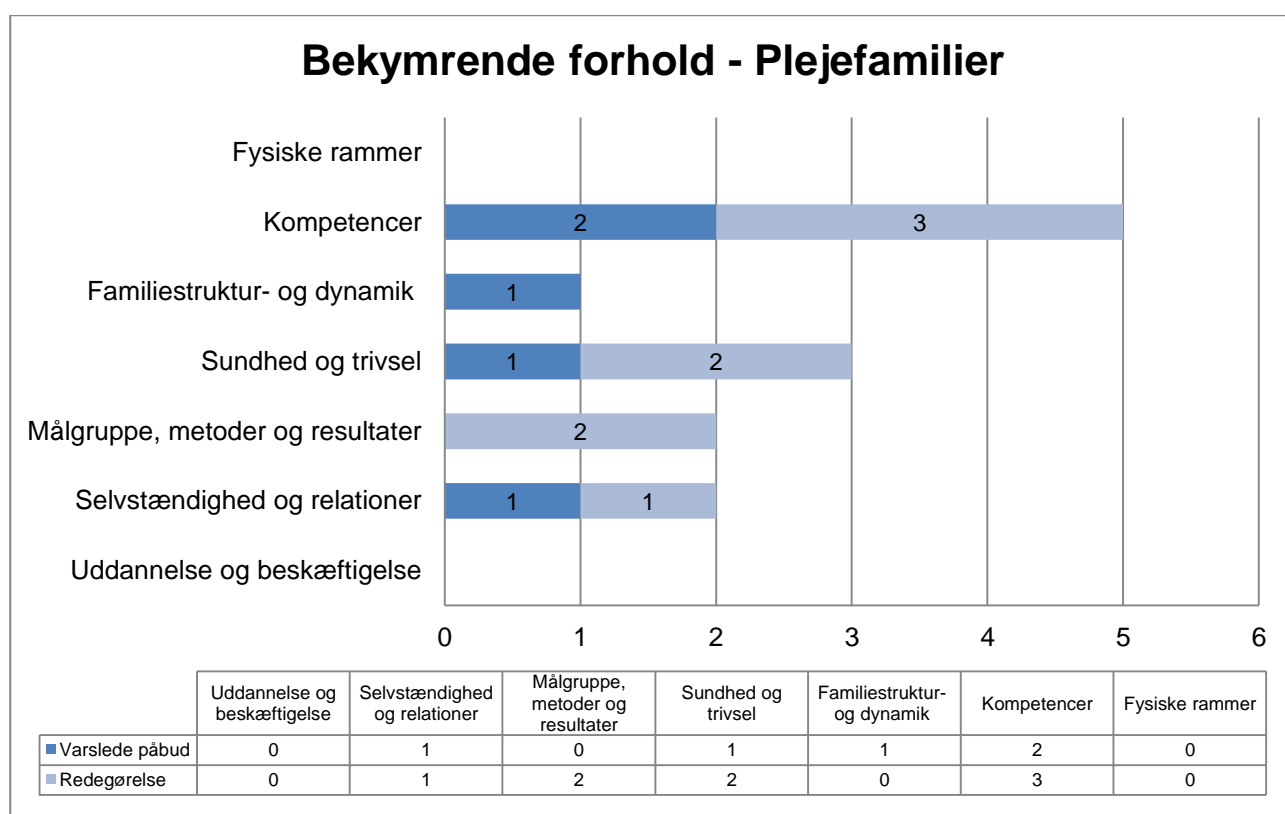
¹¹ Dataet indeholder de forhold, som der er handlet på i 2020. Det vil sige, at hvis en anmodning om redegørelse har været drøftet på et internt møde i 2019, men først er sendt til tilbuddet/plejefamilien i 2020, vil denne tælle med i opgørelsen for 2020.

¹² Antallet af varslede påbud er opgjort pr. tilbud/familie. En plejefamilie eller et tilbud kan godt få varslet mere end et påbud.

Plejefamilier

Nedenfor har Socialtilsyn Nord præsenteret en fordeling af de temaer, som i 2020 har været tilknyttet enten en redegørelse, der var anmodet om i denne periode, eller et påbud, der var varslet i perioden. En plejefamilie kan godt få varslet påbud eller anmodet om redegørelser på flere af kvalitetsmodellens temaer. Derfor er det samlede antal redegørelsespunkter og antal varslede påbud i figur 8 større end antallet af redegørelsesanmodninger og påbudssager, der er opgivet i tabel 11.

Figur 8 - Bekymrende forhold fordelt på temaerne fra kvalitetsmodellen (2020)

For plejefamilierne var det særligt inden for temaet *kompetencer*, at Socialtilsyn Nord i 2020 oplevede en bekymring for kvaliteten, da samtlige anmodninger om redegørelser og varslede påbudssager vedrørte dette tema¹³. Det betyder, at Socialtilsyn Nord i 2020 var særligt bekymret for kvalitetsmangler i plejefamiliernes kompetencer. Kompetencer der blandt andet handler om at kunne understøtte, at barnet/den unge oplever tryghed, anerkendelse, omsorg og stabilitet i hverdagen.

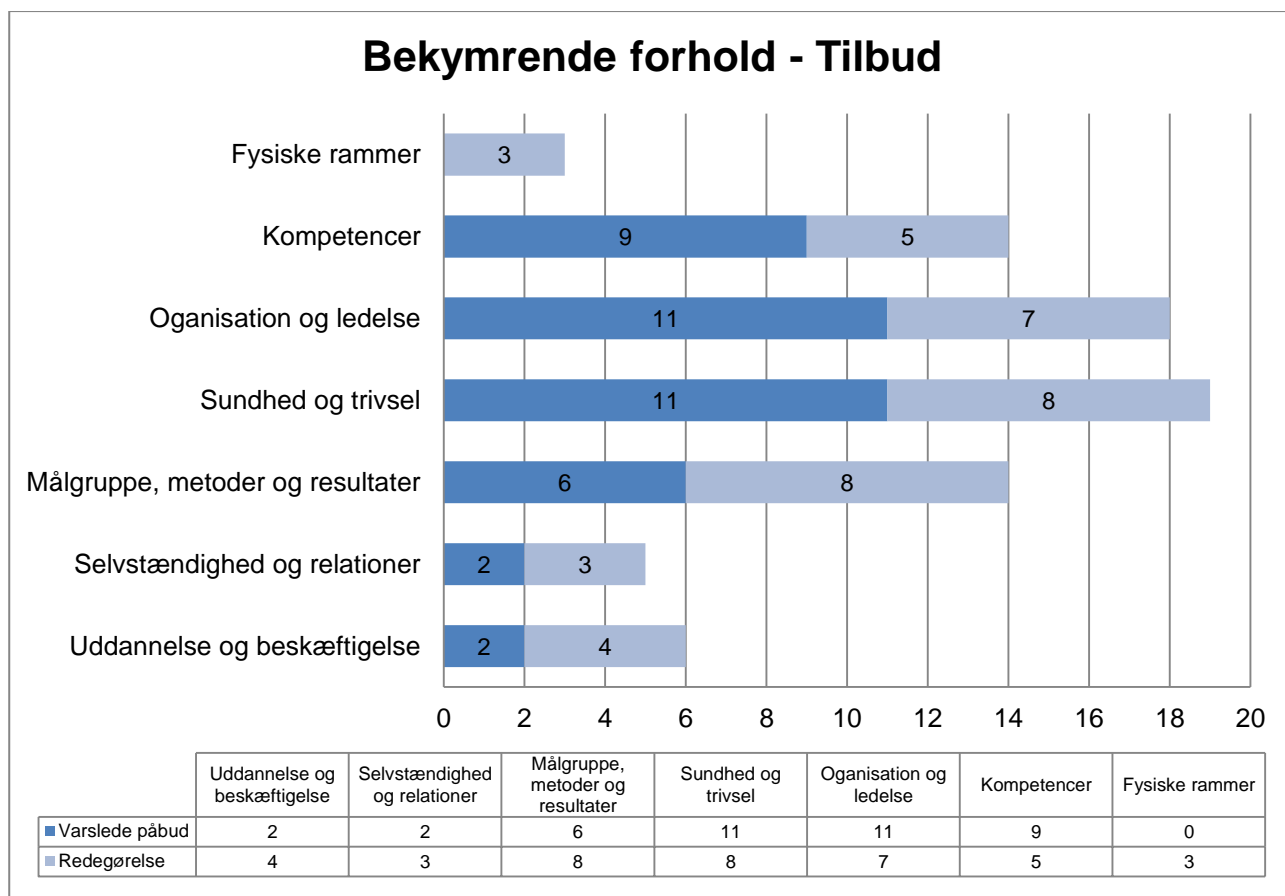
¹³ | 2019 gav Socialtilsyn Nord primært påbud på temaerne *familiestruktur og -dynamik* samt *sundhed og trivsel*.

Foruden temaet kompetencer bad socialtilsynet i 2020 også om redegørelser på baggrund af temaerne *sundhed og trivsel, målgruppe, metoder og resultater* samt *selvstændighed og relationer*. Tallene er dog så små, at Socialtilsyn Nord ikke mener, at der kan udledes en generel tendens for disse temaer.

Tilbud

Nedenfor ses en fordeling over de temaer, som har givet anledning til bekymring, og som socialtilsynet har varslet påbud om eller har anmodet om redegørelse på. En redegørelse eller en sag om varslet påbud kan godt indeholde mere end et tema, hvor der er oplevet en særlig bekymring.

Figur 9 - Bekymrende forhold fordelt på temaerne fra kvalitetsmodellen (2020)

På tilbudsområdet blev der i 2020 konstateret bekymrende forhold under samtlige temaer i kvalitetsmodellen. Der blev dog udelukkende anmodet om redegørelser under temaet *fysiske rammer*, som samtidig er det tema, hvor der sammenlagt er registeret færrest bekymrende forhold.

Af figur 9 fremgår det yderligere, at der i 11 af de i alt 12 varslede påbudssager (jf. tabel 11) var varslet påbud under temaerne *organisation og ledelse* samt *sundhed og trivsel*. Det betyder, at socialtilsynet, i de pågældende sager, har haft en bekymring for tilbuddets kvalitet i forhold til, om tilbuddet har en kompetent og ansvarlig ledelse og/eller hensigtsmæssig organisering samt tilbuddets evne til at understøtte borgernes fysiske og/eller mentale sundhed.

Derudover har Socialtilsyn Nord registreret flere bekymrende forhold under temaet *kompetencer* samt *målgruppe, metoder og resultater*, mens der er registreret færre end seks bekymrende forhold for temaerne *uddannelse og beskæftigelse, selvstændighed og relationer* samt *fysiske rammer*.

Denne fordeling minder meget om fordelingen af udstedte påbud i 2019, hvor særligt *organisation og ledelse* samt *sundhed og trivsel* var fremtrædende temaer i forbindelse med de udstedte påbud (jf. Socialtilsyn Nord's Årsrapport 2019).

6.2.2 Tilbagekaldte godkendelser og ophør

Nedenfor ses en opgørelse over

- antallet af godkendelser, som Socialtilsyn Nord inddrog i 2020,
- antallet af tilbud og plejefamilier, der ophørte efter eget ønske, samt
- antallet af godkendelser, der automatisk bortfaldt (for plejefamilier efter tre år uden plejebørn og efter to år, hvor et tilbud ikke har haft borgere).

Tabel 12 – Antal tilbagekaldte godkendelser og ophør¹⁴

Tilbudstype	Godkendelse tilbagekaldt af STN	Ophørt efter eget ønske	Godkendelse automatisk bortfaldet
Plejefamilier	2	70	14
Tilbud	1	16	0
Total	3	86	14

¹⁴ Antallet af tilbagekaldte godkendelser og generelle ophør er opgjort, ud fra hvornår disse er trådt i kraft på tilbudsportalen. Det vil sige, at hvis et ophør af et tilbud/en plejefamilie er besluttet i 2019, men først er trådt i kraft på tilbudsportalen i 2020, vil dette/denne indgå i dataet for 2020.

Som det fremgår af tabel 12, ophørte i alt 103 tilbud og plejefamilier i 2020. Af de godkendelser, som Socialtilsyn Nord inddrog, gælder, at tilbuddenes og plejefamiliernes godkendelse blev inddraget på baggrund af særligt bekymrende forhold under temaerne *kompetencer, organisation og ledelse/familiestruktur og familiedynamik* samt *sundhed og trivsel*. Det er sammenfaldende med temaerne i figur 8 og 9, om bekymrende forhold der blev registreret på baggrund af redegørelser og varslede påbud.

Ved en sammenligning med tallene fra 2019 er der sket en reducereing i antallet af godkendelser inddraget af Socialtilsyn Nord (syv i 2019, tre i 2020), ligesom der er færre tilbud og plejefamilier, der ophørte efter eget ønske (120 i 2019, 86 i 2020). Derimod er der ikke den store ændring i antallet af plejefamilier, der automatisk er ophørt efter tre år uden plejebørn (11 i 2019, 14 i 2020).

7. Sundhed og trivsel

7.1 Indledning

I tilsynsåret 2020 havde Socialtilsyn Nord et særligt fokus på, hvordan opholdssteder, tilbud og plejefamilier understøtter den fysiske og mentale sundhed og trivsel hos børn, unge og voksne.

Sundhed og trivsel er vigtigt, blandt andet i forhold til, at indsatsen modsvarer de behov og den alder, målgruppen har. Desuden er det vigtigt, at den mentale trivsel understøttes ved, at både børn, unge og voksne føler sig hørt, respekteret og anerkendt, og har indflydelse på forhold, der vedrører dem selv og den hverdag, de indgår i.

Socialtilsyn Nord har derfor blandt andet set på, hvordan tilbud og plejefamilier understøtter sundhed og trivsel i forhold til kost, motion, rygning, seksualitet og uhensigtsmæssig brug af rusmidler. Socialtilsyn Nord har også haft særlig opmærksomhed på, hvordan de sociale tilbud og plejefamilierne understøtter den mentale sundhed hos både børn, unge og voksne. For eksempel hvordan tilbud og plejefamilier motiverer børn, unge og voksne til at opnå eller fastholde venskaber og betydningsfulde relationer, og hvor meget - og hvordan - de har medbestemmelse og indflydelse på beslutninger i eget liv.

Metode

I undersøgelsen af fokuspunktet 2020 har Socialtilsyn Nord indhentet viden omkring kvaliteten på området ud fra tilsynsrapporter, udviklingspunkter, fokusgruppeinterview med tilsynskonsulenter og målrettede spørgeskemaer som tilsynskonsulenterne har udfyldt i forbindelse med driftsorienterede tilsyn.

Der er i alt indsamlet 810 spørgeskemaer, som svarer til ca. 65 % af Socialtilsyn Nord's samlede tilsynsportefølje.

Nedenfor behandles temaet sundhed og trivsel på plejefamilieområdet og på tilbudsområdet (fordelt på børne- og voksentilbud). I afdækningen af området har Socialtilsyn Nord desuden taget afsæt i både Sundhedsstyrelsens og Socialstyrelsens perspektiver på fysisk og mental sundhed.¹⁵

---

¹⁵ Sundhedsstyrelsen (2020): *Mental sundhed*, <https://www.sst.dk/da/viden/mental-sundhed> samt Socialstyrelsen(2020): *Mental sundhed*, <https://vidensportal.dk/voksne/recovery/mental-sundhed>

7.2 Børne- og ungetilbud

Socialtilsyn Nord vurderer, at børne- og ungetilbuddene generelt arbejder målrettet med at understøtte den fysiske og mentale sundhed og trivsel hos børnene og de unge. Tilbuddene har desuden i høj grad fokus på at afstemme krav og forventninger ud fra forskellige aldre, ressourcer og behov. Særligt to forhold, arbejder børne- og ungetilbuddene godt med:

- **Gode kost og motions vaner** med fokus på livsstil og daglige vaner. Det arbejder børne- og ungetilbuddene for eksempel med, ved at de sunde valg er tilgængelige og attraktive, så sund og varieret kost indgår som en naturlig del af hverdagen. Motion og daglig fysik aktivitet er også en del af den pædagogiske indsats hos tilbuddene, der for eksempel har opmærksomhed på den betydning, fysisk aktivitet har for forebyggelse af forskellige livstilssygdomme. Endelig arbejder tilbuddene generelt med at understøtte børnene og de unges interesse for sundhed, så de opnår kompetencer til at kunne tage vare på egen sundhed i et selvstændigt voksenliv.

Fysisk sundhed: Knytter sig til naturvidenskab, kroppens biologi og om man er rask eller syg. Der er særlig opmærksomhed på forebyggende indsatser, der nedsætter risikoen for sygdom. Der er fokus på vigtige livsstilsfaktorer som kost, rygning-, brug af rusmidler, motion og seksualitet.

Mental sundhed. Her er fokus på at skabe eller genskabe psykisk robusthed og modstandskraft. Der er opmærksomhed på vigtigheden af at kunne bevare personlig integritet og værdighed i eget et liv. Der er tale om en tilstand af trivsel, hvor den enkelte kan udfolde sine evner og kan håndtere dagligdags udfordringer, stress og kan indgå i fællesskaber med andre mennesker.

- **Støtte til livsomstændigheder og udvikling af relationskompetencer.** Tilbuddene på børne- og ungeområdet arbejder i høj grad med at styrke den mentale sundhed hos børnene og de unge, blandt andet ved at understøtte deres kompetencer til at kunne løse egne udfordringer. Det sker for eksempel ved at børnene inddrages og har indflydelse på beslutninger, der vedrører dem selv og deres hverdag i tilbuddet. Generelt arbejder tilbuddene også med at styrke børnenes forudsætninger for aktivt at acceptere egne livsomstændigheder og muligheder for at forme eget liv. Derudover har tilbuddene opmærksomhed på at styrke relationskompetencerne hos børnene og de unge, og dermed understøtte deres mentale trivsel. I kraft af det opnår børnene/de unge færdigheder til at kunne indgå i tillidsfulde og respektfulde relationer som for eksempel venskaber og kæresteforhold, hvor intimitet, nærvær og fortrolighed er til stede.

Udviklingspotentialer

Der er dog særligt to områder, hvor Socialtilsyn Nord vurderer der er et udviklingspotentialer for børne- og ungetilbuddene Det gælder:

- **Forebyggelse af rygning og uhensigtsmæssig brug af rusmidler.** Socialtilsyn Nord vurderer, at der er et udviklingspotentialer i tilbuddenes indsats med at forebygge rygning og uhensigtsmæssig brug af rusmidler. Det er for eksempel vigtigt, at tilbuddene sikrer adgang til røgfrie miljøer og at den pædagogiske indsats også indeholder vejledning om og mulighed for hjælp til rygestop. Socialtilsyn Nord vurderer desuden, at tilbuddene med fordel kan øge deres fokus på uhensigtsmæssig brug af rusmidler, og i den forbindelse være opmærksomme på både alkohol og på euforiserende stoffer. Tilbuddenes viden og indsats bør tage højde for, at der ikke er en enkel forklaring på, hvorfor nogle, og ikke andre, unge udvikler et problematisk brug af rusmidler. Tilbuddene kan for eksempel være opmærksomme på, at faktorer i de unges livssituation, såsom baggrund, relationer, udfordringer og ressourcer, har betydning. Nogle faktorer kan fungere som risikofaktorer, der gør børnene/de unge særligt sårbare over for udviklingen af et rusmiddelforbrug, mens andre virker beskyttende.¹⁶ Tilbuddene kan derudover med fordel tydeliggøre yderligere, hvordan de har tilrettelagt det pædagogiske arbejde med forebyggelse af rygning og uhensigtsmæssig brug af rusmidler.

Vidste du..

Hash er det mest brugte stof blandt unge.

I aldersgruppen 16-24 år har 41 % prøvet hash, og 20 % har brugt hash inden for det seneste år.

- **Behov for øget fokus på seksualitet.** Socialtilsyn Nord vurderer, at der er et udviklingspotentialer i forhold til at tilbuddene kan arbejde mere målrettet med at understøtte børn og unge i at opnå indsigt i deres egen seksualitet. Tilbuddenes indsats og viden kan for eksempel i højere grad understøtte, at børn og unge opnår viden om dét at have et sexliv, herunder om brug af prævention. Socialtilsyn Nord vurderer også, at indsatsen med fordel kan understøtte børn og unge i at kunne sætte personlige

Vidste du..

Børns udvikling afhænger i høj grad af deres nære relationer, og det gælder også for deres seksuelle udvikling. Det er på den måde også de nære voksne, som er til stede omkring barnet, der har betydning for udviklingen af barnets seksualitet.

¹⁶ Socialstyrelsen (2019) : *Om unge der har et misbrug*, <https://socialstyrelsen.dk/nyheder/2019/move-effektiv-behandling-af-unges-rusmiddelprobleme/om-unge-der-har-et-misbrug>

grænser og skelne mellem frivillighed og tvang, så de kan undgå uønskede seksuelle oplevelser.¹⁷ Tilbuddene kan med fordel tydeliggøre, hvilke tiltag de gør, for kontinuerligt at bringe temaet seksualitet ind i arbejdet med børnene/de unge. De kan for eksempel indgå et samarbejde med en seksualvejleder og personalet kan løbende tilbydes kurser, der kan medvirke til en sikring af, at tilbuddets viden og indsats kontinuerligt kan modsvare målgruppernes forskellige behov. Tilbuddene kan desuden have en øget opmærksomhed på at udarbejde en seksualpolitik samt en overgrebspolitik og være opmærksomme på, at alle medarbejdere har kendskab til den.

Anbefalinger:

Socialtilsyn Nord anbefaler, at tilbuddene på børne- og ungeområdet:

- ❖ Arbejder målrettet med at understøtte forebyggelse af rygning og sikre løbende oplysning og tilbud om rygestop.
- ❖ Arbejder målrettet med forebyggelse af uhensigtsmæssig brug af rusmidler og har opmærksomhed på eventuelle særlige risikofaktorer hos børnene/de unge i relation til udvikling af misbrugsproblematikker.
- ❖ Har fokus på, at indsatsen understøtter børnene/de unges viden om og kompetencer til at kunne opnå en sund seksuel udvikling og god seksuel trivsel.
- ❖ Har fokus på at indgå i relevante samarbejder med for eksempel seksualvejledere.

7.3 Voksenteilbud

Socialtilsyn Nord vurderer, at voksenteilbuddene generelt har målrettet fokus på at understøtte de voksne borgere fysiske og mentale sundhed og trivsel i form af konkrete sundhedsfremmende indsatser.

Særligt to forhold, arbejder voksenteilbuddene godt med:

- **Sundhedsfremme og forebyggelse af livsstilssygdomme.** Voksenteilbuddene har generelt fokus på at fremme sunde mad- og måltidsvaner, for eksempel ved

Vidste du...

Sundhedsstyrelsens anbefalinger omkring fysisk aktivitet er afstemt efter de internationale anbefalinger for fysisk aktivitet.

For voksne anbefales 150 minutters fysisk aktivitet om ugen ved moderat intensitet eller 75 minutter ved høj intensitet. I 2017 viste Den Nationale Sundhedsprofil, at 29 % af de voksne danskere ikke opfylder denne anbefaling.

¹⁷ Socialstyrelsen (2019): *Børns seksuelle udvikling*, <https://vidensportal.dk/temaer/seksuelle-overgreb/borns-seksuelle-udvikling>

at inddrage de nationale kostråd og sikre adgang til sunde fødevarer. Desuden har tilbuddene fokus på at understøtte borgerne i at tilegne sig viden om gode kostvaner, der forebygger livsstilssygdomme.¹⁸

- **Mental sundhed gennem medbestemmelse og medindflydelse.** Tilbuddene arbejder målrettet med at understøtte borgerne i at kunne løse egne udfordringer og håndtere de opgaver, hverdagslivet byder på. Tilbuddene medinddrager for eksempel borgerne i planlægning og udførelse af praktiske gøremål i hverdagen. Det kan være i form af afholdelse af beboer-/husmøde, hvor borgere, der bor sammen, kan deltage og hvor fælles anliggender diskuteres og afgøres. Det kan også være gennem tilbud om deltagelse i fælles sociale aktiviteter og andre tiltag, der giver borgerne adgang til at have indflydelse på fællesskabet og hverdagen i tilbuddet.

Udviklingspotentiale

Der er dog særligt tre områder, hvor Socialtilsyn Nord vurderer, der er et udviklingspotentiale for voksentilbuddene. Det gælder:

- **Behov for øget fokus på fysisk aktivitet.** Socialtilsyn Nord vurderer, at der er et udviklingspotentiale i voksentilbuddenes indsats i forhold til fysisk aktivitet. Daglig motion eller fysiske aktiviteter kan med fordel gøres til en mere målrettet del af indsatsen, hvor aktiviteterne tilrettelægges, så de er afstemt efter de enkelte målgruppers behov. Det kan for eksempel ske ved, at tilbuddene sikrer let adgang til fysiske udfoldelsesmuligheder i det nære miljø og understøtter og motiverer borgeren i forhold til den fysiske aktivitets betydning for en sund livsstil. Tilbuddene kan med fordel inddrage Sundhedsstyrelsens anbefalinger om fysisk aktivitet for alle aldersgrupper.
- **Behov for øget fokus på skadevirkninger af rygning.** Socialtilsyn vurderer, at der er et udviklingspotentiale i voksentilbuddene i forhold til forebyggelse af rygning og skadevirkningerne heraf. Tilbuddene kan for eksempel i højere grad sikre røgfrie miljøer i tilbuddene. Samtidigt kan

Vidste du..

Rygning er den vigtigste enkeltfaktor, der øger risikoen for livsstilssygdomme og rygning er årsag til næsten alle tilfælde af lungekræft og kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL) samt øger kraftigt risikoen for mange andre kræftsygdomme og hjertekarsygdom.

---

¹⁸ Sundhedsstyrelsen (2019): *Anbefalinger om fysisk aktivitet*, <https://www.sst.dk/da/viden/fysisk-aktivitet/anbefalinger-om-fysisk-aktivitet>

den pædagogiske indsats med fordel omfatte kontinuerlig information om og let adgang til behandlingstilbud for afhængighed af tobak (rygestoptilbud).¹⁹

- **Forebyggelse af uhensigtsmæssig brug af rusmidler.** Socialtilsyn Nord vurderer der er et udviklingspotentiale i forhold til voksentilbuddenes fokus på forebyggelse af uhensigtsmæssig brug af rusmidler. Tilbuddene kan for eksempel i højere grad sikre, at medarbejdernes teoretiske og praktiske viden om misbrugsproblematikker er opdateret, så den svarer til målgruppernes forskellige behov. Tilbuddenes eventuelle samarbejder med eksterne rådgivende og/eller behandlende tilbud kan også med fordel tydeliggøres.

Socialtilsyn Nord har i 2020 givet flere udviklingspunkter indenfor sundhed og trivsel til tilbud på voksenområdet. De har fx set sådan ud:

Fysisk aktivitet

Socialtilsynet anbefaler, at tilbuddet fremadrettet har yderligere fokus på aktiviteter, som tager udgangspunkt i de enkelte borgeres behov, med henblik på at støtte borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel.

Rygning

Tilbuddet kan med fordel tilrettelægge en indsats, der målrettet understøtter, at borgerne tilbydes og støttes i forhold til rygestop.

Anbefalinger

Socialtilsyn Nord anbefaler, at tilbuddene på voksenområdet:

- ❖ Arbejder målrettet med at understøtte forebyggelse af rygning og sikrer tilbud om rygestop.
- ❖ Arbejder målrettet med at sikre, at daglige fysiske aktiviteter indgår som en del af indsatsen og tilpasser det til de forskellige målgrupper. Sundhedsstyrelsen nationale anbefalinger kan med fordel inddrages.
- ❖ Har opmærksomhed på forebyggelse af uhensigtsmæssig brug af rusmidler og sikrer, at medarbejdernes viden modsvarer målgruppernes forskellige behov.

¹⁹ Sundhedsstyrelsen (2019): *Helbredsskader ved rygning*, <https://www.sst.dk/da/viden/tobak/rygning-og-helbred/helbredsskader-ved-rygning>

7.4 Plejefamilier

Socialtilsyn Nord vurderer, at plejefamilierne generelt er gode til at arbejde med at understøtte plejebørnernes fysiske og mentale sundhed og trivsel. Særligt tre temaer, er plejefamilierne gode til at arbejde med:

- **Gode måltidsvaner.** Plejefamilierne støtter plejebørnene i at vælge gode kost- og måltidsvaner og har fokus på forebyggelse af livsstilssygdomme. Desuden arbejder plejefamilierne målrettet med at motivere og understøtte plejebørnene i daglige fysiske aktiviteter og i, at forstå betydningen af dette i relation til egen sundhed, også med henblik på et senere selvstændigt voksenliv.
- **Positiv inddragelse og indflydelse på beslutninger vedrørende hverdagen i plejefamilien.** Generelt er plejefamilierne gode til at understøtte plejebørnernes udvikling af mental sundhed, for eksempel ved at styrke plejebørnernes kompetencer til at kunne løse egne udfordringer. Plejebørnene inddrages naturligt i og har indflydelse på beslutninger vedrørende dem selv og hverdagen i plejefamilien, for eksempel gennem deltagelse i både planlægning og udførelse af praktiske og sociale aktiviteter i hjemmet. Socialtilsyn Nord vurderer, at plejefamilierne er gode til at understøtte plejebørn i at give udtryk for egne ønsker og behov, ligesom mange plejefamilier understøtter plejebarnet i at kunne nå en aktiv accept af egne livsomstændigheder og mulighederne for at kunne påvirke og forme eget liv.
- **Væsentligt fokus på relationskompetencer.** Socialtilsyn Nord vurderer, at plejefamilierne generelt understøtter udviklingen af plejebørnernes relationskompetencer. Det sker blandt andet ved at skabe et miljø, hvor plejebarnet oplever sig værdifuld og som en del af fællesskabet i plejefamilien.

Vidste du..

Relationskompetencer understøtter evnen til at kunne skabe et tillidsfuldt og frugtbart samspil med andre. Det kan for eksempel være i venskaber og kæresteforhold, hvor intimitet, nærvær og fortrolighed er til stede.

Udviklingspotentialer

Der er dog særligt to områder, hvor Socialtilsyn Nord vurderer, der er udviklingspotentialer for plejefamilierne. Det gælder:

- **Behov for øget fokus på forebyggelse af rygning og uhensigtsmæssig brug af rusmidler.** Socialtilsyn Nord vurderer, at der er et udviklingspotentialer i forhold til plejefamiliernes

forebyggelse af rygning hos plejebørn. Plejefamilierne kan for eksempel være opmærksomme på, at plejebarnet lærer om skadevirkningerne af rygning og får tilbud om rygestop. Plejefamilierne kan også med fordel have øget opmærksomhed på at forbygge misbrug af rusmidler. Det kan ske ved, at plejefamilien løbende inddrager viden i indsatsen med plejebørnene om alkohol og euforiserende stoffer med henblik på at forbygge, at plejebarnet får et uhensigtsmæssigt brug af rusmidler. Plejefamilier kan for eksempel opsøge rådgivning eller kurser, så deres viden også over tid modsvarer plejebarnets alder og udvikling, eller være opmærksomme på kontakt til lokale ressourcepersoner som SSP-konsulenter, der ved noget om forebyggelse af misbrugsproblematikker, kriminalitet, kriminalitetsforebyggelse mv.

- **Brug for fokus på støtte til at udvikle en sund seksualitet.**

Socialtilsyn Nord vurderer, at der hos plejefamilierne er et udviklingspotentiale i forhold til, at plejebarnet får en viden om seksualitet, der modsvarer plejebarnets alder udvikling og særlige behov. Det kan for eksempel være viden om prævention og at plejefamilierne hjælper plejebarnet med at lære at sætte personlige grænser for at undgå uønskede seksuelle oplevelser. Socialtilsyn Nord vurderer også, at plejefamilier bør øge deres fokus på, at plejebarnet opnår en sund seksuel udvikling og god seksuel trivsel. Plejefamilierne kan med fordel være opøgende på viden i form af relevant litteratur, kurser og supervision mv.²⁰

Vidste du..

Børns seksualitet er et udviklingsfelt på linje med alle andre udviklingsområder hos børn.

Viden om børns naturlige seksuelle udvikling kan også være understøttende i forhold til at opspore og forebygge overgreb.

Socialtilsyn Nord i 2020 har givet flere udviklingspunkter indenfor sundhed og trivsel på plejefamilieområdet. De har fx set sådan ud:

Seksualitet:

Socialtilsynet anbefaler, at plejefamilien understøtter et plejebarns kendskab til seksualitet og prævention.

Plejefamilien kan med fordel søge viden omkring sociale platforme målrettet unge med udviklingshæmning, samt viden omkring unge med udviklingshæmning og seksualitet jf. socialstyrelsens udgivelse "Seksualitet på dagsordenen"

Rusmidler:

Plejefamilien kan med fordel have fokus på, forebyggende snakke med plejebørnene vedrørende brug af alkohol.

²⁰ Socialstyrelsen (2019): *Børns seksuelle udvikling*, <https://vidensportal.dk/temaer/seksuelle-overgreb/borns-seksuelle-udvikling>

Anbefalinger

Socialtilsyn Nord anbefaler, at plejefamilierne:

- ❖ Arbejder målrettet med, at understøtte at plejebarnet ikke begynder at ryge.
- ❖ Arbejder målrettet med, at plejebarnet ikke får et u hensigtsmæssigt forbrug af rusmidler.
- ❖ Har fokus på i højere grad at sikre, at indsatsen understøtter plejebarnet til at kunne opnå en sund seksuel udvikling samt god seksuel trivsel, og at indsatsen modsvarer plejebørns forskellige alder og udvikling.

Opsamling

Socialtilsyn Nord havde i tilsynsåret 2020 særligt fokus på, hvordan opholdssteder, tilbud og plejefamilier understøtter den fysiske og mentale sundhed og trivsel hos børn, unge og voksne.

Socialtilsyn Nord har fundet, at plejefamilier samt tilbud på både børne- og voksenområdet generelt understøtter sundhed og fysisk trivsel i forhold til kost, motion, rygning, seksualitet og u hensigtsmæssig brug af rusmidler samt at de understøtter den mentale trivsel, fx i forhold til at opnå eller fastholde venskaber og betydningsfulde relationer.

Socialtilsyn Nord har dog også set visse udviklingspotentialer, som vil kunne løfte kvaliteten yderligere i både børne- og voksentilbud, særligt i forhold en forebyggende indsats imod rygning og rusmidler, fysisk aktivitet og udvikling af en sund seksualitet.

Vidste du..

I 2021 har Socialtilsyn Nord fokus på sociale medier.

Det handler om, hvordan sociale tilbud og plejefamilier har plejebørnenes/ borgernes trivsel på de sociale medier som fagligt fokus i indsatsen.

8. Økonomi

Socialtilsynet finansieres af de indtægter, der opkræves af tilbuddene og kommunerne. Derved fastsættes tilsynstaksterne på baggrund af de omkostninger, socialtilsynet har med at føre tilsynet.

8.1 Socialtilsyn Nords budget

Budgettet for Socialtilsyn Nord var i 2020 på 35.069.475 kr., og ved årets udgang konstateredes et overskud på 834.784 kr.

Året 2020 har i høj grad været præget af corona-epidemien, hvilket også afspejler sig i årsresultatet for Socialtilsyn Nord. Som følge af epidemien har der været lavere/udskudte omkostninger til uddannelse, befordring, møder og rejser på ca. 940.000 kr., og til IT-anskaffelser, kontorhold og ejendommens drift på ca. 550.000 kr.

Til budget 2020 var forventningen, at der skulle føres tilsyn med 295 tilbud. Der er i 2020 ført tilsyn med 273 tilbud. Faldet i antallet af tilbud, har betydet færre indtægter, og på trods af, at der er behandlet betydeligt flere væsentlige ændringer end forventet for året, udgør det netto en mindre indtægt på ca. 700.000 kr.

Tabel 13 er en opgørelse over Socialtilsyn Nords henholdsvis budget og regnskab for året 2020. Tallene i tabellen er opgivet i 1.000 kr.

Tabel 13 - Budget og regnskab for Socialtilsyn Nord i 2020 angivet i 1.000 kroner

	Budget 2020	Regnskab 2020	Forskel
Socialtilsyn Nords direkte udgifter	32.423	30,841	-1,582
Indirekte udgifter (overhead m.v.)	2.646	2,646	0
Udgifter i alt	35,069	33,487	-1.582
Indtægter fra objektiv finansiering	-19,474	-19,474	0
Indtægter fra tilsynstakster	-15,595	-14,847	748
Indtægter i alt	-35,069	-34,321	748
Tilkøbsydelse udgifter		53	0
Tilkøbsydelse indtægter		-53	0
Netto i alt		-834	-834

Socialtilsyn Nord udbød i 2020 forskellige tilkøbsydelse, der relaterer sig til Socialtilsyn Nords tilsynsfaglige viden. Tilkøbsydelse har for eksempel været konsulentbistand, tilkøb af grundkurser, samt tilsyn med plejefamilier udenfor Socialtilsyn Nords geografiske tilsynsområde.

Neden for præsenteres Socialtilsyn Nords budget for tilsynsåret 2021.

Tabel 14 - Budget for Socialtilsyn Nord i 2021 angivet i 1.000 kroner

Budget 2021	
Socialtilsyn Nords direkte udgifter	31,760
Indirekte udgifter (overhead m.v.)	2,610
Udgifter i alt	34,370
Indtægter fra objektiv finansiering	-19,180
Indtægter fra tilsynstakster	-15,190
Indtægter i alt	-34,370
Netto i alt	0

I tabel 15 herunder følger en opgørelse over fordelingen af objektiv finansiering i 2020 fordelt på kommuner.

Tabel 15 - Fordeling af objektiv finansiering i 2020

	Samlet antal 0-17-årige pr. 2. kv. 2019	Andel	Objektiv finansieringsudgift pr. kommune
Silkeborg	20.681	17,0 %	3.316.076
Brønderslev	7.820	6,4 %	1.253.891
Frederikshavn	10.517	8,7 %	1.686.339
Jammerbugt	7.828	6,4 %	1.255.173
Læsø	233	0,2 %	37.360
Mariagerfjord	8.222	6,8 %	1.318.349
Morsø	3.844	3,2 %	616.363
Rebild	7.131	5,9 %	1.143.414
Thisted	8.723	7,2 %	1.398.681
Vesthimmerlands	7.377	6,1 %	1.182.858
Aalborg	39.078	32,2 %	6.265.926
I alt for kommunerne	121.454	100,00 %	19.474.430

8.2 Takstudviklingen fra 2017 - 2020

Taksterne beregnes på baggrund af en takstmodel, som alle fem socialtilsyn bruger.

Takstmodellen differentieres ud fra tilbuddets størrelse og det enkelte socialtilsyns portefølje, således udgifterne til driften af socialtilsynet fordeles efter omfanget af tilsynsopgavens størrelse. Neden for ses en udvikling over taksterne for henholdsvis tilbud (tabel 16) og BPA-arbejdsgivervirksomheder (tabel 17). Taksterne er fordelt på tilsyn, nygodkendelse, væsentlig ændring samt skærpet tilsyn. Derudover er de for tilbuddene opgjort i forhold til antal pladser.

Tabel 16 - Udvikling af takster 2017 – 2020 for tilbud

Tilsyn med tilbud				
	2017	2018	2019	2020
0-7 pladser	33.978 kr.	35.135 kr.	35.341 kr.	35.129 kr.
8-24 pladser	40.774 kr.	42.162 kr.	42.409 kr.	42.155 kr.
25-49 pladser	67.956 kr.	70.269 kr.	70.682 kr.	70.258 kr.
50+ pladser	101.934 kr.	105.404 kr.	106.024 kr.	105.387 kr.
Godkendelse af nyt tilbud				
	2017	2018	2019	2020
0-7 pladser	27.076 kr.	23.627 kr.	31.378 kr.	32.021 kr.
8-24 pladser	32.491 kr.	28.352 kr.	37.654 kr.	38.425 kr.
25-49 pladser	54.152 kr.	47.253 kr.	62.756 kr.	64.041 kr.
50+ pladser	81.228 kr.	70.880 kr.	94.134 kr.	96.062 kr.
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse				
	2017	2018	2019	2020
0-7 pladser	9.476 kr.	8.663 kr.	9.998 kr.	10.203 kr.
8-24 pladser	11.371 kr.	10.395 kr.	11.998 kr.	12.243 kr.
25-49 pladser	18.952 kr.	17.325 kr.	19.996 kr.	20.405 kr.
50+ pladser	28.428 kr.	25.988 kr.	29.994 kr.	30.608 kr.
Skærpet tilsyn				
	2017	2018	2019	2020
0-7 pladser	3.397 kr.	3.513 kr.	3.534 kr.	3.513 kr.
8-24 pladser	4.077 kr.	4.216 kr.	4.241 kr.	4.215 kr.
25-49 pladser	6.795 kr.	7.027 kr.	7.068 kr.	7.026 kr.
50+ pladser	10.193 kr.	10.540 kr.	10.602 kr.	10.539 kr.

Tabel 17 - Udvikling af takster 2019 – 2020 for BPA-arbejdsgivervirksomheder

Tilsyn med BPA-arbejdsgivervirksomheder	
2019	2020
7.137 kr.	7.282 kr.
Godkendelse af BPA-arbejdsgivervirksomheder	
2019	2020
19.764 kr.	20.165 kr.
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse	
2019	2020
7.137 kr.	7.282 kr.

Revision af tilsynstakster

I marts 2020 blev Socialtilsyn Nord's tilsynstakster udtaget til forvaltningsrevision hos BDO. Konkret undersøgte man Socialtilsyn Nord's takster for tilsyn i takstgruppering 1 til 4 (herunder takster for tilsyn, skærpet tilsyn, nygodkendelse og væsentlige ændringer).

BDO konkluderede i den forbindelse, at der i Socialtilsyn Nord er en tilfredsstillende styring og overvågning, som sikrer, at grundlaget for beregning af takster på området følger lovgivningen. Det var også revisionens vurdering, at socialtilsynets takstberegningsmodel sikrer, at der beregnes særskilte takster for tilsynets forskellige tilbudstyper, som loven foreskriver. Endelig vurderede revisionen, at der i Socialtilsyn Nord er tilrettelagt gode interne forretningsgange, som sikrer en overvågning af lovændringer, med henblik på løbende tilretning/justering af budgetgrundlaget.

Revisionens gennemgang gav ikke anledning til anbefalinger.

Socialtilsyn Nord

Springvandspladsen 5

9800 Hjørring

Telefon: 72 33 69 30

socialtilsynnord@hjoerring.dk

www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Godkendt af Byrådet i Hjørring Kommune den

